

**RAPORTTI HELSINGIN YLIOPISTON YLIOPPILASKUNNAN
VALIOKUNTA- JA VAPAAEHTOISTOIMINNAN
KEHITTÄMISESTÄ**

**Helsingin yliopiston ylioppilaskunta
Valiojoukko
Tuomas K. Pernu**

Sisällys

Esipuhe	3
Tiivistelmä ja käyttöohje	5
Roadmap 2014-2017	9
1. Taustoitus ja visio	10
1.1 Jäsenistön ja/tai järjestöjen tavoittaminen	10
1.2 Avoimuus ja osallistaminen	11
1.3 Työskentelyn tukeminen ja järkevöittäminen	12
1.4 Jatkuvuus	13
1.5 Kriittiseen kansalaisuuteen kasvaminen	13
1.6 Visio: valiokuntatoiminnan suppilomalli	14
2. Selvitys valiokuntatoiminnasta ylioppilaskunnan historiassa (1952-2009)	16
2.1 Toiminnan kasvu ja laajentuminen	16
2.2 Toimijoiden luonne ja tausta	17
2.3 Hallituskeskeisyyden väheneminen ja toiminnan aukeaminen	18
2.4 Katse eteenpäin	21
3. Selvitys valiokuntatoiminnan nykytilasta (2010-2014)	23
3.1 Valiokuntatoimijoiden motivaatioselvitys	23
3.2 Valiokuntatoiminnan kvantitatiivinen selvitys	26
3.3 Valiokuntatoiminnan kvalitatiivinen selvitys	28
4. Selvitys valiokunta- ja vapaaehtoistoiminnasta muissa ylioppilaskunnissa	30
4.1 Aalto-yliopiston ylioppilaskunta	30
4.2 Jyväskylän yliopiston ylioppilaskunta	32
4.3 Tampereen yliopiston ylioppilaskunta	32
4.4 Turun yliopiston ylioppilaskunta	34
5. Johtopäätöksiä ja toimenpide-ehdotuksia	35
5.1 Ylioppilaskuntaa koskevat yleiset johtopäätökset ja toimenpide-ehdotukset	35
5.2 Valiokuntatoimintaa koskevat yleiset johtopäätökset ja toimenpide-ehdotukset	37
5.3 Nykyisiä valiokuntia koskevat johtopäätökset ja toimenpide-ehdotukset	42
Liitteet	
(1)	Selvitys Helsingin yliopiston ylioppilaskunnan valiokuntatoiminnan historiasta
(2)	Motivaatioselvitykset valiokunnittain: Motivaatioselvitys: jopo Motivaatioselvitys: kehy Motivaatioselvitys: kopo/opinto Motivaatioselvitys: ympäristö Motivaatioselvitys: ESN, kulttuuri, kaksikielisyys, liikunta, sopo/yhva, sukukansa, tuutor
(3)	Kvalitatiivisen nykytilaselvityksen koonti Nykytilakoonti: jopo, kopo/opinto, yhva/sopo, liikunta, sukukansa, kaksikielisyys Nykytilakoonti: tuutor, kulttuuri, ympäristö, kv, kehy, ESN
(4)	Pöytäkirjapohja

Esipuhe

Valiokuntatoiminta on pitkään nähty ylioppilaskunnassa ongelmalliseksi. Vuosien saatossa ylioppilaskunnan hallituksissa on pyritty kiinnittämään valiokuntatoiminnan kehittämiseen huomiota, ja joitakin pienimuotoisia selvityksiä tai puheenvuoroja on asiasta myös laadittu. Kattavasti ja systemaattisesti asiaan ei kuitenkaan ole paneuduttu.

Vuoden 2013 loppupuolella esitin, että valiokuntatoiminnan kehittämistä pitäisi perusteellisesti selvittää. Uusi hallitus ottikin asian tehtäväkseen ja päätti perustaa työryhmän selvitystyötä tekemään. Työryhmä nimettiin ”Valiojoukoksi” ja jouduin nimitetyksi sen puheenjohtajaksi. Tehtävänsisällöksi määriteltiin selvittää paitsi valiokuntatoimintaa myös vapaaehtoistoimintaa laajemmassa mielessä. Mahdollisuus oli pohtia koko järjestelmän uudistamista.

Alusta alkaen tarkoituksena oli tehdä kolme erillistä selvitystä (HYY historia, HYY nykytila, muut ylioppilaskunnat), joiden tuloksille johtopäätökset ja toimenpide-ehdotukset perustuisivat. Tarkoituksena ei ollut siis ainoastaan visioida, vaan tuottaa perusteltua tietoa aihepiiristä. Suunnitellut tutkimukset toteutettiin keväällä 2014. Jälkikäteen voidaan todeta, että tutkimuksista tuli ennakoitua laajempia ja niiden laatiminen vaati merkittävää työpanosta. Lopputuloksena on yksi laajimmista ja perusteellisimmista selvitystöistä, joita ylioppilaskunnassa on koskaan laadittu.

Työryhmän työskentely keskittyi nopeasti juuri valiokuntatoimintaan ja sen kehittämiseen. Vapaaehtoistoiminnan kenttää ei siis tarkasteltu rakenteellisesti uusiksi. Tähän on ainakin kaksi syytä. Ensinnäkin työryhmäläisillä oli vahva valiokuntatoimintatausta ja lisäksi materiaalina olleet dokumentit koskivat juuri valiokuntia ja niiden toimintaa. Toiseksi, ja tärkeämmäksi, tuli nopeasti ilmeiseksi, että jonkinlainen valiokuntarakenne on aktiivisen ja mielekkään vapaaehtoistoiminnan edellytys. Tämä käy ilmi kaikista tuotetuista selvityksistä: toiminta näyttää olevan parhaimmalla tolalla valiokunnissa, joissa on selkeä tehtäväkuva sekä vastuullista ja pitkäjänteistä toimintaa. Merkittävimpänä toimintaa haittaavana tekijänä näyttäisi olevan jatkuva toimenkuvien uudelleenmäärittely, runsas vaihtuvuus ja toiminnan tempoilevuus. Kärjistäen voidaan sanoa, että vapaaehtoistoiminta näyttäisi olevan sitä aktiivisempaa mitä vähemmän se on vapaaehtoista.

Työryhmä kokoontui aktiivisesti kevään 2014 aikana. Lisäksi työryhmä keskusteli ja tiedotti asioista avoimessa Facebook-ryhmässä. Tähän virtuaaliseen Valiojoukko-ryhmään kuului yli yhdeksänkymmentä eri henkilöä ja keskustelu oli usein vilkasta. Valmisteltava materiaali oli puolestaan avoimesti esillä Google Drive -järjestelmässä. Näin kuka tahansa saattoi tutustua työhön ja kommentoida sitä. Tämän avoimempaa työskentelyä voi tuskin olla. Avoimuudesta ei myöskään voida sanoa olleen merkittävää haittaa, joten tätä työskentelytapaa on suositeltava muidenkin työryhmien käytettäväksi.

Työryhmän kokouksiin ottivat osaa seuraavat henkilöt:

Teol. yo. Jyrki Eriksson

Fil. yo. Ahto Harmo

Maat. ja metsät. kand. Miira Jääskeläinen

Valtiot. maist., fil. yo. Ilona Kalliola

Kauppat. yo., oikeust. yo., teol. yo. Antti Kähkönen

Kasvatust. kand. Iiris Niinikoski (siht.)

Hum. kand. Joonas Nivala

Luonnont. kand. Vesa Piilola

Fil. yo. Elise Pitkänen

Fil. yo. Elli Saari

Fil. maist., teol. yo. Sanna Supponen

Teol. kand. Ida Vartiala

Itse olen vastannut raportin valmistelusta ja kirjoittanut valtaosan tekstistä. Muutama työryhmän jäsen ansaitsee kuitenkin tulla tässä erikseen mainituksi.

Historiaselvityksen tuotimme yhdessä yo. Harmon kanssa. Yo. Harjo on vastannut myös liitteenä olevan selvityksen lopullisesta kirjoitustyöstä. Selvitystyön tekeminen ei olisi ollut mahdollista ilman arkistinhoitaja fil. maist. Jari Eerolan tukea. Hän antoi meille mahdollisuuden vierailla arkistossa joustavasti. Vaikka arkistotyö oli aikaa vievää, oli se monesti myös ikimuistoisen hilpeää.

Muita ylioppilaskuntia koskevassa selvityksessä apunani olivat yo. Eriksson sekä kand. Niinikoski. Kand. Niinikoski toimi myös työryhmän sihteerinä.

Nykytilaselvityksen kvantitatiivisen aineiston käsittelystä vastasi kand. Piilola. Nykytilaselvityksen kvalitatiivisen aineiston keräämisestä ja käsittelystä vastasi kand. Vartiala. Kvalitatiivisen aineiston tuottamiseen osallistui myös suuri joukko valiokunta-aktiiveja.

Olen ylpeä Valiojoukosta. Vaikka työmäärä on ollut suuri, yhteistyö on sujunut kitkatta ja ihasteltavan tehokkaasti. Tämä työryhmä itsessään on hyvä esimerkki siitä, millaista vapaaehtoistoiminta voi ylioppilaskunnassa parhaimmillaan olla.

Ylioppilaskunta on vuosien saatossa typistynyt reaktiiviseksi edunvalvontaorganisaatioksi. Itseäni on tähän selvitystyöhön motivoinut visio toisenlaisesta ylioppilaskunnasta – visio proaktiivisemmasta instituutiosta, ylioppilaskunnasta suomalaista yhteiskuntaa herättelevien poliittisten ja kulttuuristen avausten lähteenä. Tällaista visiota kohti voidaan kulkea vain, jos ylioppilaskunta aktivoi jäsenistönsä tehokkaaksi resurssiksi. Itse uskon, että tällainen kurssimuutos on ylioppilaskunnalle mahdollinen. Ja uskon, että tällaisen kurssimuutoksen kautta me emme ole rakentamassa vain parempaa ylioppilaskuntaa, vaan parempaa suomalaista yhteiskuntaa. Siksi olen nähnyt mielekkäänä valmistella tämän raportin.

Helsingissä, aamuyöllä 27. elokuuta 2014

Tuomas Pernu

Filosofian tohtori

Puheenjohtaja

Valiojoukko: Helsingin yliopiston ylioppilaskunnan valiokunta- ja vapaaehtoistoiminnan kehittämistyöryhmä

TIIVISTELMÄ JA KÄYTTÖOHJE

Tämä raportin tarkoituksena on tarkastella Helsingin yliopiston ylioppilaskunnan valiokunta- ja vapaaehtoistoimintaa sekä antaa toimenpide-ehdotuksia sen kehittämiseksi. Raportti koostuu kolmesta osasta.

Ensimmäinen osa (luku 1) käsittelee työn taustamotivaatiota. Toinen osa (luvut 2, 3 ja 4) käsittelee työn osaselvityksiä: selvitystä valiokuntatoiminnasta ylioppilaskunnan historiassa (1952-2009) (luku 2), selvitystä valiokuntatoiminnan nykytilasta (2009-2014) (luku 3) sekä selvitystä valiokunta- ja vapaaehtoistoiminnasta muissa ylioppilaskunnissa (AYY, JYY, TAMY, TYY) (luku 4). Kolmas osa (luku 5) esittää johtopäätöksiä ja toimenpide-ehdotuksia. Tässä tiivistelmässä esitetään lyhyesti kunkin osan sisältö.

Taustoitutus ja visio

Ylioppilaskunnan valiokunta- ja vapaaehtoistoiminta on pitkään nähty haasteellisena. Ongelma on kaksijakoinen. Yhtäältä jäsenistön tavoittaminen ja aktivoiminen on nähty vaikeaksi. Toisaalta valiokuntatoiminnan rooli ylioppilaskunnan muussa toiminnassa (edustajisto, hallitus, henkilökunta) on usein ollut täsmennyksen tarpeessa.

Tämä selvitystyö lähtee siitä, että nämä ongelmat kietoutuvat yhteen. Valiokuntien tulisi toimia linkkinä jäsenistön ja ylioppilaskunnan hallinnon välillä. Kun tätä roolia ei ole tehty tarpeeksi kirkkaaksi eikä valiokuntia ole asianmukaisesti resursoitu, valiokuntatoiminta on ollut epävakaata ja näin muulle toiminnalle ongelmallisena näyttäytyvää.

Raportti esittää, että valiokuntatoiminta pitäisi ymmärtää ns. ”suppilomallin” kautta: valiokunnat toimivat suppilona jäsenistön ja ylioppilaskunnan toimintaa ja hallintoa ohjaavan organisaation välillä. Valiokunnat toimivat suppiloina ainakin kolmessa mielessä. Ensinnäkin ne toimivat kaksisuuntaisina informaatiokanavina jäsenistön ja hallinnon välillä. Toiseksi ne toimivat osallistamiskanavana: tapahtumien ja tilaisuuksien toteuttajina ja yleisönä. Kolmanneksi ne toimivat delegointifoorumina, ylioppilaskunnassa tehtävän työn ja toiminnan apuna.

Systemaattisesti ja pitkäjänteisesti organisoitu valiokuntatoiminta voi vastata moniin niistä keskeisistä haasteista, joita ylioppilaskuntatoiminnan on nähty kohtaavan. Siksi ylioppilaskuntatoiminnan kehittämisen fokus tulisi suunnata valiokuntatoiminnan kehittämiseen.

Taustaselvitykset

Ylioppilaskunnan historiaa tarkasteltaessa voidaan nostaa esille kolme keskeistä vapaaehtoistoimintaa muokannutta kehityslinjaa. Ensinnäkin toiminta on merkittävästi kasvanut ja ammattimaistunut. Monia aikaisemmin vapaaehtoisvoimin tehtyjä tehtäviä hoitaa nyt palkattu henkilökunta. Tämä on luonnollisesti muuttanut vapaaehtoistoiminnan kenttää. Toiseksi vapaaehtoistoiminnassa mukana olevien henkilöiden tausta on merkittävästi muuttunut. Mukana on aikaisemmin ollut paljon ylioppilaskunnan ulkopuolisia henkilöitä. Nyt käytännössä kaikki toimijat ovat opiskelijoita. Kolmanneksi

valiokuntatoiminnan hallituskeskeisyys on asteittain vähentynyt. Valiokunta- ja vapaaehtoistoiminnan nykytilaa voidaan ymmärtää vain tätä taustaa vasten.

Nykyiset valiokunnat ja nykyinen valiokuntamalli on vuoden 1994 organisaatiouudistuksen peruja. Vaikka monet tuolloisista uudistuksista ovat ymmärrettäviä, on ilmeistä, että valiokuntien roolia ei tuolloin harkittu tarpeeksi tarkkaan. Itse asiassa tämä selvitystyö on tullut tarpeelliseksi siksi, että tuolloin vaadittua ”selkeätä toimivalta- ja vastuujaoon määrittelemistä” ei koskaan tehty. Tämän selvitystyön valossa näyttää siltä, että tuolloisen jaostorakenteen purkaminen tehtiin liian perusteellisesti ja nykyiset ongelmat ovat näiden uudistusten peruja. Aktiivinen valiokuntatoiminta edellyttää, että jonkinasteista byrokratiaa ja ylhäältä päin ohjaamista siedetään.

Valiokuntatoiminnan nykytilaselvitys koostuu puolestaan kolmesta osasta: toimijoille tehdystä motivaatioselvityksestä, toiminnan sisällön kvalitatiivisesta selvityksestä sekä toiminnan kvantitatiivisesta selvityksestä. Valiokuntatoimijat näyttävät olevan tyytyväisiä ja motivoituneita toimintaan. Toiminnan sisällön tarkemmassa tarkastelussa ilmenee kuitenkin merkittäviä eroavaisuuksia. Jotkut valiokunnat (jopo, kehy, kopu, sukuk) näyttävät olevan hyvinkin aktiivisia ja toiminnaltaan vakaita. Toisilla on vahva sektoriasema ylioppilaskunnassa, mutta itse valiokuntatoimintaa tulisi aktivoida ja vakauttaa (kulttuuri, sopo, tuutor, ympäristö). Joidenkin asemaa ja toiminnan sisältöä on vakavasti harkittava (liikunta, kaksikielisyys, kv). Kvantitatiivinen selvitys antaa kuvan valiokuntien kokousten ja kokouksissa läsnä olleiden toimijoiden määrällisiä muutoksia. Nämä tulokset tukevat muiden selvitysten johtopäätöksiä.

Muita ylioppilaskuntia koskeva selvitys rajattiin koskemaan ylioppilaskuntia, jotka olisivat kooltaan ja toimintamuodoltaan HYYhyn verrattavia. Selvitykseen päättyi neljä ylioppilaskuntaa: AYY, JYY, TAMY sekä TYY. Yleisesti ottaen voidaan sanoa, että toiminnan rakenne ja kohdatut haasteet ovat kaikkialla varsin samanlaisia. Eroja kuitenkin on. Yhtäältä esille tulee monia hyviä yksittäisiä käytäntöjä (valiokuntien yhteisiä palkitsemisia, toimijoiden yhteisöllistämistä yms.). Toisaalta näyttäisi siltä, että monissa ylioppilaskunnissa valiokunta- ja vapaaehtoistoiminta on vahvemmassa ohjauksessa kuin HYYssä. Tämä näyttäisi myös korreloivan sen kanssa, että toiminta on aktiivisempaa ja koetaan mielekkäämmäksi.

Johtopäätökset ja toimenpide-ehdotukset

Viimeinen luku esittää johtopäätöksiä ja toimenpide-ehdotuksia tehtyjen selvitysten pohjalta. On tärkeää ymmärtää johtopäätösten ja toimenpide-ehdotusten ero. Yhtäältä tehdään johtopäätöksiä, joiden pohjalta ei esitetä selkeitä toimenpiteitä (siksi, että sellaisia ei tarvita tai siksi, että sellaisia ei ole osattu esittää). Johtopäätösten toivotaan ohjaavan toimintaa pidemmällä aikavälillä. Toisaalta esitetään konkreettisia toimenpide-ehdotuksia. Jälkimmäiseen on pyritty aina, kun siihen vain on ollut perusteita.

Johtopäätökset ja toimenpide-ehdotukset koostuvat kolmesta osasta: ylioppilaskuntaa koskevista yleisistä johtopäätöksistä, valiokuntatoimintaa koskevista johtopäätöksistä sekä nykyvaliokuntia koskevista johtopäätöksistä.

Valiokuntien asemaa ylioppilaskunnassa tulee harkita. Nykyinen asema ”hallituksen valmistelemina toimieliminä” näyttää ongelmalliselta. Konkreettisena toimenpide-ehdotuksena esitetään, että valiokunnat määritellään ”ylioppilaskunnan valiokunniksi”.

Valiokuntia ei siis nähtäisi nimenomaisesti hallituksen alaisina toimieliminä, vaan koko ylioppilaskunnan toiminnan sektoreiden yleisinä foorumeina. Hallituksella voisi edelleen säilyä valiokuntien operatiivinen hallintovastuu.

Jotta valiokunnat voisivat täysimääräisesti toteuttaa luvussa 1 esitettyä tehtävää, tulisi valiokuntatoimijoiden määrää kasvattaa. Ylioppilaskuntaan tulisi luoda systemaattinen, määrätietoinen ja pitkäjänteinen valiokunta- ja vapaaehtoistoimijoiden rekrytointipolitiikka. Tulisi kiinnittää huomiota siihen, että keskeisiksi toimijoiksi valitaan henkilöitä, jotka ovat motivoituneita ja kompetentteja houkuttelemaan mukaan muita toimijoita. Toimijoiden määrän kasvulla ratkaistaan monia muita valiokuntatoimintaan liittyviä ongelmia (aktiivisuus, jatkuvuus, vakaus jne.).

Valiokuntatoiminnasta olisi myös viestittävä jäsenistölle selkeämmin ja systemaattisemmin. On tehtävä tiettäväksi, mitä valiokunnat ovat, ja miten koko jäsenistö voi toimia niissä. Olisi luotava yhtenäinen brändi, tuote, ja markkinoitava sitä systemaattisesti ja pitkäjänteisesti (sen sijaan, että valiokuntia mainostetaan vuosittain vaihtuvilla konsepteilla).

Pitkällä tähtäimellä tulisi pyrkiä siihen, että kaikki ylioppilaskuntatoiminta olisi valiokuntakeskeistä. Koulutuspoliittiset aktiivit (hallopedit ja opintovastaavat) olisi tuotava osaksi koulutuspoliittista valiokuntaa, kulttuurivastaavat ja kulttuurijärjestöt osaksi kulttuurivaliokuntaa, ympäristövastaavat osaksi ympäristövaliokuntaa jne. Yhtenä konkreettisena tapana nostaa valiokuntia toiminnan keskiöön esitetään, että edustajistossa otetaan käytännöksi pyytää käsiteltäviin asioihin valiokuntien lausuntoja.

Valiokuntien tarkoitusta tulisi terävöittää. Monille valiokunnille on sekä toiminnan tarkoitus että sisältö epäselviä. Mukaan on vaikea rekrytoida toimijoita, jos ei osata sanoa, mistä valiokunnan toiminta koostuu ja mikä sen tarkoitus on.

Ainakin kaikki tällä hetkellä aktiivisessa toiminnassa olevat valiokunnat tulisi perustaa toistaiseksi olemassa oleviksi. Vuosittaisella perustamisella ei ole nähty olevan mitään etua. Toimintaan mukaan ilmoittautumista ei ole nähty tarpeelliseksi.

Valiokuntien viestinnän tulisi olla mahdollisimman avointa ja runsasta. Avoimet Facebook-ryhmät tulisi ottaa käyttöön kaikissa valiokunnissa. Nämä tuovat valiokuntaa, valiokuntalaisia ja käsiteltäviä asioita vaivattomasti jäsenistön tietoisuuteen.

Toiminnan jatkuvuuteen olisi kiinnitettävä huomiota. Olisi pyrittävä siihen, että vastuullisessa asemassa olevat toimijat ovat vanhoja valiokuntalaisia. Olisi pyrittävä myös siihen, että hallitusvastaavat olisivat vanhoja valiokuntalaisia. On otettava käyttöön systemaattinen dokumentointi- ja arkistointikäytäntö. Valiokuntien on edellytettävä laativan vuosittaiset toimintasuunnitelmat ja -kertomukset (ja ylioppilaskunnalta on edellytettävä näiden arkistointia). Myös alumnitoimintaa tulisi kehittää.

Nykyvaliokuntia koskevat johtopäätökset on tarkoitettu kunkin valiokunnan tarkasteltaviksi. Johtopäätöksissä on sekä yleistä pohdintaa että konkreettisia toimenpide-ehdotuksia. Valitettavasti tässä työryhmässä ei ollut kaikkien valiokuntien aktiivista edustusta. Jokaisen valiokunnan tulisikin tutustua huolellisesti tähän raporttiin ja tehdä sen pohjalta omat johtopäätöksensä ja toimenpide-ehdotuksensa.

Käyttöohje

Tämä raportti on laaja ja teksti on pitkä. Toiveena on, että mahdollisimman moni lukisi raportin kokonaan. Vaikka kokonaisuus saattaa tuntua typerryttävän laajalta, raportti koostuu itsenäisistä osista, mikä mahdollistaa myös luku-urakan jakamisen helposti omaksuttaviin osiin. Raportin osiin voidaan tutustua myös erikseen. Tästä syystä tekstissä esiintyy toistoa.

Raportin nopeaan läpikäyntiin esitetään tässä kaksi tehokkaampaa lukutapaa. Näistä kokonaisuuksista käy tiiviisti ilmi raportin keskeisin sisältö. Noin kahdenkymmenenviiden sivun kokonaisuus, luvut:

- 1 Taustoitus ja visio
- 2 Selvitys valiokuntatoiminnasta ylioppilaskunnan historiassa (1952-2009)
- 5 Johtopäätöksiä ja toimenpide-ehdotuksia

Noin kymmenen sivun kokonaisuus, luvut:

- 1.1 Jäsenistön ja/tai järjestöjen tavoittaminen
- 1.6 Visio: valiokuntatoiminnan suppilomalli
- 5.1 Ylioppilaskuntaa koskevat yleiset johtopäätökset ja toimenpide-ehdotukset
- 5.2 Valiokuntatoimintaa koskevat yleiset johtopäätökset ja toimenpide-ehdotukset

ROADMAP 2014-2017

2014

- Valiokuntien perustaminen toistaiseksi
On harkittava koskeeko tämä kaikkia nykyisiä valiokuntia vai vain niitä, joiden toiminta on tällä hetkellä tarpeeksi vakaalla pohjalla.
- Valiokuntien aseman määrittely ylioppilaskunnassa
Valiokuntien asema ”hallituksen valmistelemina eliminä” on ongelmallinen. Kun jaostorakenne purettiin 1994 ja nykyinen valiokuntajärjestelmä syntyi, jäi uusien valiokuntien asema määrittelemättä. Olisikin selkeätä, että valiokunnat määriteltäisiin ”ylioppilaskunnan valiokunniksi”. Hallituksella tulisi jatkua valiokuntien operatiivinen hallintovastuu.
- Tehtävänkuvien terävöittäminen
Edellisestä seuraa luontevasti valiokuntien tehtävänkuvan terävöittäminen, esimerkiksi:
”Valiokuntien tehtävänä on toimia ylioppilaskunnan päätöksenteon ja toiminnan tukena. Valiokunnat kokoavat yhteen kunkin alan toimijoita ja asiasta kiinnostuneita ylioppilaskuntalaisia. Valiokunnat toimivat keskustelufoorumeina, valmistelemina eliminä, informaatiokanavana, yhteisöllistäjinä sekä toiminnan tuottajina ja toteuttajina.”
Myös kullekin valiokunnalle tulisi määritellä täsmälliset tehtävänkuvat.
- Arkistoinnin kehittäminen, jatkuvuuden luominen
Jatkuvuuden puutteeseen voidaan helposti puuttua mm. luomalla systemaattiset toimintasuunnitelma-, toimintakertomus- ja arkistointikäytännöt.

2015

- Aseman määrittelytyön ja tehtävänkuvien terävöittämisen jatkaminen
Valiokuntien keskeisenä tehtävänä tulisi olla oman tehtävänkuvansa terävöittäminen; jokaisella valiokunnalla tulisi vuoden loppuun mennessä olla selkeä *mission statement*.
- Tuotteistaminen ja markkinointi
Terävöitettyjen tehtävänkuvien mukaisen viestinnän ja jäsenistön tavoittamisohjelman luominen; keskittyminen valiokuntatoimijoiden systemaattiseen rekrytointiin.

2016

- Toiminnan vakauttaminen
Määriteltyjen tehtävänkuvien mukaisen toiminnan johdonmukainen toteuttaminen.
- Toiminnan valiokuntakeskeisyys
Ylioppilaskunnan toiminnan keskittäminen valiokuntiin; päällekkäisyyksien purkaminen.

2017

- Seurantaraaportti
Valiojoukko Vol. 2: tämän raportin uudelleentarkasteluun ja vuosina 2014-2016 tehtyjen toimenpiteiden arviointiin perustuva jatkokehitystoimenpiteiden määrittely.

1. TAUSTOITUS JA VISIO

Ylioppilaskunnan valiokunta- ja vapaaehtoistoiminta on pitkään nähty haasteellisena. Ongelma on kaksijakoinen. Yhtäältä jäsenistön tavoittaminen ja aktivoiminen on nähty vaikeaksi. Toisaalta valiokuntatoiminnan rooli ylioppilaskunnan muussa toiminnassa (edustajisto, hallitus, henkilökunta) on usein ollut täsmennyksen tarpeessa.

Pohjimmainen tarve valiokuntatoimintaa koskevalle selvitys- ja kehitystyölle kumpuaa yleisemmän ylioppilaskuntatoiminnan näkökulmasta. Valiokunta- ja vapaaehtoistoiminnan haasteiden voidaan sanoa liittyvän perustavalla tavalla niihin yleisiin haasteisiin, joita ylioppilaskuntatoiminnan on nähty kohtaavan. Voidaan itse asiassa sanoa, että valiokunta- ja vapaaehtoistoiminta on nähty ongelmallisena juuri siksi, että sen yhteyttä toiminnan yleisiin haasteisiin ei ole selkeästi ymmärretty: valiokuntatoiminnan tarkoitus ja paikka ylioppilaskunnassa on jäänyt epäselväksi, eikä sen tehtäväksi ole mielletty juuri ylioppilaskuntatoimintaa koskeviin haasteisiin vastaaminen. Valiokunnat näyttäytyvät ikään kuin omituisuutena ylioppilaskunnan organisaatiossa, tarkoitusta ja tehtävää vaille oleviksi, vaikka samaan aikaan mm. jäsenistön tavoittamisen ja aktivoimisen ongelmia nostetaan jatkuvasti yleisellä tasolla esille. Ei ole ymmärretty, että edelliset voivat toimia avaimina jälkimmäisiin.

Tämän raportin taustoitusta varten on tutkittu viimeisen viiden vuoden (2010-2014) aikana ylioppilaskunnan toimintaa analysoivia ja ohjaavia dokumentteja. On yllättävää, kuinka vähälle huomiolle valiokuntatoiminta keskeisissä dokumenteissa jää. Valiokuntatoimintaa käsitellään lähinnä sellaisissa dokumenteissa, jotka koskevat nimenomaisesti valiokuntatoimintaa – jotka pyrkivät esittämään ratkaisuja ”valiokuntaongelmaan”. Ylioppilaskuntatoimintaa laajemmin koskevat dokumentit eivät käsittele valiokuntia ollenkaan tai ne tekevät sen hyvin ylimalkaisesti. Kuitenkin näissä samoissa dokumenteissa nostetaan keskiöön teemoja, jotka ovat juuri valiokuntatoiminnalle luonteenomaisia.

Seuraavassa esitellään lyhyesti ylioppilaskuntatoiminnan keskeisiä haasteita sekä hahmotellaan, miksi valiokuntatoiminnan kehittäminen voisi toimia vastauksena näihin haasteisiin.

1.1 Jäsenistön ja/tai järjestöjen tavoittaminen

Jäsenistön tavoittaminen ja aktivointi on keskeinen ja yleisesti tunnettu ongelma ylioppilaskunnassa. Yhtäältä jäsenistö kokee ylioppilaskunnan organisaation ja toiminnan etäisenä, sulkeutuneena ja vieraana. Toisaalta ylioppilaskunnan organisaatio (hallitus ja asiantuntijat) kokee jäsenistön vaikeasti tavoitettavana ja passiivisena. Ylioppilaskunnan strategiassa tämä ongelma ilmaistaan seuraavasti:

Strategia 2012

”Ylioppilaskunnasta on tullut jäsenilleen etäinen organisaatio. HYY tuottaa palveluita, joita jäsenistö ei tunne HYYn tuottamiksi. Jäsenet eivät tunne HYYtä, eivätkä sen tuottamia palveluita.”

Vaikka tämä ongelma on yleisesti tunnustettu, hyvin vähän on esitetty konkreettisia toimenpide-ehdotuksia sen ratkaisemiseksi. On erikoista, että valiokuntatoimintaa ei tämän keskustelun yhteydessä ole käsitelty, vaikka valiokunnat ovat ainoa järjestelmällinen

suoraan jäsenistöä tavoittava ja aktivoiva ylioppilaskunnan organisaation osa. Ratkaisuehdotukset ovat helposti hyvin ylimalkaisia, kuten jäsenistön tavoittamisohjelmassa:

Tavoittamisohjelma 2011 *"Kaikkien HYYn jäsenten tulisi olla mahdollista ideoida valmisteltavia dokumentteja."*

Tavoittamisohjelma ei kuitenkaan anna konkreettisia keinoja järjestää jäsenille mahdollisuuksia ideoida valmisteltavia dokumentteja. Jää myös huomiotta, että tällainen kanava on jo tarjolla: valiokuntatoiminta. Itse asiassa joidenkin vakaasti toimivien valiokuntien puitteissa esitetty tavoite on jo saavutettu. Monilla sektoreilla on kuitenkin tämän suhteen kehitettävää.

Toisaalta ratkaisuehdotukset voivat olla myös vaikeasti toteutettavissa, kuten:

Laitio 2010 *"Kaikkien tehtäviin määritellään vastuu viettää aikaa järjestöjen ja jäsenten tilaisuuksissa ja kerätä tietoa mitä vaihtoehtoisimmin keinoin."*

Tavoittamisohjelma 2011 *"Hallituslaiset osallistuvat kutsusta järjestöjensä tapahtumiin ja tilaisuuksiin asiantuntijaroolissa."*

Tämän tavoitteen saavuttamiseksi pitäisi järjestöjen ensiksi osata kutsua hallituslaisia tilaisuuksiinsa – mikä vierittää vastuun kontaktoinnista ja aktivoinnista ongelmallisesti järjestöille ja jäsenistölle. Lisäksi hallituksen jäsenen työtaakkaan nähden tällainen järjestelmä on vaikea nähdä tehokkaana. Sen sijaan valiokuntien tilaisuuksissa hallituksen jäsenet (ja asiantuntijat) esiintyvät jo nyt ko. alan asiantuntijoina. Valiokuntatoimintaa olisi kehitettävä siten, että siihen osallistumalla hallitus ja koko ylioppilaskunnan organisaatio voi tehokkaalla tavalla tavoittaa jäsenistöä. (Tämä ei poissulje sitä, että hallituksen jäsenet voivat myös suoraan osallistua järjestöjensä kokouksiin ja muihin tilaisuuksiin – kuten ovat aina tehneetkin.)

Otetaan konkreettinen esimerkki koulutuspoliittiselta sektorilta:

Tavoittamisohjelma 2011 *"Opiskelijaedustajiin pidetään säännöllisesti yhteyttä ja heidän toimintaansa tuetaan."*

Kuinka tämä tavoite olisi konkreettisesti saavutettavissa? Koulutuspoliittinen valiokunta on pyrkinyt toteuttamaan tätä tehtävää hakemalla piiriinsä opiskelijaedustajia eri tiedekunnista ja hallinnon tasoilta. Tämä on luonteva tapa tutustua ihmisiin, jakaa informaatiota ja tukea toimintaa. On perusteltua olettaa, että tällainen malli voi toimia *mutatis mutandis* muillakin sektoreilla.

1.2 Avoimuus ja osallistaminen

Toisena keskeisenä ongelmana on pidetty toimintakulttuurin avoimuuden puutetta ja epäosallistavaa suhdetta jäsenistöön:

Laitio 2010 *"Nykyisessä toimintakulttuurissa ylikorostuu asiantuntijuuden kartuttaminen, joka sulkee monia pois ylioppilaskunnan toiminnasta."*

Laitio 2010 *"HYY:n on uskallettava olla vahvasti amatöörien organisaatio."*

Strategia puolestaan linjaa:

Strategia 2012 *"Tämän strategiakauden aikana on tarkoituksena kiinnittää erityistä huomiota ylioppilaskunnan avoimuuteen ja osallistavuuteen."*

Strategia 2012 *"Vapaaehtoisia otetaan mukaan erilaisten osallistamismuotojen avulla."*

Strategia 2012 *"Vapaaehtoisten, työsuhteisten ja palkattujen luottamushenkilöiden tekemän työn yhteensovittamiselle etsitään uusia keinoja."*

Jää kuitenkin jälleen konkretisoimatta, miten ylioppilaskunnan avoimuuteen ja osallistavuuteen kiinnitetään erityistä huomiota, tai kuinka vapaaehtoisia otetaan mukaan erilaisten osallistamismuotojen avulla. Valiokuntatoiminta tarjoaa kuitenkin luontevan ja jo olemassa olevan tavan avoimeen ja osallistavaan toimintaan. Näihin haasteisiin vastaamiseksi voimavarat tulisikin keskittää valiokuntatoiminnan kehittämiseen.

1.3 Työskentelyn tukeminen ja järkevöittäminen

Jäsenistön tavoittamiseen ja aktivointiin liittyvät haasteet ovat yhteydessä myös siihen konkreettiseen työhön, jota ylioppilaskunnan hallitus ja asiantuntijat tekevät. Yhtäältä voidaan ajatella, että tämä työ on tyhjää ja hedelmätöntä, jollei sillä ole konkreettista yhteyttä jäsenistöön: onhan työn keskeisenä tarkoituksena juuri jäsenistön huomioon ottaminen ja palveleminen. Toisaalta myös itse työn tekeminen voisi olla tarkoituksenmukaisempaa ja tehokkaampaa, jos sitä tehtäisiin yhteistyössä jäsenistön kanssa. Laition raportissa tämä haaste ilmaistaan monissa kohdissa:

Laitio 2010 *"Nykyisin ideointi ja tietopohja on liiaksi hallituksen ja sihteeristön harteilla."*

Laitio 2010 *"Nykyisessä mallissa ero kokopäiväisten toimijoiden ja vapaaehtoisten välillä on liian rankka ja se sulkee suunnattoman määrän ihmisiä ulos."*

Laitio 2010 *"Tulisi [...] miettiä, miten asioiden tekemiseen saataisiin muitakin mukaan."*

Laitio 2010 *"Hallituksen jäsenten ja sihteeristön tulisikin vahvemmin olla mukana järjestöissä eikä eristäytyä keskustoimistolle."*

Valiokuntatoiminta voi olla tarkoituksenmukainen ja tehokas tapa vastata tähän haasteeseen. Yhtäältä valiokunta voi tarjota foorumin, jossa hallitus ja asiantuntijat ovat välittömässä yhteydessä jäsenistöön, toisaalta valiokunta voi tarjota konkreettisen tuen hallituksen ja asiantuntijoiden tekemälle työlle. Eräissä nykyvaliokunnissa tämä toimintamalli on jo arkipäivää. Tämä potentiaali olisi tunnistettava ja olisi panostettava siihen, että tästä tulisi yleinen toimintatapa.

Otetaan konkreettinen esimerkki koulutuspoliittiselta sektorilta:

Laitio 2010 *"Työajasta merkittävä osa kuluu erilaisissa yliopiston ja muiden sidosryhmien toimikunnissa. HYY:ssä kannattaisi miettiä, voitaisiinko tähän käyttää yhä useammin luottamushenkilöitä."*

Strategia 2012 *"Hallinnon opiskelijaedustajien rekrytointiprosessi on tällä hetkellä työläs."*

Strategia 2012 *"Hallinnon opiskelijaedustajat otetaan selkeämmin osaksi HYYn edunvalvonnan toteuttamisen ja suunnittelun rakenteita."*

Ei ole järkevää resurssien käyttöä, että hallitus ja asiantuntijat käyttävät merkittävän osan työaikaansa toimikuntatyöhön tai edunvalvonnan edustajien rekrytointiin. Koulutuspoliittista valiokuntaa olisi kehitettävä siten, että sen piirissä toimivista henkilöistä olisi luontevaa rekrytoida ihmisiä näihin tehtäviin. On mahdollista luoda toimintamalli, jossa kaikki voittavat: yhtäältä opiskelijat saavat vastuullisia tehtäviä, joita he ovat motivoituneita hoitamaan, ja toisaalta hallituksen ja asiantuntijoiden resursseja voidaan suunnata tehokkaammin.

1.4 Jatkuvuus

Toiminnan epävakaas on luonteenomaista ylioppilaskuntatoiminnalle: toimijat vaihtuvat muutaman vuoden välein eikä kokemus ja tieto kerry organisaatiossa. Tässä raportissa jatkuvuus onkin otettu yhdeksi keskeiseksi teemaksi.

Epäjatkuvuus on ongelma toiminnan tarkoituksenmukaisuuden ja tehokkuuden kannalta. Mikään organisaatio ei voi työskennellä tavoitteellisesti ja pitkäjänteisesti, jos organisaation tietotaito on muutaman vuoden välein rakennettava uudestaan. Yhtäältä toimijoiden jatkuva vaihtuvuus voi aiheuttaa satunnaista ja epätarkoituksenmukaista toimintaa. Toisaalta se voi myös aiheuttaa tarpeetonta konservatiivisuutta, sillä epätietoisuus historiasta voi antaa kuvan satunnaisen toiminnan pysyvyydestä:

Laitio 2010

”Päättäjäpolven vilkas vaihtuminen hävittää näkyvistä valittujen linjojen perustelut ja juuret. Juuri päättäjäsukupolven vilkas vaihtuminen synnyttää helposti konservatiivisuutta muutoksille organisaatiossa, jonka velvollisuutena tulisi olla jatkuva uusiutuminen.”

Valiokuntatoiminta voi olla vastaus tähän haasteeseen. Oikein rakennettuna ja tuettuna valiokunnat voisivat sulkea piiriinsä kunkin sektorin kokeneita toimijoita ja näin välittää tietotaitoa sukupolvilta toisille. Tämä on jälleen jo monissa nykyvaliokunnissa toimiva käytäntö. Ei ole mitään periaatteellista syytä, miksei tätä voisi nostaa kaikkia valiokuntia koskevaksi yleiseksi käytännöksi. Näin valiokunnat voisivat muodostaa selkärangan, joka pitää yllä koko ylioppilaskuntatoiminnan jatkuvuutta. Tämä puolestaan mahdollistaisi koko organisaation tavoitteellisen ja pitkäjänteisen työskentelyn.

1.5 Kriittiseen kansalaisuuteen kasvaminen

Ylioppilaskuntatoimintaa tulee tarkastella myös toimintaan osallistuvan henkilön (ylioppilaskunnan jäsenen) näkökulmasta. Yliopistolaki määrittelee seuraavasti:

Yliopistolaki 2009

”Ylioppilaskunnan tarkoituksena on olla jäsentensä yhdyssiteenä ja edistää heidän yhteiskunnallisia, sosiaalisia ja henkisiä sekä opiskeluun ja opiskelijan asemaan yhteiskunnassa liittyviä pyrkimyksiä. Ylioppilaskunnan tehtävänä on osallistua 2 §:ssä säädetyn yliopiston kasvatustehtävän hoitamiseen valmistamalla opiskelijoita aktiiviseen, valvetuneeseen ja kriittiseen kansalaisuuteen.” (§ 46.1.)

Tämä teema tulee esille myös ylioppilaskunnan strategiassa:

Strategia 2012

"Ylioppilaskunta tukee toiminnallaan jäsentensä kasvua aktiiviseen, valvetuneeseen ja kriittiseen kansalaisuuteen."

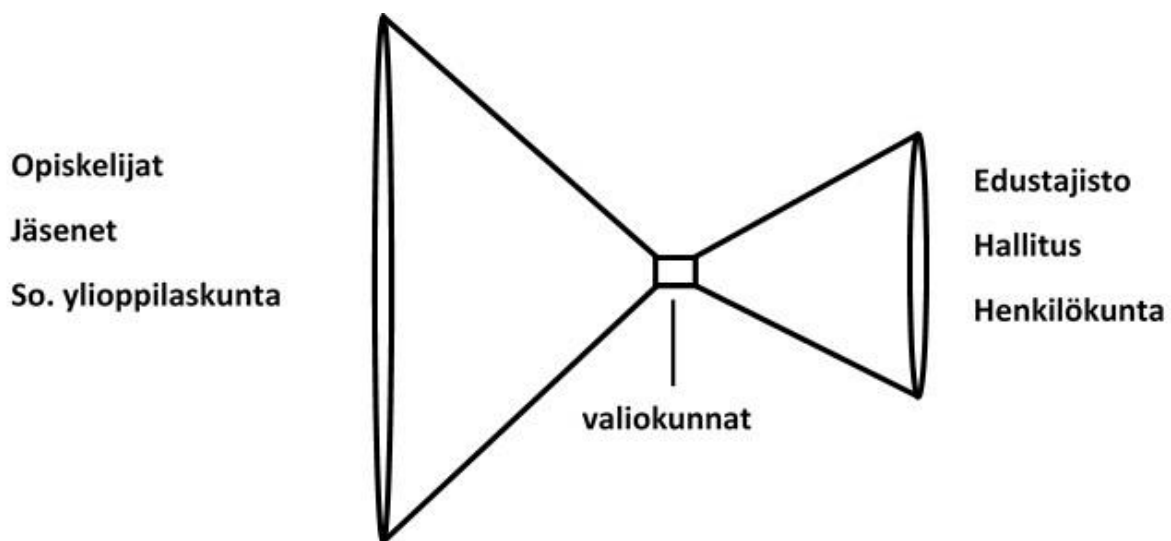
Strategia 2012

"Ylioppilaskunta pyrkii laajentamaan vaikuttamistyössään olevaa asiantuntemusta suuremmalle opiskelijajoukolle."

Jälleen jää kuitenkin konkretisoimatta, kuinka ylioppilaskunta tukee toiminnallaan jäsentensä kasvua kriittiseen kansalaisuuteen ja laajentaa vaikuttamistyössään olevaa asiantuntemusta suuremmalle opiskelijajoukolle. Oikein järjestetty valiokuntatoiminta voi olla vastaus tähän haasteeseen. Valiokuntien tulisi kerätä piiriinsä kunkin alan toiminnasta kiinnostunutta jäsenistöä, siirtää tietotaitoa ja vastuuttaa aktiiveja. Valiokuntatoiminnan kautta ylioppilaskunta voi toteuttaa lakisääteistä tehtäväänsä täysimääräisesti ja tehokkaasti.

1.6 Visio: valiokuntatoiminnan suppilomalli

Nämä teemat kiertyvät yhteen. Keskiössä on kysymys toimivan yhteyden luomisesta jäsenistön ja ylioppilaskunnan organisaation (edustajisto, hallitus, asiantuntijat) välille. Ajatuksesta, että valiokuntatoiminta voisi olla vastaus tähän kysymykseen, voidaan käyttää nimitystä "valiokuntatoiminnan suppilomalli".

Tässä mallissa valiokunnat toimivat suodattimena tai suppilona kentän eli jäsenistön ja toimintaa ohjaavan organisaation välillä. Suppilo on auki molempiin suuntiin: yhtäältä hallitus ja asiantuntijat voivat valiokuntatoiminnan kautta saada syötteitä ja informaatiota jäsenistöltä; toisaalta jäsenet voivat valiokuntatoimintaan osallistumalla saada tietoa hallituksen ja asiantuntijoiden toiminnasta ja valmistelussa olevista toimenpiteistä ja dokumenteista. Oleellista on, että valiokuntatoiminnan kautta tämä yhteydenpito tapahtuu luontevasti ja tehokkaasti, kokouksissa ja yhteisessä toiminnassa. Automaattisesti tämä ei toki tapahdu, vaan on kiinnitettävä huomiota siihen, että toimintaa keskitetään mahdollisimman paljon valiokuntien piiriin: että asioita käsitellään valiokunnissa, ja että valiokunnissa toimivia ihmisiä kohdataan. Vaikeata tämä ei kuitenkaan ole; hyviä esimerkkejä löytyy nykyvaliokunnistakin.

Näin valiokuntatoiminta voi vastata jäsenistön tavoittamisen sekä avoimemman ja osallistavamman toiminnan haasteisiin. Mutta oleellista on, että näin valiokuntatoiminta voi myös järkevöittää koko ylioppilaskunnan organisaation työtä tarjoamalla sen käyttöön tehokkaan vaikutus- ja rekrytointikanavan.

Todettakoon lopuksi, että tämä valiokuntatoiminnan mallin tarkoituksenmukaisuus on ehdollinen esitetyille haasteille. Toisin sanoen, edellä on pyritty esittämään, että jos pitää mainittuja teemoja relevantteina ja haasteita vakavina (kuten viitatu dokumentit ovat pitäneet), tämä valiokuntamalli tulisi nähdä tarkoituksenmukaisena. Jos kieltää nämä haasteet – jos ei pidä jäsenistön tavoittamista ja aktivoimista ylioppilaskunnan organisaation keskeisenä tehtävänä – ei esitetty malli välttämättä ole enää tarkoituksenmukainen. Tämä raportti lähtee kuitenkin siitä, että nämä haasteet ovat yleisesti keskeisiksi tunnustettuja.

Pohjana olevat dokumentit

- 2009 Yliopistolaki
- 2010 Laitio Tommi: ”Raportti Helsingin ylioppilaskunnan organisaation uudistustarpeista” (hallitus 03.05.2010)
- 2010 Organisaation kehittämisen toimenpiteet 2010 (edustajisto 30.09.2010)
- 2010 Nuortimo Jussi: ”Selvitys Helsingin Yliopiston Ylioppilaskunnan valiokuntien toiminnasta ja tulevaisuudesta” (hallitus)
- 2011 Jäsenistön tavoittamisohjelma (edustajisto 11.10.2011)
- 2012 HYYn järjestöpoliittinen linjapaperi 2012-2015 (21.03.2012)
- 2012 Helsingin yliopiston ylioppilaskunnan strategia 2013-2018 (edustajisto 03.12.2012)
- 2012 Organisaation kehittämisen toimenpiteet 2010 (lopputulokset 04.12.2012)
- 2012 Valiokuntamalli (hallitus)
- 2013 Pernu Tuomas & Kähkönen Antti: ”Suuri Valiokuntaudistus 2013”
- 2013 HYYn edunvalvontakartoitus 2013
- 2013 HYYn hallituksen 2013 suositus valiokuntatoiminnan järjestämisestä tulevaisuudessa

2. SELVITYS VALIOKUNTATOIMINNASTA YLIOPPILASKUNNAN HISTORIASSA (1952-2009)

Selvitys valiokuntatoiminnan historiasta on toteutettu käymällä läpi ylioppilaskunnan sääntöjä ja toimintakertomuksia, joitakin erillisiä selvityksiä sekä Ylioppilaslehden HYYn tiedotusosiota (erityisesti hakuilmoituksia) ja yleisönosastoa. Kattavan kokonaiskuvan muodostaminen on ollut haastavaa, sillä dokumentit ovat olleet vaihtelevia ja vaillinaisia. Paikoin on ollut huomattavissa, että säännöt ja toimintakertomukset eivät vastaa toisiaan. Epäselväksi jää, onko toimintakertomukset vain tehty huolimattomasti vai onko toiminta todella ollut sääntöjen vastaista.

Tällä menetelmällä tehdyllä selvityksellä pystytään hahmottamaan toiminnan rakennetta. Toiminnan sisältöön ei kuitenkaan näin päästä käsiksi. Toimintahistorian sisällöllinen selvitys vaatisi dokumenttien perusteellisempaa läpikäymistä. Tämä ei käytettävissä olleen ajan ja resurssien puitteissa ole ollut mahdollista. Käytännön ongelmana on myös se, että itse valiokuntien dokumenttien arkistointikäytännöt ovat olleet vaihtelevia, ja näihin dokumentteihin käsiksi käyminen edellyttäisi aluksi järjestetyn arkiston luomista.

Selvitys päätettiin aloittaa vuodesta 1952 siitä käytännön syystä, että ylioppilaskunnan omassa arkistossa on materiaalia tästä vuodesta lähtien. Aikaisempi materiaali on kansallisarkistossa. Tästä vuodesta alkavaan ajanjaksoon perustuva tarkastelua on perusteltua siksikin, että merkittävimmät valiokuntia ja vapaaehtoistoimintaa koskevat muutokset ovat tapahtuneet sotien jälkeen.

Kun muutoksia tarkastellaan yleisellä tasolla vuosien 1952-2009 välillä, niin erityisesti kolme toisiinsa kytkeytyvää suurta kehityslinjaa nousee esille. Ensinnäkin ylioppilaskunnan toiminta on merkittävästi kasvanut ja laajentunut. Tällä on ollut oma vaikutuksensa vapaaehtoistoimintaan ja erityisesti valiokuntien asemaan ylioppilaskunnassa. Toiseksi toimijoiden luonne ja tausta on muuttunut: vapaaehtoistoiminta on muuttunut ylioppilaskunnan ulkopuolisten toimijoiden vetämästä yleisestä kulttuurisesta vaikuttamisesta selkeämmin opiskelijoiden vetämäksi edunvalvontatyöksi. Kolmanneksi valiokuntatoiminta on noin viidenkymmenen vuoden aikana muuttunut asteittain hallituksen sisäisestä toiminnasta täysin sen ulkopuoliseksi toiminnaksi. Yhtenä yleisenä johtopäätöksenä voidaan todeta, että ylioppilaskunta on muuttunut tarkastellun ajanjakson aikana keskeisestä suomalaisesta kulttuurisesta ja poliittisesta instituutiosta selkeämmin opiskelijoiden edunvalvontaorganisaatioksi.

Kutakin näistä kolmesta kehityslinjasta käsitellään alla tarkemmin. Lopuksi hahmoteltu kehityskulku asetetaan nykytilanteen viitekehykseen ja esitetään, mihin suuntaan toimintaa olisi historian valossa kehitettävä. Raportin liitteenä on yksityiskohtaisempi selvitys valiokunta- ja vapaaehtoistoiminnan historiasta.

2.1 Toiminnan kasvu ja laajentuminen

Tarkasteltuna ajanjaksona ylioppilaskunnan toiminta on kasvanut ja laajentunut merkittävästi. Vuonna 1952 on toiminut neljä hallituksen valiokuntaa (talous-, yleis-, kirjasto- ja ulkoasiainvaliokunta) sekä yhdeksätoista erillistä toimikuntaa. 70-luvulle

tultaessa valiokuntia (tai jaostoja) on kahdeksan ja toimikuntia ja työryhmiä on parhaimmillaan toiminut yli seitsemänkymmentä. 70-luvulla ryhdytään myös kirjaamaan erikseen ylioppilaskunnan edustuksia ylioppilaskunnan ulkopuolisissa työryhmissä ja toimielimissä (myöhemmin nämä erotellaan vielä yliopiston sisäisiin ja ulkopuolisiin työryhmiin tai toimielimiin). Erilaisia toimikuntia tai työryhmiä yksityiskohtaisemmin läpi käymättä voidaan tästä todeta, että ylioppilaskunnan toiminta on 1900-luvun loppupuoliskolla merkittävästi laajentunut ja toimintaan on osallistunut yhä enemmän ihmisiä ja erilaisia tahoja (ks. liite). Samalla kuitenkin toimijoiden luonne ja tausta on yksipuolistunut, kun toiminnan luonne on muuttunut enemmän edunvalvonnalliseksi.

2.2 Toimijoiden luonne ja tausta

Vuonna 1952 toimikunnissa vaikuttavat henkilöt näyttäisivät olleen pääsääntöisesti muita kuin ylioppilaskunnan varsinaisia jäseniä (so. opiskelijoita). Toimikuntien jäsenluettelo on täynnä sellaisia titteleitä kuin arkkitehti, diplomi-insinööri, eversti, hallitusneuvos, isännöitsijä, kamreeri, kirjastoneuvos, kvestori, lisensiaatti, maisteri, osastopäällikkö, pankinjohtaja, professori, proviisori, pääjohtaja, päätoimittaja, teollisuusneuvos, tohtori, toimittaja ja varatuomari. Vuonna 1952 vain Urheilulautakunnan puheenjohtajan on kirjattu olleen ylioppilas. Nykypäivänä tilanne on varsin erilainen.

On mielenkiintoista pohtia syitä tähän kehityskulkuun (ks. Kolbe 1996). Ainakin kaksi merkittävää tekijää voidaan nostaa esille. Ensinnäkin ylioppilaskunta ja ylioppilaskuntatoiminta olivat pitkään suomalaiselle yhteiskunnalle ja kulttuurille keskeistä toimintaa. Ylioppilaskunnan kautta toteutettiin Suomelle ja Helsingille merkittävää yhteiskunnallista ja kulttuurista vaikuttamista. Ylioppilaskuntatoiminta nähtiin näin osaksi yleistä yhteiskunnallista ja kulttuurista edunvalvontaa, kun se tänä päivänä mielletään lähes yksinomaan vain opiskelijoita (jäsenistöä) koskevaksi edunvalvonnaksi. Tämä kehityskulku liittyy yhteiskunnan yleiseen kehittymiseen, kuten erilaisten poliittisten ja kulttuuristen instituutioiden syntymiseen ja kasvamiseen, ja on sikäli ymmärrettävää ja luontevaa. Toisaalta tämän taustan voidaan myös nähdä pitävän yllä joitakin ylioppilaskuntatoimintaan liittyviä jännitteitä, jotka toisinaan purkautuvat konflikteina (kuten osakuntien tai kulttuurikorporaatioiden asema ylioppilaskunnassa). Toinen tälle kehityskululle merkittävä tekijä on monen ylioppilaskuntatoiminnan osa-alueen ammattimaistuminen. Ylioppilaskunnassa vaikuttaa edelleenkin suuri määrä monen alan ammattilaisia. He eivät vain enää työskentele vapaaehtoisina valiokunnissa ja työryhmissä, vaan esimerkiksi HYY-yhtymän palveluksessa tai ylioppilaskunnan asiantuntijastossa. Toki tämä ryhmä on paljon pienempi eikä niin monipuolinen kuin 1950-luvulla.

Tarkastellulle ajanjaksolle voitaneen sijoittaa kaksi merkittävää ylioppilaskuntatoiminnan luonnetta muokannutta muutosta, joiden voidaan nähdä toimineen ideologisena taustana toimijoita koskeville muutoksille. Ensimmäinen näistä sijoittuu 1960-luvun loppuun ja 1970-luvun alkuun. Tämän ajan poliittiset muutokset sekä ylioppilaskunnassa että suomalaisessa yhteiskunnassa laajemminkin veivät ylioppilaskuntatoimintaa poliittisempaan suuntaan; ylioppilaskunta nähtiin yhtenä poliittisen muutoksen välineenä, kun se aikaisemmin oli ollut pikemminkin kulttuuri- ja

sivistystraditioita ylläpitävä instituutio. Tämän ideologisen muutoksen seurauksena myös toiminta muuttui enemmän poliittiseksi edunvalvontatoiminnaksi, mikä puolestaan vaikutti siihen, millaista ja kenen harjoittamaan vapaaehtoistoimintaa ylioppilaskunnassa pidettiin mielekkäänä. Toinen merkittävä muutos sijoittuu 1990-luvun alkupuolelle. Tällöin käsitys ylioppilaskunnan etujärjestöroolista oli jo syvälle juurtunut. Niinpä ajankohtaiseksi näyttääkin tulleen ylioppilaskuntatoiminnan rakenteen muokkaaminen entistä paremmin tätä käsitystä vastaavaksi. Vuosina 1992-1994 tehtiin merkittäviä selvityksiä, sääntömuutoksia ja organisaatiouudistuksia. 22.12.1994 järjestettiin myös ylioppilaskunnan yleiskokous, jonka aiheena oli ylioppilaskunnan liiketoiminnan väitetyt epäselvyydet ja väärinkäytökset. Tämä kertoo kuitenkin omalla tavallaan siitä, kuinka taloudelliset kysymykset nousivat ylioppilaskuntatoiminnan keskiöön. Nämä kysymykset olivat myös organisaatiouudistusten taustalla. Taloudellisen laman johdosta myös ylioppilaskuntaan kohdistui taloudellisen tehostamisen paineita. Tämä puolestaan toimi perusteena ylioppilaskuntatoiminnan keskittämiseksi nimenomaan jäsenistöä koskevalle edunvalvontatyölle.

Nyt tarkasteltuna kehitys näyttää siis olleen varsin johdonmukaista. 1960 ja 1970-lukujen taitteessa ylioppilaskunnassa tapahtui ideologinen muutos kulttuuri-instituutiosta edunvalvontainstituutioksi, mikä loi pohjan näkemykselle ylioppilaskunnasta jäsenistön etujärjestönä. Tämä näkemys taas realisoitui lopulta 1990-luvulla ylioppilaskuntaa koskevana organisatorisina ja toimintaa ohjaavina muutoksina. Merkittävää tässä tapahtumien kulussa on se, että nykyinen valiokuntatoiminta on käytännössä näiden 1990-luvun alun muutosten peruja. Paitsi että tuolloin muodostetuista valiokunnista ovat edelleen kaikki käytännössä muuttumattomina toiminnassa (poislukien kopo ja sopo, ks. alla), tuolloin syntyi nykykäytäntö, jossa valiokunnat ovat hallituksen varsinaisesta toiminnasta riippumattomia toimielimiä.

2.3 Hallituskeskeisyyden väheneminen ja toiminnan aukeaminen

Kolmas merkittävä muutos valiokuntatoiminnassa on sen asteittainen hallituskeskeisyyden väheneminen. Selvitystyön kannalta tämä muutos on ehdottomasti tärkein ja mielenkiintoisin. Ylioppilaskunnassa on tarkasteltuna ajanjaksona toiminut lukemattomia erilaisia valiokuntia, jaostoja, toimikuntia ja työryhmiä. Nopealla vilkaisulla on mahdotonta tehdä näiden elinten rooleista vertailuja nykypäivään. Lähemmällä tarkastelulla nimittäin paljastuu, että erilaiset toimikunnat tai työryhmät saattavat paremmin vastata rooliltaan nykyisiä valiokuntia, kun taas toisten valiokuntien tai jaostojen rooli voi nykyään paremmin vastata toimikunta- tai työryhmätyöskentelyä. Esimerkiksi vuonna 1952 on toiminut hallituksen perustamina toimikuntina opintovaliokunta sekä ylioppilaiden kulttuuritoimikunta. Näiden voitaneen ajatella vastaavan nykyistä koulutuspoliittistavaliokuntaa ja kulttuurivaliokuntaa. Mutta on otettava huomioon, että hallituksen varsinaisina valiokuntina toimi tuolloin vain talous-, yleis-, kirjasto- ja ulkoasiainvaliokunta. Lisäksi on otettava huomioon, että erikseen on ollut olemassa myös vaihteleva määrä edustajiston valiokuntia (jotka saattavat olla täsmälleen samannimisiä kuin hallituksen valiokunnat tai toimikunnat).

Oleellista on ymmärtää, että vuosina 1952-1994 periaatteessa kaikki varsinaiset valiokunnat olivat *hallituksen sisäisiä valiokuntia*. Hallitus siis työskenteli valiokunnissa, joissa hallituksen jäsenet (ja vain hallituksen jäsenet) valmistelivat asioita, joista hallitus sitten yhdessä päätti. Näin valiokuntien toimintaa myös säädeltiin tarkasti hallituksen työjärjestyksessä. Erikseen oli olemassa hallituksen perustamia toimikuntia ja työryhmiä (kuten vuonna 1952 opintovaliokunta), joiden jäseninä saattoi olla muitakin kuin hallituksen jäseniä. Monet näistä 1950 ja 1960-luvun toimikunnista ja työryhmistä vastaavatkin paremmin toimintamuodoltaan nykyisiä valiokuntia.

Mielenkiintoinen ja tälle selvitykselle tärkeä kehityskulku on ollut se muutos, kuinka hallituksen sisäisistä valiokunnista on vähitellen tullut jäsenistölle avoimia valiokuntia. Ensiksikin valiokuntien määrä on asteittain kasvanut. Vuonna 1966 hallituksessa on kuusi valiokuntaa, vuonna 1973 kahdeksan ja vuonna 1983 yksitoista. Toiseksi valiokuntien jäsenmäärä on kasvanut ja mukaan tulee hallituksen ulkopuolisia jäseniä. Vuoden 1972 toimintakertomuksessa on kirjattu ensimmäinen valiokunnan ”lisäjäsen”. 1980-luvulle tultaessa valiokunnista muodostuu hallituksen vetämiä toimielimiä (jaostoja), joissa on mukana merkittävästi jäsenistöä hallituksen ulkopuolelta. Oleellista kuitenkin on, että valiokunnat ovat hallituksen luotsaamia: valiokunnat ovat edelleenkin nimenomaan hallituksen valiokuntia, vaikka mukana on muitakin kuin hallituksen jäsenistöä. Puheenjohtaja on kuitenkin poikkeustapauksessa saattanut olla hallituksen ulkopuolelta, kuten useamman kerran esimerkiksi liikuntajaostossa. 1980-luvulla jaostojen jäsenistö jakaantuu kolmeen luokkaan: ”jäseniin”, jotka ovat hallituksen jäseniä, ”lisäjäseniin”, jotka ovat hakemuksesta jaoston jäseniksi hyväksytyjä, sekä ”ulkojäseniin”, jotka ilmeisesti olivat muuten kokouksessa käyviä tai muuten toiminnassa mukana olevia jäseniä. Jäsenen ja lisäjäsenen erona oli, että varsinaiset jäsenet saattoivat tarvittaessa viedä jaoston käsittelemän asian hallituksen päätettäväksi. Ulkojäsenillä oli puolestaan vain läsnäolo- ja puheoikeus. Sihteeristö toimi jaostojen kokousten sihteerinä sekä vastasi päätösten toimeenpanosta. Näin järjestelmää kuvataan vuoden 1983 Ylioppilaslehdessä:

”Miten homma käy? Hallituksen työskentely on organisoitu siten, että kullakin hallituksen jäsenellä on oma ’ministeriönsä’, jaosto, jonka jäsenet hallitus nimittää hakemusten perusteella. Jaostoilla on suhteellisen itsenäinen päätäntävalta toimialaansa kuuluvissa asioissa. Jaostojen apuna toimii sihteeristö pääsihteerin johdolla. Sihteerit vastaavat jaoston käsiteltävien asioiden valmistelemisesta sekä päätösten toimeenpanosta, pääsihteerin vastuulla on hallituksessa käsiteltävien asioiden valmistelu ja päätösten toimeenpano sihteeristön avulla.” (16/1983, s. 7.)

Erikoista on se, että vaikka järjestelmä muuttuu vuosien saatossa merkittävästi, ylioppilaskunnan säännöt eivät tältä osin muutu lainkaan. Läpi vuosikymmenten lisä- ja ulkojäseniä toimintakertomuksiin ylös kirjattaessa viitataan hallituksen työjärjestyksen ensimmäisen pykälän toiseen momenttiin. Tuo momentti toteaa kuitenkin vain, että valiokunta/jaosto voi tarpeen tullen myöntää läsnäolo-oikeuden muillekin henkilöille kuin valiokuntien/jaostojen varsinaisille jäsenille. Ilmeisesti tämän säännön on aluksi tulkittu sallivan jonkun pysyvän ”lisäjäsenen” (vuonna 1973 yksi kpl). Mutta 1980-luvun

loppupuolen käytäntö, jossa lisäjäseniä hyväksyttiin hakemuksista, ja jossa jaosten jäsenistö oli tyytelly eri luokkiin eri oikeuksineen, oli selkeästi tuon säännön venytettyä tulkintaa.

1990-luvun alun muutokset ovat johdonmukainen jatkumo tälle vuosikymmeniä jatkuneelle kehitykselle. Avainideana on toiminnan avaamisen ja byrokratian purkamisen jatkaminen. Nykyiset valiokunnat ja niiden nykyinen toimintamalli syntyivät vuoden 1994 suuressa organisaatiouudistuksessa. Tuon vuoden toimintakertomus kuvaa muutosta seuraavasti. "Entinen jaostorakenne ei enää vastannut niitä odotuksia, johon ne alunperin oli tarkoitettu, eli toimimaan hallituksen apuna valmistelevina eliminä." Jaostojen jäsenet, toimintasihteerit ja hallitus kokivat työskentelyn jaostoissa "usein turhauttavaksi ja tehottomaksi työmuodoksi", ja siksi "on selvää, ettei aktiivisen jäsenistön kykyjen hyödyntäminen ole parhaassa mahdollisessa käytössä". Näin kaikki muut toimintapuolen jaostot paitsi koulutuspoliittinen ja sosiaalipoliittinen jaosto lakkautettiin. Toiminnallisesta puolesta huolehtivat 01.08.1994 alkaen "itseohjautuvat valiokunnat ja työryhmät". Samalla "päästiin eroon kokousten formaalista muodosta, lisä- ja ulkojäsenistä tuli samanarvoisia jäseniä, sekä pakollisista esityslistoista ja pöytäkirjoista päästiin eroon". Näin syntyivät nykymuotoiset valiokunnat.

Taustalla tässä kehityksessä on halu avata valmistelua ja ylioppilaskunnan toimintaa koko jäsenistölle. Organisaatiouudistuksessa vuonna 1994 haluttiin antaa jäsenistölle parempi vaikutuskanava ylioppilaskunnan toimintaan hajottamalla jaostot, siirtämällä käytännössä jo valmiiksi sihteerien ja hallituksen hoitamat jaostojen hallinnolliset asiat kokonaan näille ja vapauttamalla muu varsinainen toiminnallinen jaostotoiminta vapaaehtoisille. Uudistuksen taustalla oleva TeMMi-muistio ("tehtävien määrittely ja mitoutus") (11.03.1994) muotoilee linjaa seuraavasti: "organisaatiouudistus ei saa johtaa siihen, että jäsenistön osallistuminen HYY:n toimintaan vähenee", vaan "toiminnan painopisteen tulee siirtyä vapaaehtoistoiminnan suuntaan". Johtoryhmän raportti 14.04.1994 luonnehtii puolestaan muutoksia tavalla, jossa on monia nykyisillekin käytännöille ja keskusteluille tuttuja piirteitä:

"Toimintajaostot lakkautetaan siten, että ne vapautetaan hallinnollisesta roolistaan, joka käsittää jaoston tavoitebudjetin, oman sektorin talousarvioesityksen muodollisen hyväksymisen sekä joidenkin yksittäisten rahapäätösten hallinnoinnin. [...] Jaostolta poistetaan esityslista- ja pöytäkirjapakko, joiden tilalle tehdään tarvittaessa muistiopohjainen dokumentointi. Jaostokäsitteestä voi luopua kokonaan ja siirtyä käytäntöön, jossa hallituksen ja toimintasihteerien tukena toimii itseohjautuvia tiimejä, joiden vetäjinä olisi pääsääntöisesti muita kuin hallituksen jäseniä ja sihteerinä ei toimisi toimintasihteeri. Tiimeihin haettaisiin jäseniä tammikuussa, jolloin vallassa oleva hallitus tietää minkälaiseen toimintaan se haluaa keskittyä ja jolloin edustajisto on hyväksynyt budjetin. Tiimejä voisi olla esim. ESN-tiimi, Flooran päivä -tiimi jne. Lisäksi tiimiin hakijoille voi antaa vapaat kädet tuoda hakemuksessa esille tuoreita ja ajassa ilmeneviä haluja. [...] Tiimien rekrytointia voisi tarpeen ilmetessä suorittaa myös vuoden muinakin aikoina. Jäsenistön massarekrytointi on välttämätöntä, koska halutaan säilyttää kosketuspintaa vallitsevaan nykyhetkeen. [...] Hallituksen tulee tietää, mitä valittu tiimi-armeija tekee. [...] [T]iimin yhteyshenkilö raportoi säännöllisin väliajoin [...] hallituksen jäsenelle tai toimintasihteerille. Itseohjautuvalle tiimille

annetaan alussa asiantuntevaa käynnistysapua, jonka jälkeen tiimi alkaa työskennellä oma-aloitteisesti erikseen nimetyn vastuuhenkilön johdolla. [...] Nykyiset toimintajaostot lakkautetaan syksyn aikana niin, että tällä hetkellä jaoston toiminnassa mukana oleville aktiiveille annetaan mahdollisuus järjestäytyä hallituksen määrittelemän tiimi-konseption pohjalta. Jaostorakenteen romuttaminen edellyttää selkeän toimivalta- ja vastuujaon määrittelemistä. Asian valmistelua varten voisi hyvä [sic] perustaa työryhmä. Lisäksi täytyy muistaa, että HYY on julkisoikeudellinen yhteisö eikä vapaamuotoinen kansalaisjärjestö.” (S. 6-7.)

2.4 Katse eteenpäin

Moni pitää valiokuntien nykytilannetta suurelta osin huonosti toimivana. Voidaankin siis sanoa, että kaksikymmentä vuotta sitten tehdyt uudistukset eivät kaikilta osin ole onnistuneet. Puuttumaan jäi ainakin ”selkeän toimivalta- ja vastuujaon määritteleminen”. Tälle työlle on edelleenkin vahva tilaus. Tämän raportin voidaankin nähdä vastaavan nyt tuohon kaksikymmentä vuotta sitten esitettyyn tarpeeseen pohtia valiokuntien asemaa ja toimintamuotoa ylioppilaskunnassa. Ei ole liioittelua sanoa, että valiokunnat ovat olleet tuuliajolla vuoden 1994 uudistuksista lähtien.

On vaikea arvioida kaikkia vuoden 1994 uudistusten tarkoitusperiä. Monet uudistuksen keskeisistä tavoitteista vaikuttavat kuitenkin nykypäivänkin näkökulmasta ymmärrettäviltä ja toivottavilta. Tavoitteena näyttää yhtäältä olleen antaa hallitukselle ja sihteereille tehokkaampi toimintakenttä jaostorakenne purkamalla ja byrokraattista vastuuta poistamalla. Tämä on linjassa sen tausta-ajatuksen kanssa, että ylioppilaskunnan organisaation tulee ennen kaikkea olla tehokas edunvalvontaorganisaatio – jaostorakenne ei vastannut tähän tarpeeseen. Toisaalta on ollut tarkoitus antaa jäsenistölle välittömämpi ja ketterämpi mahdollisuus vaikuttaa ylioppilaskunnassa, osallistua päätöksentekoon ja tuottaa toimintaa. On ymmärrettävää, että jaostorakenne nähtiin monin tavoin raskaana.

Kahdenkymmenen vuoden jälkeen näitä uudistuksia ja asetettujen tavoitteiden toteutumista täytyy kuitenkin tarkastella kriittisesti. Näyttää siltä, että korjausliike oli liian voimakas. Jaostorakenne toimi linkkinä ylioppilaskunnan päättävän ja toteuttavan organisaation sekä jäsenistön välillä. Kun se purettiin, yhteys kadotettiin. Ajatus tämän yhteyden luomisesta itseohjautuvien tiimien toiminnan kautta on houkutteleva, mutta ei selvästikään toimiva. Vastuunjako olisi pitänyt tarkkaan harkita ja toteamus ”jäsenistön massarekrytoinnin välttämättömyydestä” ottaa vakavasti. Ei ole sattumaa, että nyt juuri nämä teemat ovat tämän raportin keskiössä.

Näyttää siltä, että jonkinasteista byrokratiaa ja ylhäältä päin ohjaamista on siedettävä, jos valiokuntatoiminnan halutaan olevan aktiivista. Valitettavasti ihmiset – edes ylioppilaat – eivät näytä olevan sellaisia, että kun heille ”antaa vapaat kädet tuoda hakemuksessa esille tuoreita ja ajassa ilmeneviä haluja”, syntyy runsasta ja mielekästä toimintaa. Vetoavampia näyttävät pikemminkin olevan sopivalla tavalla vastuulliset tehtävät ja puolivalmiit projektit, jotka voidaan nopeasti omaksua. Näin erityisesti ylioppilaskunnassa, jossa tehtäviin tyypillisesti sitoudutaan vuodeksi tai pariksi. Kun nämä historiallisten selvitysten tulokset yhdistetään muihin tämän raportin selvitysten tuloksiin, näyttää siltä, että aktiivisinta ja

mielekkäintä toiminta on silloin, kun toiminnalla on selkeä tarkoitus ja jäsenistöllä on vastuullisia tehtäviä, joihin heidät on määrätietoisesti rekrytoitu.

Viitteet

Kolbe, Laura (1996). *Eliitti, traditio, murros: Helsingin yliopiston ylioppilaskunta 1960-1990*. Helsinki: Otava.

3. SELVITYS VALIOKUNTATOIMINNAN NYKYTILASTA (2010-2014)

Valiokuntatoiminnan nykytilan selvitystä voidaan pitää tämän selvitystyön merkittävimpänä osa-alueena. Selvitys pyrkii antamaan mahdollisimman kattavan kuvan ylioppilaskunnan valiokuntatoiminnan nykytilasta. Selvitystyö on ollut varsin perusteellinen ja suuri osa tämän raportin johtopäätöksistä ja toimenpide-ehdotuksista on tehtävissä tämän työn perusteella.

Nykytilan tulkittiin kattavan viimeiset viisi vuotta, eli vuodet 2010-2014. Selvityksen oli määrä koskea kaikkia niitä valiokunta, joita tuona aikana oli ollut olemassa. Selvitys jakaantuu kolmeen osaan. Yhtäältä on selvitetty valiokuntatoimintaan osallistuneiden henkilöiden motivaatiota ja kokemuksia. Toisaalta on tehty sekä kvantitatiivinen että kvalitatiivinen selvitys valiokuntien toiminnasta.

3.1 Valiokuntatoimijoiden motivaatioselvitys

Valiokuntatoimijoiden motivaatiota ja kokemuksia koskeva selvitys toteutettiin toukokuussa 2014 e-lomakekyselynä. Vastauksia kysely keräsi merkittävän määrän: kyselyyn vastattiin 130 kertaa (tämä saattaa pitää sisällään useampia vastauksia samoilta henkilöiltä, sillä vastaajia ohjeistettiin täyttämään oma lomakkeensa kustakin valiokunnasta, jossa on toiminut).

Tulokset on analysoitu kolmessa kategoriassa: ensiksi esitetään kaikkien vastauksien tulos (alla), toiseksi neljä eniten vastauksia (yli kymmenen) kerännyttä valiokuntaa (kehy, kopo, jopo, ympäristö) (liitteenä) ja kolmanneksi kaikki muut vastaukset paitsi nämä neljä eniten vastauksia saanutta (liitteenä). Viimeisellä analyysillä pyritään selvittämään, poikkeavatko vähän vastauksia saaneet valiokunnat merkittävästi paljon vastauksia saaneista valiokunnista.

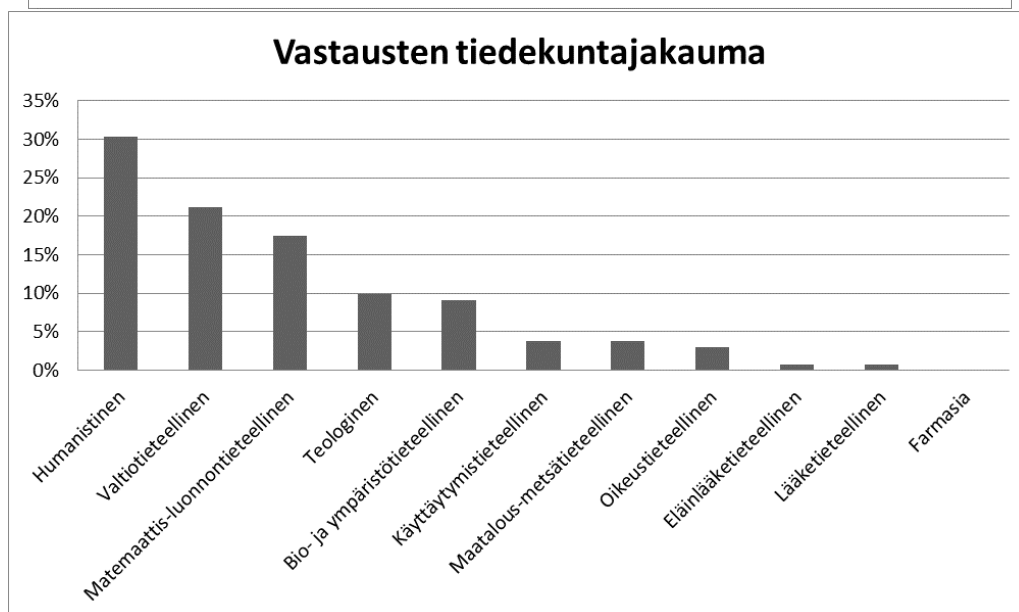
Tuloksissa on vähän yllätyksiä. Pääosa vastaajista opiskelee keskustakampuksella. Tosin myös Kumpulan ja Viikin edustukset ovat yllättävänkin vahvat. Jos tuloksissa painotettaisiin tiedekuntien opiskelijamääriä ja/tai kampuksen etäisyyttä Uudesta ylioppilastalosta nousisivat matemaattis-luonnontieteellinen tiedekunta ja bio- ja ympäristötieteellinen tiedekunta varmasti aktiivisimmiksi tiedekunniksi. Voidaan sanoa, että valiokuntatoiminta tavoittaa hyvin erilaisia opiskelijoita eri kampuksilta. Kenties ainoana ongelmana voidaan nostaa esille suoraan ammattiin valmistavien tiedekuntien aliedustus.

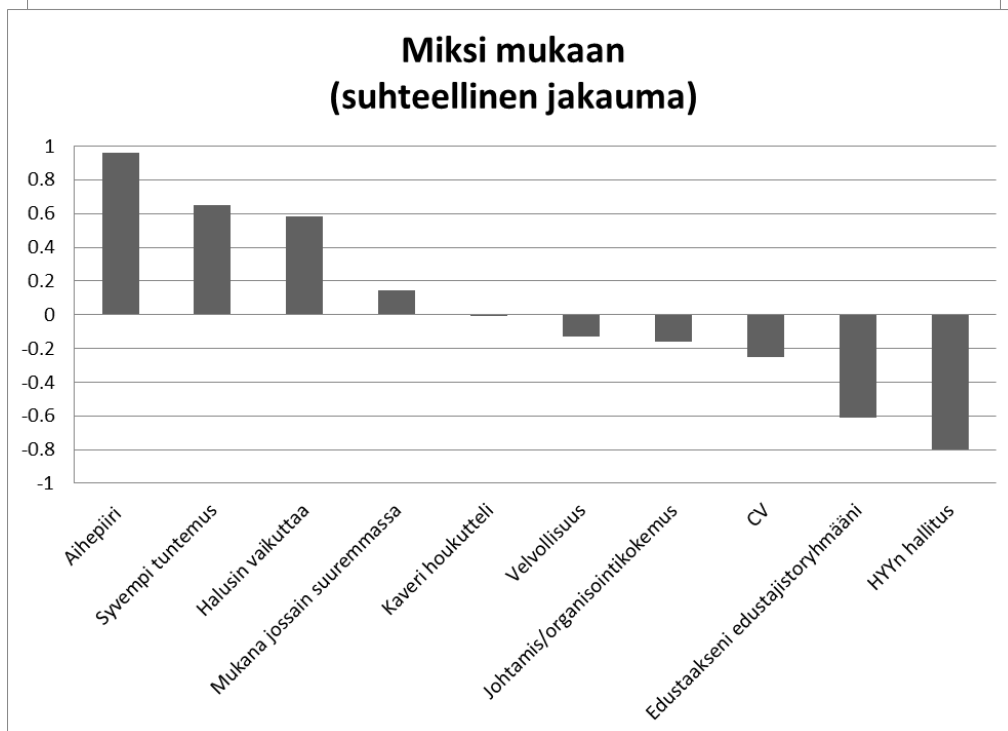
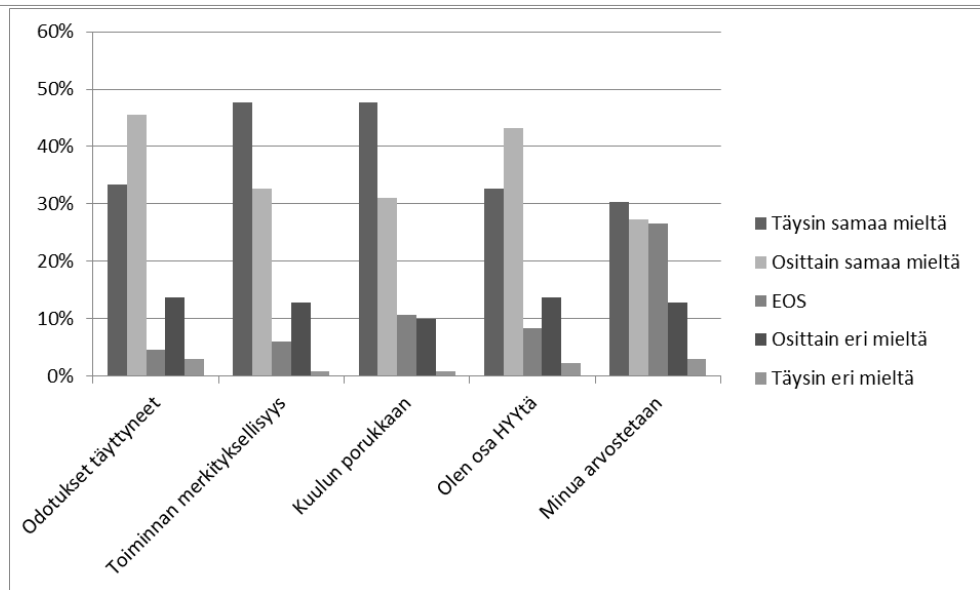
Suurin osa vastaajista on ollut mukana toiminnassa kuluneen vuoden aikana. Vastauksia on kuitenkin tullut runsaasti kaikilta selvityksen kattavilta vuosilta ja vastaajien määrä näyttää kasvavan vuodesta 2010 vuoteen 2014 varsin lineaarisesti.

Tieto valiokuntatoiminnasta näyttää kulkevan pääasiassa suusta suuhun: valtaosa vastaajista ilmoitti saaneensa tiedon valiokunnasta kaverin kautta. Koulutuspoliittisen valiokunnan voi mainita tässä merkittävänä poikkeuksena: yli 60 % vastaajista on saanut tiedon valiokunnasta aine-, tiedekunta- tai muun järjestön kautta.

Tulosten perusteella toiminnassa ollaan mukana ennen kaikkea aihepiirin kiinnostuksen ja vaikutusmahdollisuuksien vuoksi. Harva tunnusti toimineensa valiokunnassa pääasiassa siksi, että saisi CV-merkinnän tai pääsisi HYYn hallitukseen. Toiminta näyttää siis olevan terveellä pohjalla.

Erityisen positiivinen on tulos, jonka mukaan valiokuntatoiminta on täyttänyt odotuksia ja toiminta on merkityksellistä. Toimijat myös kokevat olevansa osa ylioppilaskuntaa. Nämä tulokset ovat hyvin selkeitä ja nykyisen toiminnan voidaankin sanoa olevan toimijoille hyvin palkitsevaa. (Voidaan toki olettaa vastaajien olevan toiminnassa erityisen aktiivisia ja siksi varsin positiivisesti siihen suhtautuvia. Vastaajia oli kuitenkin niin paljon, ja kysely oli laajasti markkinoitu, että tulosten ei oleteta olevan merkittävästi vääristyneitä.)

3.2 Valiokuntatoiminnan kvantitatiivinen selvitys

Kvantitatiivinen nykytilan selvitys toteutettiin yhdessä kvalitatiivisen kyselyn kanssa huhti–toukokuussa 2014. Selvityksen luvut kerättiin vuosilta 2010–2014 valiokunta-aktiivien avulla, pääasiassa kokouspöytäkirjoista. Tulosten koonnissa vuosi 2014 jätettiin huomiotta.

Kaikilta valiokunnilta tarvittavia tietoja ei ollut saatavissa – kvantitatiivinen nykytilan selvitys kattaa kehy-, kopo-, jopo-, sopo-, sukukansa-, tuutor- ja ympäristövaliokunnat. Tiedon saannin vaikeus näyttäisi korreloivan sekavien tai kokonaan puuttuvien arkistointikäytäntöjen sekä jatkuvuuden puutteen kanssa. Monilla valiokunnilla pöytäkirjakäytännöt vaihtelevat tai puuttuvat kokonaan.

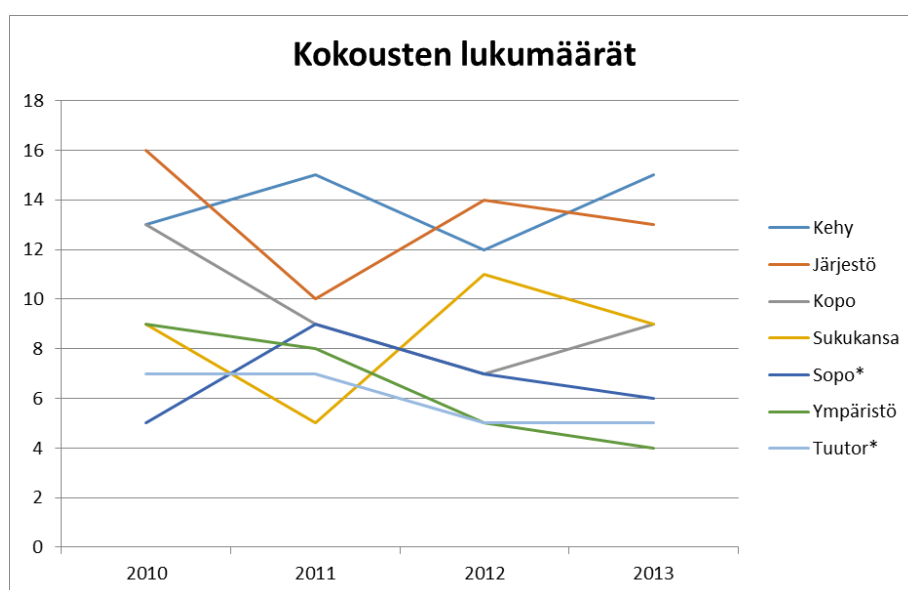
Selvityksessä on kolme aineistoluokkaa: valiokuntien kokousten määrä, valiokuntien kokousten ajankohdat ja kokouksiin osallistuneiden henkilöiden määrä. Kerätyn aineiston perusteella laadittiin neljä erilaista kuvaajaa.

Ensimmäinen esittää kokousten vuosittaisen lukumäärän valiokunnittain.

Toinen esittää yhden vuoden kokousten kävijämäärien keskiarvot kaikilta neljältä vuodelta. On huomionarvoista, että vuonna 2012 kävijämäärät ovat laskeneet kaikissa seitsemässä valiokunnassa sukukansaa lukuun ottamatta. Sen jälkeen lähes kaikki lähtivät uudestaan nousuun.

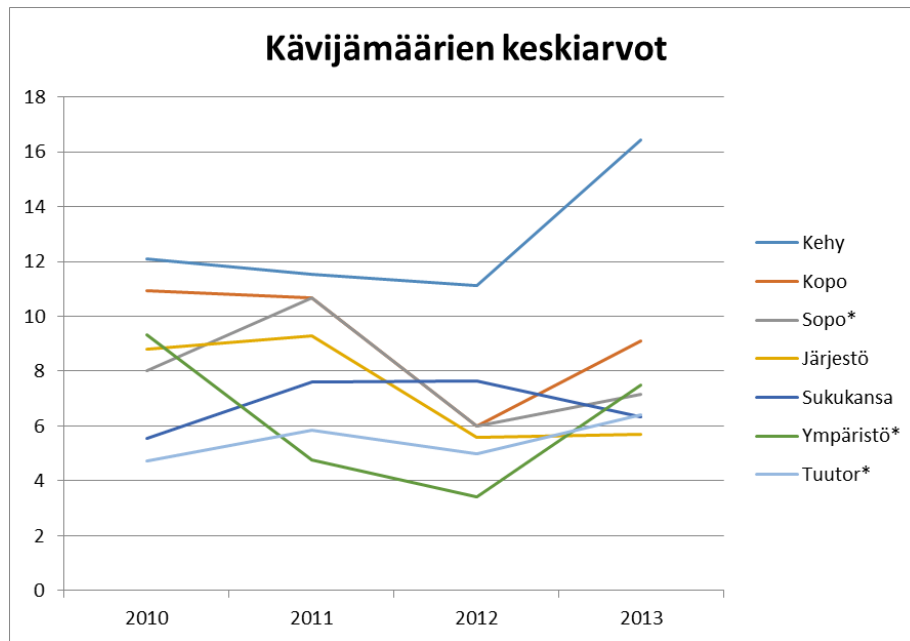
Kolmas kuvaaja esittää kokousten keskimääräistä lukumäärää kuukausittain tutkitulla neljän vuoden ajanjaksolla. Mikään valiokunta ei ole kokoustanut heinäkuussa ja lähes kaikki kehyä lukuun ottamatta ovat olleet myös kesäkuun tauolla. Kokousten määrä vähenee huomattavasti myös joului–tammikuuksi. Luonnollinen kokouspiikki on järjestäytymiskokousten takia helmikuussa, mutta muuten kokoukset näyttäisivät painottuvan huhtikuulle ja loka–marraskuulle.

Neljäs kuvaaja esittää suhteelliset osallistujamäärät kuukausittain. Valiokuntalaisten aktiivisuus vähenee selkeästi kesän lähestyessä, mutta nousee taas kohti talvea.

* Vuonna 2011–2012 sopo valiokunta oli yhdistetty kopo valiokuntaan. Vuoden 2010 kokoukset perustuvat puheenjohtajan arvioihin. Valiokunta kokousti vain kevätkaudella.

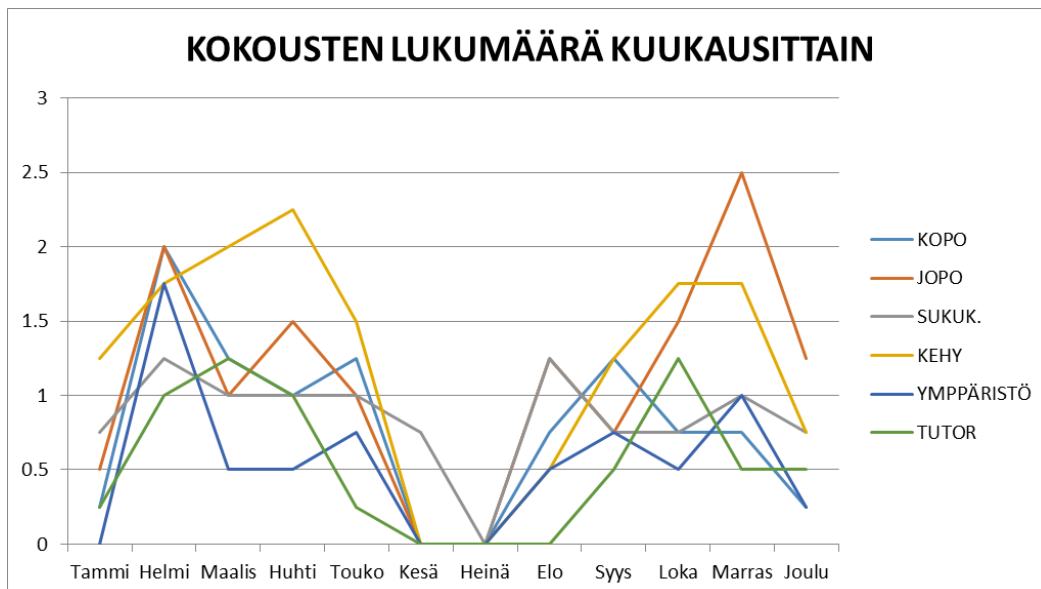
* Tuutorvaliokunnan vuoden 2012 kokousten lukumäärä on hallituksen jäsenen arvio (heittoa 1–2 kokousta).

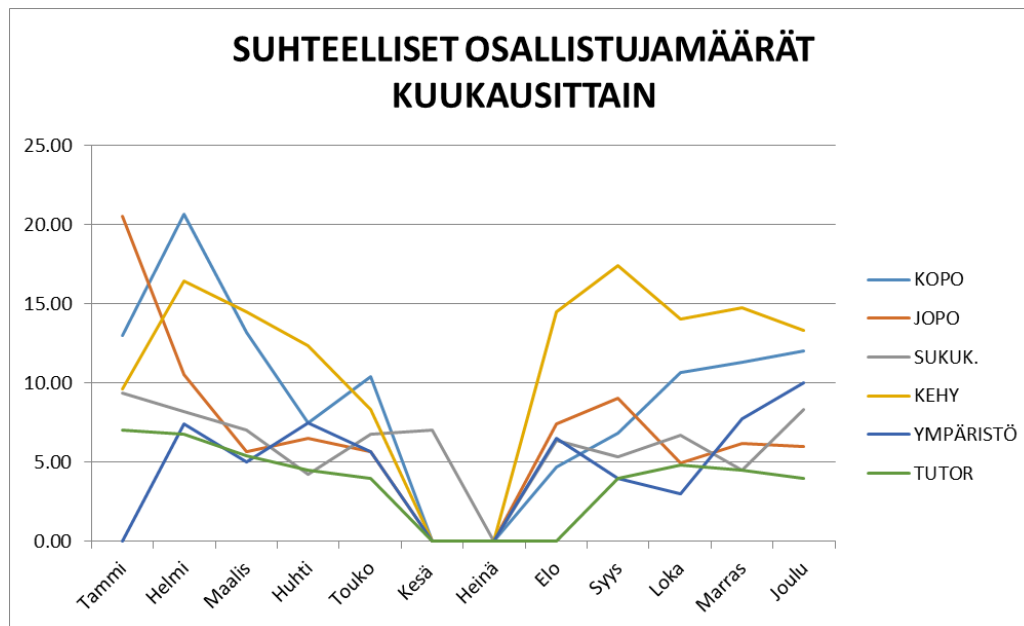

* Sopo valiokunta toimi vuosina 2011-2012 yhdessä kopo-valiokunnan kanssa. Vuoden 2010 luvut perustuvat puheenjohtajan arvioihin. Vuoden 2013 järjestäytymiskokouksen tiedot puuttuvat.

* Tuutorvaliokunnan 2010-2012 läsnäolijoiden määrät perustuvat hallituksen jäsenen ja valiokunnan pj:n arvioihin.

* Muistakin valiokunnista yksittäisten kokousten läsnäolijatiedot tiedot perustuivat varovaisiin arvioihin, koska pöytäkirjakäytännöt vaihtelivat.

* Kuukausittaiset tiedot kokouksista perustuvat neljän edellisen vuoden (2010-2013) keskiarvoihin. Kuvaajista on jätetty pois sopo-valiokunta, sillä se oli vuosina 2011-2012 yhdistetty kopo valiokuntaan ja vuoden 2010 tiedot olivat puhtaita arvioita.

3.3 Valiokuntatoiminnan kvalitatiivinen selvitys

Kvalitatiivinen nykytilan selvitys toteutettiin kahdessa osassa: ensimmäisessä vaiheessa annettiin valiokunta-aktiivien vastata työryhmän laatimaan kyselyyn, josta käytettiin nimitystä ”Pihvi”. Tämän jälkeen vastaukset koottiin taulukkoon, joka on tämän raportin liitteenä.

Kysely koostui 12 teemasta (tarkoitus, perustaminen, toiminta, viestintä, taloudenhoito, osallistaminen, palkitseminen, yhteistyö hallituksen kanssa, yhteistyö edustajiston kanssa, yhteistyö henkilökunnan kanssa, yhteistyö muiden tahojen kanssa, jatkuvuus), joita avattiin vielä tarkentavilla kysymyksillä. Kyselyyn pyrittiin löytämään vastaajia koko nykytilan selvityksen ajanjaksolta, eli viimeisen viiden vuoden ajalta. Ainoastaan kv-valiokunnan osalta kysely jäi kokonaan täyttämättä ja ympäristövaliokunnan kohdalla täyttäminen toteutettiin työryhmän toimesta valiokunnan blogin avulla. Muissa valiokunnissa kyselyn vastaaminen toteutettiin esimerkiksi yksittäisten aktiivien toimesta tai valiokunnan kokouksessa.

Kyselyn tulokset esitetään liitteenä olevassa taulukossa. Taulukko on jaettu kyselyn mukaisesti teemoittain ja valiokunnittain siten, että valiokuntien tuloksia pystyy rinnakkain vertaamaan. Jokaisesta teemasta pyrittiin kyselyn vastausten perusteella tunnistamaan valiokunnassa olevia hyviä käytäntöjä (vihreä), ongelmia (punainen) ja ratkaisuehdotuksia (keltainen). Jotta taulukko olisi mahdollisimman helppolukuinen, useammista valiokunnista löytyneet temaattiset vastaavuudet on kerätty taulukkoon rinnakkain. Monista valiokunnista löytyi yllättävän paljon samankaltaisuutta niin hyvien käytäntöjen, ongelmien kuin ratkaisuehdotuksien kohdalla.

Kvalitatiivinen nykytilan selvitys on toiminut keskeisenä perustana tämän raportin johtopäätöksille ja toimenpide-ehdotuksille. Valiokuntatoimintaa koskevat yleiset johtopäätökset ja toimenpide-ehdotukset (luku 5.2) on jaettu kyselyn mukaisiin teemoihin. Tässä yhteydessä voidaan todeta, että selvitys yhdessä kvantitatiivisen selvityksen kanssa antaa perusteita jakaa valiokunnat kolmeen luokkaan seuraavasti:

A jopo, kehy, kopo, sukuk

B kulttuuri, sopo, tuutor, ympäristö

C liikunta, kaksikielisyys, kv

Ensimmäiseen luokkaan kuuluvat valiokunnat näyttävät olevan hyvin aktiivisia ja toiminnaltaan vakaita. Toiseen luokkaan kuuluvilla valiokunnilla on taustalla toimiva sektori, ja valiokunnilla tätä kautta luonteva tehtävä ylioppilaskunnassa, mutta itse valiokuntatoimintaa tulisi aktivoida ja vakauttaa. Joissakin tapauksissa yhteys valiokunnan ja sektorin välillä on kadotettu. Kolmanteen luokkaan kuuluvien valiokuntien asemaa ja toiminnan sisältöä tulee vakavasti harkita. Mikäli näiden valiokuntien toimintaa halutaan jatkaa, tulisi toimintaa tukea systemaattisesti ja pitkäjänteisesti.

4. SELVITYS VALIOKUNTA- JA VAPAAEHTOISTOIMINNASTA MUISSA YLIOPPILASKUNNISSA

Muita ylioppilaskuntia koskeva selvitys rajattiin koskemaan ylioppilaskuntia, jotka kooltaan ja toimintamuodoltaan voivat olla Helsingin yliopiston ylioppilaskuntaan verrattavia. Näin selvitykseen päätyi seuraavat neljä ylioppilaskuntaa: Aalto-yliopiston ylioppilaskunta (AYY), Jyväskylän yliopiston ylioppilaskunta (JYY), Tampereen yliopiston ylioppilaskunta (TAMY) sekä Turun yliopiston ylioppilaskunta (TYY). Selvitys tehtiin hallituksen puheenjohtajia ja tarvittaessa muita toimijoita haastatteleamalla. Haastattelijoina toimivat teol. kand. Jyrki Eriksson (JYY), kasvatust. kand. Iiris Niinikoski (AYY ja TYY) sekä fil. toht. Tuomas Pernu (TAMY).

4.1 Aalto-yliopiston ylioppilaskunta (AYY)

Aalto-yliopiston ylioppilaskunnassa on vapaaehtoisia paljon eritasoisissa tehtävissä. Heitä toimii erityisesti kulttuurisektorilla, mutta myös yrityssuhteissa ja edunvalvonnassa. Vapaaehtoiset ovat hyvin tärkeässä roolissa ylioppilaskunnassa ja tekevät sen jäsenistölle tutuksi ja näkyväksi (erityisesti erilaisten tapahtumien järjestämisen muodossa). Toimintaa luonnehditaan seuraavasti:

”Jaostot muodostavat ylioppilaskunnan vapaaehtoisuuden sydämen toimiessaan suoraan osana sen eri sektoreita. Jaostot elävöittävät ylioppilaskunnan viestintää, tuottavat suurimman osan ylioppilaskunnan kulttuuri-, kansainvälisyys- ja liikuntatapahtumista, sekä toimivat myynti- ja tapahtumatuotantotehtävissä yrityssuhdesektorilla. Kovan työnvastineeksi jaostolaiset vaikuttavat suoraan siihen, mitä ylioppilaskunta tekee ja miltä se näyttää. He pääsevät toteuttamaan itseään avoimesti osana tiivistä ylioppilaskuntayhteisöä ja oppivat taitoja valokuvauksesta projektinhallintaan tai myyntiin. Jaostolaisen pesti kestää keskimäärin vuoden, ja he toimivat tiiviisti osana AYY:n keskustoimistoa ja voivat käyttää sen työtiloja ja resursseja tarpeensa mukaisesti. Samalla he liittyvät suureen, yhtenäiseen jaostolaisten joukkoon oman jaostonsa lisäksi ja pääsevät osaksi ylioppilaskuntariemua.”

Toiminnan ytimen muodostavat AYY:n jaostot. Näitä ovat:

- Teekkarijaosto
- Aalto-yhteisöjaosto (AAVA)
- Mosaic (kv-jaosto)
- Museojaosto
- Yrityssuhdejaosto.

Teekkarijaosto ja Aalto-yhteisöjaosto järjestävät isoimmat juhlat ja liikunnalliset tapahtumat. Mosaic taas keskittyy tuomaan ulkomaalaiset opiskelijat lähemmäksi suomalaisia opiskelijoita. Yrityssuhdejaosto toimii yhteistyössä yrityssuhdesektorin kanssa.

Jaostojen alla toimii lisäksi niin sanottuja kokoavia toimikuntia, eli sellaisia toimikuntia, joiden jäseniä AYY ei itse rekrytoi. Jäsenet valitaan suoraan AYY:n erityisasemayhdistyksien hallituksista. Tällaisia ovat esimerkiksi isännistö- ja emännistö (IE) tai ISO-toimikunta. Toimikunnat tarjoavat killoille ja muille järjestöille mahdollisuuden vaihtaa tietoa ja saada

vertaistukea. Osa toimikunnista järjestää myös tapahtumia koko AYY:n jäsenistölle. Osa näistä tapahtumista ovat varsin merkittäviäkin.

Kokoavien toimikuntien lisäksi toimii muutama toimikunta, jotka AYY rekrytoi itse. Näitä ovat vuosijuhlatoimikunta ja juhlatomikunta. Jälkimmäinen osallistuu aktiivisesti kolmen AYY:n suurimman tapahtuman järjestämiseen (Gravitaatio, vappubileet ja lakinlaskijaiset).

Kulttuuritoimijoiden lisäksi AYY:llä toimii opintoneuvosto ja koulutuspoliittinen johtoryhmä (kopojoy). Opintoneuvosto on erityisasemayhdistysten hallituksista koottu. Kopojoy koostuu taas korkeakoulujen vastuuhallopedeista. Tämän lisäksi on asukasneuvosto ja kyläsenaatti, joka vastaa asuntojen ja teekkarikylän kehityksestä. Näiden lisäksi on olemassa paljon muita toimikuntia, joilla erilaisia pienempiä vastuualueita.

Vapaaehtoisryhmien vastuun pääpaino on tapahtumien suunnittelussa ja organisoinnissa. Päävastuu toiminnasta on kuitenkin aina AYY:n työntekijöillä ja hallituksella. Tämä vastuu keskittyy kuitenkin lähinnä budjetin seuraamiseen tai muuhun hallinnolliseen ohjaamiseen. Keskeisenä ongelmana on kuitenkin hallituksen ja vapaaehtoisten täsmällinen suhde.

Rekrytointi tapahtuu kerran vuodessa ja toimet ovat pääsääntöisesti vuoden mittaisia. Hallituksen valinnan jälkeen hallituksen sektorivastaavat rekrytoivat jaostot. Jaostopuheenjohtajat valitsevat itse jaostonsa ja siellä mahdolliset toimikuntavetäjät taas omat toimikuntalaisensa. Haku on auki kerran vuodessa ja käytännössä kaikkiin vapaaehtoistoiimiin samanaikaisesti. Välillä hakijoita on enemmän kuin paikkoja, välillä toimijoita täytyy aktiivisesti houkutelaa mukaan. Jälkimmäisessä tapauksessa rekrytointi tapahtuu käytännössä puskaradion kautta: edellinen ja/tai uusi hallitusvastaava kyselevät toimijoita mukaan. Jaostoihin on siis tietty määrä paikkoja tarjolla, ja suosittuihin toimikuntiin on kilpailua.

Jaostot perustetaan vuosittain.

Jaostoilla on selkeät pysyvät roolit ja usein on myös olemassa selkeä polku, miten toimintaan hakeudutaan (esim. killan fuksivastaavasta jaostotoimintaan). Tämä houkuttelee mukaan toimijoita ja edistävää sitoutumista. Toiminnasta on otettu hyvin vastuuta.

On myös harkittu pienempien projektien toteuttamiseen pienempiä vapaaehtoisorganisaatiota, joihin voisi tulla mukaan sitoutumatta toimintaan koko vuodeksi. Ongelmana on kuitenkin ollut, että vapaaehtoiseksi ei ole houkuttelevaa lähteä vain suorittamaan jotakin yksittäistä projektia. Tarpeellisuuden kokemus on keskeinen motivointitekijä.

Jaostoille ja toimikunnille on varattuna oma budjetti, joka voidaan käyttää virkistykseen. Motivointi tapahtuukin pääsääntöisesti virkistäytymisen ja hyvien toimintapuitteiden luomisen kautta. Yleensä vapaaehtoiset ovat hyvin motivoituneita ja usein parhaan palkkiona on onnistumisen tunne hyvästä tapahtumasta. Lisäksi erilaiset symboliset eleet palkitsevat ja sitouttavat toimintaan, kuten yhteinen haalarimerkki tai huppari, erilaiset arvonmerkit sekä muut statussymbolit, joilla identifioidutaan osaksi ylioppilaskuntaa. Kaikilla valituilla vapaaehtoisilla on myös avain keskustuimistolle. Tämän suhteen on kuitenkin ollut erityisen tärkeitä kiinnittää huomiota yhteisiin pelisääntöihin erilaisten työkulttuurien kohdatessa.

4.2 Jyväskylän yliopiston ylioppilaskunta (JYY)

Jyväskylän yliopiston ylioppilaskunnan sisällä vapaaehtoisen toiminta on linkitetty valiokuntiin. JYYssä toimii kahdeksan valiokuntaa, joista seitsemän on avoimia ja yksi on JYYn organisaation sisällä toimiva valiokunta. Avoimia valiokuntia ovat:

- Kansainvälisyysvaliokunta
- Kehitysyhteistyövaliokunta
- Kulttuurivaliokunta
- Liikuntavalioikunta
- Opinto- ja tiedevaliokunta
- Sosiaalipoliittinen valiokunta
- Ympäristövaliokunta

Yhtenä erona HYYhyn on liikuntavalioikunnan vakiintunut asema. Sisäinen valiokunta on hallintovaliokunta, joka koostuu JYYn pääsektorista sekä talouspäälliköstä. Hallintovaliokunta käsittelee hallintoon ja työtehtäviin liittyviä asioita. Valiokunta on siis osin rinnasteinen HYYn työvaliokunnan kanssa. Valiokunnat ovat melko vakiintuneita ja nykyisenkaltaisen valiokuntajako on ollut käytössä jo pitkän aikaa.

Valiokuntien rooli JYYn organisaatiossa vaihtelee. Valiokunnissa ylioppilaskunnan hallituksen jäsenet osallistuvat vastualueensa valiokunnan kokouksiin. Useamman valiokunnan sihteerinä toimii vastaavan sektorin työntekijä. Työaikaan kuuluu siis valiokuntavastuu, johon kuuluu mm. valiokuntien pöytäkirjojen laatiminen. Yksi työntekijä on myös toiminut kahden valiokunnan sihteerinä (liikunta ja sopo), mutta tämä on koettu ongelmalliseksi. Sektorijohtoryhmien tapaamisia yms. kaltaisia pienemmän piirin tapaamisia järjestetään myös JYYssä. Näistä käytetään sektoripalaverien nimeä.

Normaalin viestinnän lisäksi valiokuntiin ei ole aktiivista rekrytointia ylioppilaskunnan puolesta. Valiokuntatoimintaan voi tulla mukaan ympäri vuoden, eikä erillistä ilmoittautumista tarvita. Tarkoitus on pitää valiokuntatoiminnan kynnys mahdollisimman matalana. Näyttää siltä, että tarvetta rekrytoinnin tehostamiseen ei oikeastaan ole ollut, sillä motivoituneet valiokuntatoimijat ovat itse houkuttelemassa toiminnalleen seuraajia. Valiokuntatoimijat kuulostivat hyvin motivoituneilta sekä sitoutuneilta.

Valiokuntien järjestäytyminen on linkitetty JYYn hallituksen järjestäytymisen yhteyteen. Marraskuun loppupuolella JYYn hallitus järjestäytymiskokouksessaan hyväksyy kaikkien valiokuntien yhteisen esityksen, jossa valitaan valiokuntien seuraavan vuoden puheenjohtajat. Valiokuntien sisällä puheenjohtajasta tehdään oma erillinen haku, missä pj-hakemukset lähetetään valiokuntien sihteeireille (sihteerit ovat useimmissa valiokunnissa työntekijöitä). Valiokunta päättää keskuudessaan, ketä se ehdottaa uudeksi puheenjohtajaksi JYYn hallitukselle. Niissä valiokunnissa, joissa työntekijä ei ole sihteeri, haetaan tässä vaiheessa myös sihteerinkin paikkaa.

4.3 Tampereen yliopiston ylioppilaskunta (TAMY)

Vuonna 2011 TAMYssa tehtiin uudistus, jossa aikaisemmin vapaamuotoisista jaostoista siirryttiin tiukemmin organisoituihin valiokuntiin. Tämä näyttää jämäköittäneen toimintaa. Kulttuurisektori jäi vanhan mallin mukaiseksi jaostoksi. TAMYssa toimii tällä hetkellä seuraavat kahdeksan valiokuntaa sekä yksi jaosto:

- Hyvinvointivaliokunta

Järjestövaliokunta
Kansainvälisten asiain valiokunta
Kehitysyhteistyövaliokunta
Koulutuspoliittinen valiokunta
Kulttuurijaosto
Talousvaliokunta
Ympäristövaliokunta
Yritysyhteistyö- ja työelämävaliokunta

Näiden lisäksi hallitus voi nimittää *ad hoc* -työryhmiä tai -toimikuntia. Näitä nimitetään erityisesti vastaamaan tiettyjen tapahtumien järjestämisestä. Tyypillisesti tällaiset työryhmät tai toimikunnat toimivat yhteistyössä asiaan liittyvän valiokunnan kanssa.

Valiokunnat ja jaostot toimivat ylioppilaskunnassa keskustelufoorumina sekä apuna asioiden valmistelussa. Valiokunnissa on nimetyt jäsenet, mutta tapaamiset ovat avoimia kaikille lukuun ottamatta talousvaliokuntaa. Jaostojen tapaamiset ovat avoimia kaikille. Hallitus voi pyytää valiokunnilta ja jaostoilta lausuntoja tarpeellisiksi katsomistaan asioista.

Valiokuntien ja jaostojen toimikausi on kalenterivuosi. Valiokunnat ja jaostot ovat olemassa toistaiseksi. Valiokuntien jäseniksi haetaan kirjallisilla hakemuksilla vuoden lopulla. Hallitus nimittää toimikauden alussa valiokuntien jäsenet (4–12 henkeä) hakemusten perusteella. Valinnassa tarkastellaan paitsi hakijan soveltuvuutta valiokuntatoimintaan, valiokuntajäsenistön kattavuutta ja tasa-arvoa. Myös muut toiminnasta kiinnostuneet kuin varsinaisiksi jäseniksi nimetyt voivat kuitenkin myös osallistua toimintaan. Jäsenten lisäksi hallitus nimeää kuhunkin valiokuntaan oman edustajansa. Järjestelmä muistuttaa siis hyvin paljon järjestelmää, joka HYYssä oli käytössä 1980-luvulla. (Kulttuurijaosto eroaa valiokunnista siten, että sen jäsenistöä ei erikseen nimitä; vain puheenjohtaja on nimetty.)

Valiokunta valitsee puheenjohtajan keskuudestaan lukuun ottamatta talousvaliokuntaa, jonka puheenjohtajan hallitus valitsee keskuudestaan järjestäytymiskokouksessaan. Puheenjohtajan tehtäviin kuuluu organisoida valiokunnan toimintaa, kutsua koolle sen kokoukset ja dokumentoida niiden toimintaa. Puheenjohtajat ja nimetyt jäsenet voivat saada tehtävistään palkkiota.

Ylioppilaskunnan sihteereillä ei ole valiokuntavastuuta, mutta toimivat tarvittaessa kokouksissa alustajina tai asiantuntijoina. Hallitus on sitoutettu valiokuntatoimintaan siten, että hallitus nimeää aina 1-2 hallituksen jäsentä kunkin valiokunnan varsinaiseksi jäseneksi. Lisäksi joissakin valiokunnissa hallituksen jäsen toimii valiokunnan sihteerinä (riippuen valiokunnan toimintakulttuurista). Vuoden 2011 valiokuntauudistuksessa valiokuntavastuun painotusta pyrittiin siirtämään sihteeristöltä hallituksille. Valiokuntatoiminta on kuitenkin haluttu pitää läheisessä kytköksessä keskustoimiston toimintaan.

Valiokuntien toiminta-aktiivisuus vaihtelee sekä valiokuntien välillä että vuodesta toiseen. Aktiivisimpia valiokuntia ovat kehy, kopo ja kv. Heikointa toiminta on uudessa yritysyhteistyö- ja työelämävaliokunnassa.

Valiokuntatoiminta on säännönmukaisesti mukana ylioppilaskunnan viestinnässä.

Toiminnalle on tyypillistä, että samat ihmiset jatkavat valiokunnissa useamman vuoden. Puheenjohtaja on yleensä valiokunnan vanha toimija.

4.4 Turun yliopiston ylioppilaskunta (TYY)

Vuonna 2012 tehdyn uudistuksen jäljiltä Turun yliopiston ylioppilaskunnassa valiokuntia kutsutaan ”siiviksi”. TYYssä toimii viisi siipeä:

- Kansainvälisyssiipi
- Kehitysyhteistyösiipi
- Kulttuurisiipi
- Ravintolasiipi
- Ympäristösiipi

Siipien toimenkuvaa luonnehditaan seuraavasti:

”Siivet osallistuvat TYYn toimintaan omilla aihealueillaan, toteuttavat toiminnassaan TYYn arvoja ja ovat yhdysside jäsenistön, edustajiston, hallituksen ja työntekijöiden välillä. Siivissä on vapaus toteuttaa itseään. Niissä luodaan uutta, valvotaan ja ajetaan opiskelijan etua yliopistolla ja yhteiskunnassa sekä nostetaan aiheita julkiseen keskusteluun. Siivet luovat elävää ja aktiivista opiskelijakulttuuria ja niiden kautta on helppo tulla mukaan TYYn toimintaan.”

Muutamissa siivissä hallituksen jäsen toimii puheenjohtajana. Tavoitteena kuitenkin on, että siivistä saataisiin enemmän itsenäisiä yksiköitä. Tämä ei kuitenkaan ole vielä onnistunut, sillä toiminnassa ei ole mukana tarpeeksi aktiivista jäsenistöä.

Siipien toimintaan haetaan mukaan hakulomakkeella, joka on auki ympäri vuoden. Toimijat kuitenkin valitaan aina kalenterivuodeksi tammikuussa tai edellisen vuoden puolella joulukuussa. Toimintaan pyritään motivoimaan mukaan yhdistystoiminnasta tyyppillisellä tavalla: saman kiinnostuksen aiheen jakavia henkilöitä pyritään saattamaan yhteen.

Siivet ovat kiinteitä, eli toistaiseksi voimassa olevia.

Siipien toimintaa ei ole sovitettu yhtenäiseen muotoon. Siivillä ei omia budjetteja, vaan toimintaa rahoitetaan sektorin budjetissa (jokaisella siivellä on joku vastuuhallituslainen ja tähän liittyvä sektoribudjetti). Lisäksi palkitsemaan pyritään pienellä budjetilla.

Siipien roolina on tukea ydinsektorin toimintaa (esim. asioiden valmistelussa, toiminnan ja tapahtumien toteuttamisessa). Tavoitteena on, että hallitus vastaisi poliittisesta linjasta ja siipi aktiivisesta tekemisestä. Käytännössä toiminnan rooli on helposti hallituksen toimintaa ja tapahtumia toteuttavaa, mikä ei motivoi parhaalla mahdollisella tavalla. Tarkoituksena kuitenkin on, että toiminta olisi enemmän siipilähtöistä.

5. JOHTOPÄÄTÖKSIÄ JA TOIMENPIDE-EHDOTUKSIA

Johtopäätökset on jaettu kolmeen osaan. Ensimmäinen osa käsittelee yleisiä huomioita ylioppilaskunnasta ja valiokuntatoiminnan asemasta. Toinen osa käy läpi valiokuntatoiminnan teemoja, kuten ne oli esitetty valiokuntatoiminnan nykytilan selvityksessä. Tarkoituksena on tuoda esille niitä yleisiä johtopäätöksiä, joihin tehdyt selvitykset antavat aihetta. Viimeinen osa esittää valiokuntakohtaisia johtopäätöksiä ja toimenpide-ehdotuksia.

Tämän luvun otsikko on harkitusti juuri ”johtopäätöksiä ja toimenpide-ehdotuksia”. Osa esityksistä on yleisiä ehdotuksia siitä, miten toimintaa tulisi kehittää tai miten sitä tulisi tarkastella. On kuitenkin kiinnitetty huomiota siihen, että niissä kohdin, joissa johtopäätökset ovat konkretisoitavissa, on esitetty myös täsmällisiä toimenpide-ehdotuksia. Toiveena on, että näin tämä raportti voi toimia sekä pitemmän aikavälin toimintaa ohjaavana dokumenttina että antaa aihetta myös välittömiin toimenpiteisiin.

5.1 Ylioppilaskuntaa koskevat yleiset johtopäätökset ja toimenpide-ehdotukset

Valiokunnat ovat perinteisesti olleet ”hallituksen valmistelevia toimielimiä”. Näin on sekä HYYn omassa historiassa että muissa ylioppilaskunnissa. Nykytilanteessa tämä rooli on kuitenkin ongelmallinen: monet valiokunnat toimivat täysin hallituksesta irrallaan ja nekin, jotka toimivat – tai joiden pitäisi toimia – läheisessä yhteistyössä hallituksen kanssa, eivät systemaattisesti valmistele hallituksen päätöksiä tai dokumentteja. Monilla valiokunnilla tuntuukin olevan enemmän toimintaa toteuttava rooli. Tämäkään rooli ei kuitenkaan monesti toimi tehokkaasti, sillä toiminta ei ole jatkuvaa eikä systemaattisesti organisoitua. Valiokuntien roolia ja asemaa ylioppilaskunnassa tulisikin täsmentää. Tulisi kohdistaa resursseja siihen, että toiminta olisi jatkuvaa ja organisoitua. On ilmeisellä tavalla ongelmallista, että valiokunnat ovat ”hallituksen alaisia”, mutta työnjakoa hallituksen ja valiokuntien välillä ei ole tarkkaan määritelty, ja valiokunnat ovat käytännössä autonomisia toimielimiä.

Valiokuntien asemaa ylioppilaskunnassa tulisi tässä tilanteessa myös pohtia rohkeasti uusiksi. Kun nykytilanteessa mitään muodollisia siteitä hallitukseen ei enää ole, toimisivatko valiokunnat paremmin edustajiston alaisina? Joka tapauksessa suhdetta edustajistoon tulisi vahvistaa. Näin siksi, että tällä hetkellä valiokuntia ei nähdä oleellisella tavalla ylioppilaskunnan valmistelutyöhön tai päätöksentekoon liittyvinä eliminä. Pitäisi ottaa käytännöksi, että edustajiston päätettäväksi tulevia asioita käsiteltäisiin oletusarvoisesti asialle sopivassa valiokunnassa/valiokunnissa. Tämä olisi paitsi tapa tuoda ylioppilaskunnan päätöksentekoa jäsenistöä lähemmäksi, myös tapa saattaa edustajistoa lähemmäksi valiokuntia, mikä taas pitkällä tähtäimellä kohentaisi valiokuntien ja hallituksen välistä yhteistyötä (kun tulevilla hallituksen jäsenillä on näin kokemusta valiokuntatoiminnasta) ja ylipäätään hitsaisi valiokuntia elimelliseksi osaksi ylioppilaskuntatoimintaa.

Konkreettisena toimenpide-ehdotuksena esitetään, että valiokunnat määritellään ”ylioppilaskunnan valiokunniksi”. Valiokuntia ei siis nähtäisi nimenomaisesti hallituksen alaisina toimieliminä, vaan koko ylioppilaskunnan toiminnan sektoreiden yleisinä foorumeina. Tämän muutoksen ei tarvitse olla ristiriidassa sen kanssa, että hallituksella

säilyisi edelleen operatiivinen hallintovastuu valiokunnista (ts. valiokuntien resurssoinnista, rekrytoinnista yms.). Tämä muutos merkitsisi pikemminkin vain nykykäytännön muodollista vahvistamista ja saattaisi loppuun vuoden 1994 organisaatiouudistuksen, jossa nykymuotoisten valiokuntien asema ja vastuunjako jäivät määrittelemättä. Valiokuntien asemaa voisi tämän muutoksen jälkeen luonnehtia esimerkiksi seuraavasti: ”Valiokuntien tehtävänä on toimia ylioppilaskunnan päätöksenteon ja toiminnan tukena. Valiokunnat kokoavat yhteen kunkin alan toimijoita ja asiasta kiinnostuneita ylioppilaskuntalaisia. Valiokunnat toimivat keskustelufoorumeina, valmistelemina eliminä, informaatiokanavana, yhteisöllistäjinä sekä toiminnan tuottajina ja toteuttajina.”

Hallituksen roolia olisi tässä myös syytä täsmentää strategisemmaksi ja organisaatiota ohjaavammaksi. Valiokunnat tulisi nähdä hallituksen resurssina, mahdollisuutena asioiden kattavaan ja avoimeen valmisteluun sekä toiminnan toteuttamiseen. Tällöin kuitenkin valiokuntien pitäisi sekä toimenkuviltaan että kooltaan (toimijamääriltään) olla sellaisia, että niiden ohjaamiseen kannattaa sitoutua. Myös asiantuntijoiden roolia tässä tulisi pohtia. Näyttää siltä, että niissä valiokunnissa, joissa asiantuntijalla on oleellinen rooli, ovat toiminnaltaan jatkuvia ja hyvin organisoituneita.

Ylioppilaskuntatoiminnan rooli voidaan myös nähdä oleellisesti kasvatuksellisena: toiminnan on tarkoitus kasvattaa tulevia asiantuntijoita ja päättäjiä. Valiokunta- ja vapaaehtoistoiminnan joidenkin ongelmien voidaan nähdä kumpuavan kasvatusorganisaation ja strategiaorganisaation välisestä jännitteestä. Ts. nähdäänkö ylioppilaskuntatoiminnan (hallitusvastuun, valiokuntatoiminnan) ensisijaisena tarkoituksena vain oman osaamisen kartuttaminen ja uran rakentaminen, vai onko toiminnan tarkoituksena organisaation strateginen ja pitkäjänteinen ohjaaminen? Joskus tuntuu, että toimintaan tullaan mukaan liian vahvasti edellinen motivaatio edellä. Tämä on ongelma erityisesti valiokuntatoiminnassa, jossa pitäisi johtaa tai toimia yhteistyössä sellaisten ihmisten kanssa, jotka eivät ole toiminnassa mukana samalla tavalla uraorientoituneesti. Toiminnan keskiössä pitäisi olla kysymys ”mitä minä voin tehdä ylioppilaskunnalle”, ei kysymys ”mitä ylioppilaskunta voi tehdä minulle”. Parhaassa tapauksessa nämä kaksi asiassa eivät tietenkään ole ristiriidassa: pitkäjänteinen strateginen johtaminen lienee myös mitä suurimmassa määrin kasvattavaa.

Valiokuntia koskeva keskustelu on viime aikoina pyörinyt paljon sen kysymyksen ympärillä, mikä hallituksen jäsenten tai asiantuntijoiden rooli pitäisi olla valiokunnissa. Historiaselvitys kertoo selvästi, että valiokunnat ovat perinteisesti olleet vahvasti hallitusvetoisia: ensin valiokunnat olivat hallituksen sisäisiä, mutta aukesivat pikku hiljaa siten, että ensin mukaan tuli muuta jäsenistöä ja lopulta muotoutui nykymalli, jossa puheenjohtajistot ja toiminta ovat kokonaan hallituksesta erillisiä. Tätä kehityskulkua tulisi tarkastella kriittisesti ja miettiä, kuinka valiokuntatoiminta integroituu elimelliseksi osaksi ylioppilaskuntatoimintaa. Tällä hetkellä valiokuntien rooli ja asema on liian epämääräinen ja itsemäärittelystä riippuvainen. JYYn käytäntö, jossa asiantuntijat toimivat valiokuntien sihteereinä, on yksi konkreettinen keino sitoa valiokuntatoimintaa ylioppilaskuntaorganisaatioon. Harkittava vaihtoehto voisi olla myös hallituksen jäsenen toimiminen valiokunnan sihteerinä.

Voidaan myös miettiä, kuinka valiokunnat voisivat olla toiminnan kautta paremmin sidoksissa ylioppilaskuntaorganisaatioon. Voisiko valiokunnilla (puheenjohtajistolla) olla rooli esimerkiksi ylioppilaskunnan rekrytoinneissa? Tai voisiko valiokunnilla olla rooli hallituksen toimintasuunnitelman työstämisessä? Tällaisilla toimilla voitaisiin sitoa valiokuntatoimintaa paremmin ylioppilaskuntaan. Ne edellyttäisivät sitä, että valiokuntien

toiminta olisi vakiintunutta ja systemaattisesti organisoitua. Joillakin nykyvaliokunnilla tällaista valmiutta voisikin jo olla, mutta monien valiokuntien kohdalla toiminta pitäisi ensin saada vakiinnutettua ja toimijoiden määrää kasvatettua, jotta tällaisia toimenpiteitä voisi tehdä. Viime vuosina valiokuntapuheenjohtajat ovat enenevässä määrin osallistuneet sektoreiden johtoryhmäkokouksiin, mitä voidaan pitää positiivisena kehityksenä. Samalla voidaan toki kysyä, missä määrin tässä on päällekkäisyyttä ja voisiko johtoryhmätapaamiset integroida paremmin osaksi valiokuntien kokouksia.

Monille valiokuntien rooli näyttäytyy pääasiassa ”hallituksen nakkikoneena”. On selvää, että tällainen rooli ei motivoi toimijoita parhaalla mahdollisella tavalla. Tässä konkretisoituu se ongelma, että valiokunnat ovat ”hallituksen alaisia”, mutta käytännössä siitä riippumattomia. Sinänsä valiokunnille olisi varsin luontevaa yhdessä hallituksen kanssa toteuttaa ylioppilaskunnan toimintaa ja tapahtumia. Tämän pitäisikin olla valiokuntatoiminnalle keskeistä. Ongelma on kenties enemmän siinä, että toiminta on molemmin puolin vierasta. Selkeänä toimenpide-ehdotuksena voidaan sanoa, että tulisi kiinnittää huomiota siihen, että hallituksen jäseniksi valittavilla henkilöillä olisi aina kokemusta siinä valiokunnassa toimimisesta, joka kuuluu ko. jäsenen toimenkuvaan hallituksessa. Näin sekä hallituksen jäsenellä on konkreettinen käsitys ko. valiokunnan toimintatavoista ja resursseista että valiokunnalla on luottamus siihen, että yhteistyö hallituksen kanssa on sujuvaa. Kun muodolliset siteet hallituksen ja valiokuntien välillä puuttuvat, nykytilanteessa näyttää liian usein käyvän niin, että yhteistyö hallituksen jäsenen ja valiokunnan välillä ei toimi, mistä helposti seuraa valiokuntatoiminnan hiipuminen. Tämä puolestaan johtaa helposti koko sektorin toiminnan hiipumiseen, sillä valiokunta on toiminut sektorin yleisönä, apuna ja toiminnan tuottajana.

Kaikki toiminnan kehittäminen riippuu siitä, että mukana on tarpeeksi kattava joukko toimijoita, jotka pystyvät organisoituun toimintaan. Tällä hetkellä monien valiokuntien ongelma on yksinkertaisesti se, että toimijoita ei ole tarpeeksi mukana. Kaiken valiokuntakehittämisen fokus tulisikin tällä hetkellä suunnata siihen, että kaikkiin valiokuntiin saadaan mukaan runsaat määrät aktiivisia ja motivoituneita toimijoita. Kysymys tietenkin on, kuinka tähän tavoitteeseen voitaisiin päästä. Alla tätä teemaa käsitellään lisää, mutta tässä yhteydessä esitetään toimenpide-ehdotuksena, että pitäisi tietoisesti kiinnittää huomiota siihen, että valiokuntien puheenjohtajistoon rekrytoidaan ”hyviä tyyppejä” – ei välttämättä muodollisesti tai uraorientoituneesti pätevempiä henkilöitä, vaan henkilöitä, jotka luovat toiminnalle hyvää yhteishenkeä ja viestivät toiminnasta luontevasti ja runsaasti. Tämä houkuttelee mukaan muita toimijoita ja valaa näin pohjaa jatkuvalle ja potentiaalisesti systemaattisesti organisoitavalle toiminnalle. Rekrytointipolitiikkaa olisi määrätietoisesti kehitettävä. On liiaksi luotettu siihen, että yleisluontoiset kutsut saavat mukaan tarpeeksi motivoituneita ja osaavia toimijoita. Valiokuntalaisiksi, erityisesti vastuullisiin tehtäviin, tulisi kuitenkin systemaattisesti rekrytoida. Tämä kytkeytyy ajatukseen ylioppilaskunnasta ”amatöörien organisaationa”: olisi tunnustettava, että toiminta lepää vapaaehtoisten harteilla ja siksi juuri vapaaehtoisten rekrytointiin ja vapaaehtoisorganisaation kehittämiseen tulisi eksplisiittisesti panostaa.

5.2 Valiokuntatoimintaa koskevat yleiset johtopäätökset ja toimenpide-ehdotukset

Tarkoitus

Valiokuntien tarkoitusta ja tehtäviä tulisi terävöittää. Tarkoitusta tulisi terävöittää myös valiokunnille itselleen. Monille valiokunnille valiokunnan tarkoitus näyttää määrittyvän

yksinomaan valiokunnan toiminnan kautta. Kun taas toiminta on usein hyvin satunnaista ja epäjatkovaa, uhkana on valiokunnan hiipuminen sen toiminnan hiipumisen myötä, jos toiminnan tarkoitusta ei ole kirkastettu. Selkeä tarkoitus myös tarkoituksenmukaistaa toimintaa.

Kun tämän hetken keskeisenä ongelmana monissa valiokunnissa on toimijoiden vähäinen määrä, olisi keskityttävä rekrytoimaan jäsenistöä mukaan valiokuntatoimintaan. Tässä valiokuntien tarkoituksen terävöittäminen, niiden ”tuotteistaminen”, ja tälle perustuva systemaattinen markkinointi on avuksi. Kehy-valiokunta on hyvä esimerkki valiokunnasta, jolla on selkeä tarkoitus ja runsaasti jatkuvaa toimintaa. Tätä on taas luontevaa markkinoida, mikä taas tuo jatkuvasti toimintaan mukaan uusia aktiivisia ja motivoituneita toimijoita. Samanlaiseen tuotteistamiseen ja markkinoitiin tulisi pyrkiä muissakin valiokunnissa. Yhtenä konkreettisenä toimenpide-ehdotuksena onkin, että valiokunnat kirjaavat ylös toimintaansa määrittäviä piirteitä ja miettivät tehtävänsä ylioppilaskuntatoiminnassa. Tämän tuotteistuksen jälkeen valiokuntia tulisi aktiivisesti markkinoida ja rekrytoida mukaan jäsenistöä, joihin valiokuntien toimenkuvat vetoavat. Tähän työhön tulisi myös ylioppilaskunnan muun organisaation (hallituksen ja sihteeristön) sitoutua (konkreettisenä esimerkkinä avajaiskarnevaalit, joissa valiokunnat tulisi esittää elimellisesti ylioppilaskunnan organisaation toimieliminä).

Perustaminen

Selvitystyön selkeänä johtopäätöksenä on, että kaikki valiokunnat tulisi perustaa toistaiseksi olemassa oleviksi. Kaikille valiokunnille on suurta haittaa siitä, että toiminta ikään kuin ajetaan syksyllä alas ja käynnistetään (jos käynnistetään) uudestaan usean kuukauden kuluttua. Tästä seuraavat ongelmat ovat moninaisia (alla). Ennakoilmoittautuminen nähdään laajasti ongelmallisena. Siitä ei ole ollut erityistä hyötyä, mutta se on tarpeettomasti nostanut osallistumiskynnystä.

Jos valiokunnat muutetaan toistaiseksi olemassa oleviksi, yhtenä konkreettisenä toimenpide-ehdotuksena on, että valiokuntien vaali/järjestäytymiskokous pidetään selkeästi edellisen vuoden puolella. Tässä käytännössä on monia hyviä puolia. Ensinnäkin toiminnan jatkuvuuden pitäisi tällöin olla turvatumpaa. Toiseksi toimijat voisivat asettaa valiokuntatoiminnan etusijalle, kun nykykäytännössä he ovat helposti sitoutuneet edellisen vuoden puolella muihin luottamustehtäviin, kun valiokuntahaku avataan. Tämä mahdollistaisi myös sen, että valiokuntien pikkujoulut voisivat toimia eräänlaisina vaihtokaronkkoina, mikä tukisi jälleen toiminnan jatkuvuutta. Voisi myös harkita sitä, että valiokuntapuheenjohtajiston valinnat tehtäisiin keskitetysti siten, että loppuvuodelle tehtäisiin kaikille valiokunnille yhteinen kiitostilaisuus, jossa uudet toimijat nimettäisiin (ja palkittaisiin vanhoja). Tai kenties vuosijuhlaviikko voisi toimia jonkinlaisena valiokuntaviikkona. Tämä olisi myös yksi tapa markkinoida valiokuntia.

Poliittinen marssitus ei näytä olleen merkittävä ongelma. Siksi viimeaikaiset ennakoilmoittautumiskäytännöt näyttävät ylireagoinnilta. Toisaalta valiokuntien jäsenten nimeäminen hakemusten perusteella voi myös jämäköittää toimintaa (TAMY).

Toiminta

Kehy- ja sukukansavalikunnissa toiminta on pitkälle vakiintunutta. Tämä houkuttelee mukaan myös uusia toimijoita. Toiminnan vakiinnuttamisen ja markkinoinnin pitäisikin olla kaikkien valiokuntien keskeisenä tehtävänä tällä hetkellä.

Selvitys antaa myös aihetta johtopäätökselle, että puheenjohtajavetoinen toiminta korreloi sen kanssa, että valiokunta on toissijainen tapa hoitaa sektorin toimintaa. Toisin sanoen, toiminta on sitä vakaampaa, mitä vähemmän sillä on päällekkäisyyttä muun ylioppilaskuntatoiminnan kanssa.

Toimintaa tulisi kehittää siten, että ylioppilaskunnassa kaikki toiminta on valiokuntakeskeistä. Ts. olisi automaattista, että sektoreiden asioita ja toimintaa suunnitellaan ja toteutetaan valiokunnissa. Joissakin valiokunnissa tämä on jo todellisuutta. Monissa valiokunnissa ongelmana on kuitenkin toimijoiden puute ja toiminnan vakiintumattomuus. Pitäisi siis keskittyä tämän tilanteen parantamiseen.

Yksi konkreettinen toimenpide on purkaa erilaisten verkostojen tai toimikuntien päällekkäisyyttä valiokuntien kanssa. Olisi mietittävä, miten kaikki tällainen toiminta voitaisiin tuoda valiokuntien yhteyteen ja näin vahvistaa valiokuntien toimenkuvia.

Tulisi miettiä, olisiko TAHLO hyödynnettävissä valiokuntatoiminnan rakentamisessa ja toimijoiden rekrytoinnissa. Järjestöissä toimii runsaasti sektorivastaavia, joiden olisi luontevaa olla mukana ko. sektorin valiokuntatoiminnassa (kulttuurivastaavat kulttuurivaliokunnassa, hallopedit ja opintovastaavat kopo-valiokunnassa, liikuntavastaavat liikuntavalioikunnassa, ympäristövastaavat ympäristövaliokunnassa, tuutorit tuutorvaliokunnassa jne.). Tulisiko nämä henkilöt siirtää automaattisesti valiokuntien jäseniksi (sähköpostilistoille)? Tai tulisiko TAHLOa kenties hyödyntää kevyemmin tiedotus/markkinointikanavana?

Viestintä

Sähköpostilistat ja Facebook-ryhmät ovat valiokuntien vakiintuneita viestintämuotoja. E erityisen suositeltava käytäntö on avoimet Facebook-ryhmät. Tämä on luonteva tapa laskea osallistumiskynnystä valiokuntatoimintaan (suljetut ryhmät antavat helposti sellaisen kuvan, että valiokuntatoiminta ei koske koko jäsenistöä). On näyttöä, että ryhmien avaaminen on avannut tehokkaan kanavan jäsenistön tavoittamiseen.

Yhtenä keskeisenä ongelmana nykytilanteessa on se, että jäsenistö ei tunne valiokuntia eikä niiden toimintaa. Sisäisiä viestikanavia on, mutta on yleisesti haasteellista viestiä valiokunnasta koko jäsenistölle. Pitäisikin keskittyä tähän haasteeseen vastaamiseen. Avoimet Facebook-ryhmät ovat tässä yksi helppo ja tehokas keino. Valiokunnat pitäisi myös tietoisesti ottaa mukaan koko ylioppilaskunnan viestintään (ylioppilaslehti, jäsentiedotteet yms.). Pitäisi pyrkiä ohjaamaan toimintaa valiokuntien kautta. Tällöin valiokunnista viestittäisiin jatkuvasti ja luontevasti. Paljon tietysti tässä riippuu siitä, että valiokunnille on määriteltä selkeät toimenkuvat, joita viesteissä voidaan markkinoida.

Järjestösektori on hyvä esimerkki siitä, kuinka koko sektorilla on yhtenäinen viestintä, jonka elimellinen osa jopo-valiokunta on. Tästä tulisi ottaa muissakin valiokunnissa oppia. Tämä käytäntö mahdollistaa valiokunnalle suoran yhteyden järjestöihin virallisia reittejä pitkin (asiantuntijan hallinnoimat sähköpostilistat). Vastaavasti yhteinen viestintä sosiaalisessa mediassa tuo koko sektorille näkyvyyttä. Monipuolisen jäsenistön omaavan valiokunnan kautta tieto vuorostaan kulkee suorana kontaktina järjestöihin ja jäsenistöön.

Yhtenä konkreettisen linjavetoehdotuksena esitetään, että ylioppilaskunnan verkkosivuille tuotettaisiin valiokunnista vain kerran vuodessa päivitettävä perusinformaatio (valiokunnan tehtävä ja toiminta, keskeiset yhteyshenkilöt), joka sisältäisi linkit valiokunnan notkeampiin verkkoviestintäfoorumeihin (blogit, wikit, Facebook jne.).

Taloudenhoito

Nykykäytännöt valiokuntien taloudenhoidossa näyttävät olevan varsin vaihtelevia. Tilannetta tulisikin selkiyttää. Taustaongelmana tässä on ylioppilaskunnan budjettirakenteen vuosittainen muuttuminen.

Kokemukset vuonna 2014 käyttöön otetusta valiokuntien projektirahasta näyttävät vaihtelevan. Osalle valiokuntia tämä on toimiva rahoitusmuoto, mutta osa kokee hankalaksi sen, että valiokunnan perustoimintaan tarvittaisiin enemmän taloudellisia resursseja, joita projektirahalla ei nyt voida kattaa. On myös selvää, että mitä enemmän rahoituksen painopiste on projektiluontoista, se kannustaa satunnaiseen toimintaan, mikä ei tuo toiminnan vakiinnuttamista (ja valiokuntien toimenkuvien selkeyttämistä).

Vuonna 2014 valiokunnat ovat laatineet myös taloussuunnitelmia. Tällainen käytäntö on luonteva tapa tukea toiminnan systemaattista organisointia. Tämä käytäntö näyttääkin alustavasti hyvältä ja sen toimeenpanoa tulee tarkkailla.

Yhtenä keskeisenä ongelmana suunnitelmalliselle toiminnalle ja sen taloudenhoidolle on valiokuntien periaatteellinen riippuvaisuus kulloisestakin hallituksesta (joka perustaa tai on perustamatta valiokunnat vuoden alusta). Tämä on ilmeisellä tavalla erittäin ongelmallista jatkuvalla toiminnalla ja sen taloussuunnittelulle. Monissa valiokunnissa (kehy, sukukansa) on jo nyt käynnissä monivuotisia projekteja, joiden rahoitus on suunniteltava vuosiksi eteenpäin. (Kehy- ja sukukansavalioikunta onkin vuodelle 2014 perustettu toistaiseksi olemassa oleviksi.)

Osallistaminen/jäsenistön tavoittaminen/jäsenistön aktivointi

Missään ei ole mukana liikaa toimijoita. Kaikille valiokunnille on siis oleellista miettiä, kuinka valiokunta voi tavoittaa ja aktivoida jäsenistöä.

Joissakin hyvin toimintansa vakiinnuttaneissa valiokunnissa (kuten kehy) selkeä toimijoita aktivoiva käytäntö on toimijoiden vastuuttaminen. Voi kuitenkin olla, että rekrytointiongelmien kanssa painivien valiokuntien olisi tarkoituksenmukaisempaa keskittyä valiokunnan roolin terävöittämiseen ja markkinointiin (tuotteistaminen) sekä yhteishengen luomiseen. Keinotekoinen vastuuttaminen voi myös tukahduttaa. Pitää hyväksyä, että valiokuntien tuleekin koostua suureksi osaksi jäsenistä, joiden pääasiallinen osallistumismuoto on kokoukset yms. "passiivinen toiminta".

Avajaiskarnevaalit ovat hyvä tapa tavoittaa jäsenistöä (jos siihen satsataan), mutta tavoittamistyötä pitäisi pyrkiä tekemään pitkin lukuvuotta.

Palkitseminen

Ylioppilaskunnan olisi panostettava valiokuntien tai/ja valiokuntatoimijoiden palkitsemiseen. Puheenjohtajan palkkio koetaan monesti työmäärään nähden riittämättömänä. Toisaalta rahallinen palkkio ei ole toimijoille keskeinen motivaattori. On kuitenkin selvää, että selkeä palkkio antaisi kuvan siitä, että valiokuntatoimijoilta myös odotetaan aktiivista ja vastuullista toimintaa.

Yhteiset tapahtumat ovat myös yksi tapa huomioida valiokuntia (valiokuntakaruselli, vuosijuhlat, vappuboolit jne.). Voisi ottaa opiksi JYYn käytännöstä, jossa valiokunnille järjestetään yhteiset kevätjuhlat ja pikkujoulut, joiden yhteydessä palkitaan vuoden valiokuntalainen. Kutsut vuosijuhliin yms. pitäisi olla itsestäänselvyys, sillä ne viestivät siitä, että valiokunnat ovat elimellinen osa ylioppilaskuntatoimintaa.

Myös valiokuntien sisäistä palkitsemista olisi kehitettävä. Esimerkiksi haalarimerkkien tuottaminen yms. kehittävät myös viestintää ja markkinointia ja nostavat valiokunnan

ryhmähenkeä. Palkitsemista tulee myös harjoittaa pitkin vuotta, eikä keskittää sitä ainoastaan loppuvuoteen. Yksinkertaisesti voidaan todeta, että on opeteltava tai opetettava kiittämään. Yleensä se riittää palkinnoksi hyvin tehdyistä töistä. Monesti vain tuokin pieni asia jää turhan jäykistelyn jalkoihin.

Sektoriyhteistyö

Katsaus valiokuntatoiminnan historiaan antaa selkeän kuvan siitä, kuinka valiokunnat ovat pikku hiljaa siirtyneet pois ylioppilaskuntatoiminnan keskiöstä. Viimeinen askel tässä kehityskulussa on ollut asiantuntijoiden valiokuntavastuun poistaminen. Tämä kehityskulku selittää myös pitkälle valiokuntien ongelmallista nykytilaa. Olisikin vakavasti harkittava hallituksen jäsenten ja asiantuntijoiden roolia valiokunnissa. JYYn käytäntö, jossa asiantuntijat toimivat valiokuntien sihteereinä, voisi olla yksi tapa jäməköittää ja vakiinnuttaa toimintaa myös HYYssä.

Yhteistyölle on selkeä merkitys sillä, onko hallitusvastaava entinen valiokuntalainen. Pitäisikin pyrkiä siihen, että kun valiokunta on tietyn hallituksen jäsenen vastuualueena, tämä jäsen olisi ko. valiokunnan toimija. Parasta myös olisi, että hallituksella olisi aina selkeä tietyn valiokunnan vastuuhenkilö. Välillä myös vastuun hajauttaminen on nimittäin ollut ongelmallista.

Nykytilanne on myös siten erikoinen, että valiokunnat ja sektorit eroavat toisistaan vahvasti sektoriyhteistyön puolesta. Joissakin valiokunta on keskeinen tapa hoitaa sektorin toimintaa (jopo). Toisissa koko sektorin voidaan sanoa koostuvan valiokunnasta (kehy, sukukansa). Toisissa on erittäin vahva sektori, johon valiokunta liittyy ikään kuin liitännäisenä (kopo). Toisissa tilanteissa koko toiminta näyttää olevan yksinomaan asiantuntijan tai/ja hallituksen vastuulla ja valiokunnan rooli tässä on epäselvä (kulttuuri). Tilannetta tulisi selkeyttää.

Yksi yhteistyötä parantava keino on luoda kaikille sektoreille johtoryhmätapaamiset, joissa on aina mukana vähintään valiokunnan puheenjohtaja, mutta kenties myös muita valiokuntalaisia (varapuheenjohtaja tms.). Toisaalta voidaan myös kysyä, olisiko kuitenkin tehokkaampaa, että valiokuntatoimintaa kehitettäisiin siten, että tällaiset johtoryhmätapaamiset olisivat luonteva osa itse valiokuntien kokouksia (kuten historiassa näyttää olleen).

Yhteistyö muiden tahojen kanssa

Vakiintunut toiminta näyttää korreloivan vakiintuneiden yhteistyömuotojen kanssa (ESN, kehy, sukukansa). Onkin selvää, että ulkopuolinen yhteistyö ei ole mahdollista ellei toiminta ole vakiintunutta ja hyvin organisoitua. Jokaiselle valiokunnalle on kuitenkin helppo keksiä paljon hedelmällisiä yhteistyötahoja (yritykset, järjestöt, kaupunki, valtio). Tällaisen toiminnan käynnistäminen edellyttää kuitenkin toiminnan vakiinnuttamista ja organisointia.

Valiokuntien välinen yhteistyö on sen sijaan jotakin sellaista, johon voisi jo nyt kiinnittää huomiota. Valiokunnilla on selkeitä potentiaalisia yhteistyöalueita ja myös päällekkäisyyttä. Tällaisen toiminnan kehittäminen edellyttää kuitenkin sitä, että valiokuntatoimijoilla olisi foorumeita, joissa eri valiokuntien toimijat voisivat luontevasti kohdata toisiaan. Myös tästä syystä olisi tärkeä kehittää valiokunnilla yhteisiä tilaisuuksia.

Jatkuvuus

Toiminnan jatkuvuus on keskeinen ongelma monissa valiokunnissa. Yhtenä perussyynä tähän on valiokuntien vuosittainen perustaminen, joka katkaisee toiminnan useammaksi

kuukaudeksi. Kaikki valiokunnat tulisikin perustaa toistaiseksi olemassa oleviksi. Uusien toimijoiden valitseminen vuoden lopussa alkuvuoden sijaan toisi toimintaan myös luontevaa katkeamattomuutta.

Tätä työtä tehdessä kävi myös ilmeiseksi, että arkistointikäytännöissä on selkeästi kehitettävää. Työryhmä onkin laatinut pöytäkirjamallin, jota suositellaan otettavaksi käyttöön soveltuvien osin kaikissa valiokunnissa. Olisi myös hyvä sopia selkeästä käytännöstä, miten valiokuntatoiminnassa mukana olevia henkilöitä luetaan ”valiokunnan jäseniksi”. Olisi selkeätä, että puheenjohtaja ilmoittaa vuoden lopussa pöytäkirjakirjausten ja muun arvioinnin perusteella, ketkä henkilöt ovat valiokunnassa toimineet. Olisi myös selkeätä, että puheenjohtaja kerää vuoden lopussa pöytäkirjat ja muun materiaalin ja luovuttaa sen esim. ko. sektorin sihteerille viideksi vuodeksi säilytettäväksi (sihteerin puolestaan toimittaa tätä vanhemmat dokumentit arkistoon). Sähköisiä arkistointimuotoja on kehittynyt, mutta ne ovat vaihtelevia (blogi, drive, dropbox, wiki). Näiden yhtenäistämistä tulisi miettiä. Tämän työn tulisi liittyä koko ylioppilaskuntaa koskevien arkistointikäytäntöjen luomiseen.

Olisi edellytettävä, että valiokunnat laativat toimintasuunnitelmat ja toimintakertomukset. Näiden ei tarvitse olla laajoja, mutta lyhyetkin dokumentit jäməköittäisivät toimintaa ja loisivat pohjaa jatkuvuudelle. Myös valiokuntatoiminnan kirjaamiseen ylioppilaskunnan toimintakertomukseen olisi kehitettävää. Vapaaehtoistoiminnan kunnioittaminen tulisi näkyä myös virallisissa papereissa.

Tulisi pyrkiä siihen, että merkittävä osuus valiokuntalaisista on mukana toiminnassa useamman vuoden. Nyt monesti valiokuntatoimijat vaihtuvat kokonaan vuoden vaihteessa. Tämä ei vakaan toiminnan kannalta voi olla paras mahdollinen tilanne. Olisi pyrittävä siihen, että puheenjohtaja ja muut tärkeät toimijat ovat vanhoja valiokuntalaisia. Myös jonkinlaiseen alumnitoimintaan voisi kiinnittää huomiota. On tärkeätä, että valiokunnilla on myös esim. epämuodollisia virkistystilaisuuksia, joihin vanhoja valiokuntalaisia aktiivisesti kutsutaan mukaan. Parhaimmassa tapauksessa valiokunnat toimisivat koko sektorin jatkuvuuden foorumina, kuten joissakin valiokunnissa jo nyt onkin.

5.3 Nykyisiä valiokuntia koskevat johtopäätökset ja toimenpide-ehdotukset

Nykyinen valiokuntamalli ja suurin osa nykyisistä valiokunnista ovat syntyneet vuoden 1994 organisaatiouudistuksen myötä. Jäsenistön vapaaehtoisista koostettuja itseohjautuvia valiokuntia perustettiin ensimmäiselle kokonaiselle toimintavuodelle 1995. Jo 1.8.1994 osa silloisista hallituksen jaostoista muutettiin valiokunniksi. Tällöin ”päästiin eroon kokousten formaalista muodosta, lisä- ja ulkojäsenistä tuli samanarvoisia jäseniä, pakollisista esityslistoista ja pöytäkirjoista päästiin eroon” (HYYn toimintakertomus 1994, s. 26). Vuoden 1994 loppua voidaan kuitenkin pitää eräänlaisena siirtymä kautena. Osa nykyisistä valiokunnista on ollut uudistetun mallin mukaisessa muodossa yhtäjaksoisesti olemassa vuodesta 1995, toiset on perustettu myöhemmin ja osa valiokunnista on välillä jätetty perustamatta.

Alla kullekin nykyiselle valiokunnalle esitetään johtopäätöksiä ja toimenpide-ehdotuksia. Näiden perään on jokaisesta valiokunnasta liitetty lyhyt selvitys valiokunnan historiasta nykymuodossaan.

ESN-valiokunta

Vuodesta 2014 ESN-valiokunta on muutettu järjestöksi ja lakkautettu virallisesti 16.05.2014.

Historia 1995-2014. ESN-valiokunta on toiminut vuoden 1994 organisaatiomuutoksen jälkeen yhtäjaksoisesti lakkauttamiseensa asti. Valiokunnan puheenjohtaja on vaihtunut neljästi kesken vuoden (1995, 2002, 2003, 2009). Neljä eri henkilöä on toiminut puheenjohtajana kaksi kautta (1995s-1996; 2002s-2003s; 2009s-2010; 2013-2014k). Tiedot vuosilta 1998 ja 2001 puuttuvat. Lakkautuspäätöksen jälkeen Patentti- ja rekisterihallitus hyväksyi 30.4.2014 yhdistysrekisteriin yhdistyksen nimeltä Erasmus Student Network - University of Helsinki ry. Yhdistykselle myönnettiin siirtymäajalle rahoitusta valiokunnan käyttämättä jättämistä varoista. ESN-valiokunnan välitön edeltäjä oli kansainvälisten asioiden jaoston ESN-ryhmä, joka perustettiin ensimmäisen kerran vuonna 1993.

Toimintavuodet 1995-: 20

Puheenjohtajia 1995-: 18 (tiedot vuosilta 1998 ja 2001 puuttuvat)

Järjestövaliokunta

Valiokunnalle on ominaista vahva sektoriyhteistyö. Valiokunta on oleellinen osa sektorin toimintaa ja toimintamalli on hyvä esimerkki siitä, kuinka toimiva yhteistyö voi helpottaa kaikkien työtaakkaa.

Sektori viestii myös yhtenäisesti (pääasiassa asiantuntijan kautta). Vaikka tämä on yhtenäisyyden kannalta hyvä asia, valiokunnan kannalta ongelmallista on, että valiokunta itse jää jäsenistölle vieraaksi. Olisikin kiinnitettävä huomiota siihen, että myös valiokunnasta ja sen toiminnasta viestitään jäsenistölle.

Vahvasta sektoriyhteistyöstä huolimatta valiokunnan toiminta on hyvin puheenjohtajariippuvaista. Toiminta ei näin ole vakaimmalla mahdollisella pohjalla. Valiokunnan perustaminen toistaiseksi olemassa olevaksi ja vaali/järjestäytymiskokouksen pitäminen edellisen vuoden puolella voivat toimia tässä lääkkeinä.

Valiokunnan toiminta on tapahtumajärjestämissä painotteista. Olisikin tärkeätä, että valiokunnassa vallitsisi kiittämisen kulttuuri (sekä sisäisesti että koko sektorin taholta). Tapahtumajärjestäminen on työlästä ja ilman kiitosta varsin epämotivoivaa. Valiokunnan taloudellinen resursointi on myös usein riittämätöntä, mikä ei ole omiaan motivoimaan toimintaan.

Nykykuotoisen valiokunnan historia. Järjestövaliokunta on toiminut yhtäjaksoisesti ”perustamisestaan” (1999) lähtien. Valiokunnan puheenjohtaja on vaihtunut kaksi kertaa kesken vuoden (2003 ja 2008). Viisi eri henkilöä on toiminut puheenjohtajana kaksi kautta (2001-2002; 2003s-2004; 2006-2007; 2008-2009; 2012 ja 2014). Tiedot vuodelta 2000 puuttuvat. Valiokunnan välitön edeltäjä on vuonna 1998 toiminut järjestöryhmä. Vuonna 1995 toimi organisaatiouudistuksen jälkeen järjestöpalvelujen kehittämistiimi. Vuosina 1983-1994 hallituksella oli yhtäjaksoisesti järjestö- ja tiedotusjaosto (1.8.1994 asti). Järjestöasiat ovat muuten tavalla tai toisella sisältyneet ylioppilaskunnan toimintaan jo 1950-luvulla. Vuoden 1994 organisaatiouudistusta varten tehdyssä TeMMi- eli Tehtävien määrittely ja mitoutus -muistion mukaan ”HYY:n toiminnalle keskeisintä ovat jäsenet” ja ”tukiessaan niitä [järjestöjä] HYY tukee myös jäsenistöään”.

Toimintavuodet 1995-: 16

Puheenjohtajia 1995-: 12 (tiedot vuodelta 2000 puuttuvat)

Kaksikielisyysvaliokunta

Valiokunnan selkeä tarkoitus ylioppilaskunnassa puuttuu. Tämän seurauksena toiminnassa on mukana vähän ihmisiä, toiminta on erittäin vahvasti puheenjohtajavetoista ja valiokunnassa on suuri vaihtuvuus. Toiminta on epäorganisointia ja sektoriyhteistyö puuttuu. Jos valiokunta halutaan jatkossa perustaa, on resurssit ja toiminnan sisältö suunnattava valiokunnan tarkoituksen kirkastamiseen.

Nykymuotoisen valiokunnan historia. Kaksikielisyysvaliokunta on toiminut yhtäjaksoisesti ensimmäisestä perustamisestaan (2001) lähtien. Valiokunnan puheenjohtaja ei ole vaihtunut kertaakaan kesken kauden. Kaksi henkilöä on toiminut puheenjohtajana kaksi kautta (2006-2007, 2008-2009). Valiokuntaa ennen toimi vuonna 2000 kaksikielisyystyöryhmä, jonka työn pohjalta valiokunta ilmeisimmin päätettiin perustaa. Toiminnan yhtenä ongelmana on viime vuosina ollut valiokunnan leimaantumisen ”ruotsinkielisyysvaliokunnaksi”. Kielikysymykset ovat tunnetusti olleet aina osa ylioppilasliikettä.

Toimintavuodet 1995-: 14

Puheenjohtajia 1995-: 12

Kansainvälisyysvaliokunta

Noin kahdenkymmenen vuoden aikana valiokunta on toiminut ajoittaisesti. Nykytilaselvitykseen kuuluvalla ajanjaksolla valiokunta on toiminut vain vuosina 2010 ja 2012. Valiokunnan aktiivisuusasteesta kertoo jotakin sekin, että useista yhteydenotoista huolimatta valiokunnasta ei kyetty tekemään kunnollista nykytilaselvitystä. Valiokunnan tarkoitusta olisikin vakavasti pohdittava. Toisaalta valiokunnalla voi olla potentiaalia aktiiviseksi valiokunnaksi (näin on esimerkiksi TAMYssa), sillä kv-opiskelijoilla ei ole tarjolla runsaasti vaikutuskanavia ja toimintafoorumeita. Myös ESN-valiokunnan lakkauttaminen voi luoda valiokunnalle uutta kysyntää ja tarjota mahdollisuuden uudelleenprofilointiin. Valiokunnan aktivointi pitäisi kuitenkin tehdä tarkkaan harkiten ja pitkäjänteisesti.

Nykymuotoisen valiokunnan historia. Kansainvälisten asiain jaosto lakkautettiin vuoden 1994 organisaatiouudistuksessa. Sen varsinainen aktiivinen jäsenoiminta eriytettiin ESN- ja kehitysyhteistyötoiminnaksi ja -valiokunnaksi, kuten oli tehty jo jaoston sisäisiä ryhmiä jaettaessa. Muu hallinnollinen kv-toiminta siirrettiin toimintasihteereille ja hallitukselle. Varsinaista kv-toimintaa ei siis ollut siinä mielessä kuin nimi antaa ymmärtää, vaan jaosto keskittyi etenkin viimeisinä vuosinaan juuri kehitysyhteistyöhön ja ESN-toimintaan. Vuonna 2006 syksyllä perustetun valiokunnan edeltäjäksi olisi siksi melko luovaa väittää 1990-luvun jaostoa. 2006 syksyn valiokunnalla ei ollut puheenjohtajaa, vaan se toimi keskustuomistajohtoisesti. Vuosina 2007-2010 valiokunta toimi muiden valiokuntien tavoin. Vuonna 2011 valiokuntaa ei perustettu. 2012 valiokunta perustettiin jälleen, mutta se jäi sen toistaiseksi viimeiseksi toimintavuodeksi. Kansainväliset asiat ovat olleet osa HYYn toimintaa koko tämän raportin kattavan aikajakson ajan, mutta niiden painoarvo on vaihdellut. On oleellista huomioida myös, että merkittävä osa aktiivisesta kv-toiminnasta on 1970-luvulta tai aivan viimeistään 1980-luvulta ollut opiskelijavaihtoon ja kehitysyhteistyöhön liittyvää. Myös muissa muodoissaan koulutus- ja sosiaaliasiat ovat saaneet kv-vivahteen, esimerkiksi vuonna 1995 perustettiin kansainvälisen koulutuspolitiikan työryhmä. Varsinaista kv-toimintaa, joka ei olisi päällekkäistä jonkin siihen liittyvän erikseen järjestetyn toiminnan kanssa (kehy, ESN ja sukukansat) tai olisi alisteista jollekin ylioppilaskunnan toiminnan kannalta suuremmalle asiakokonaisuudelle (jopo, kopo, sopo), on hallinnon hoitamien varsinaisten ulkosuhteiden lisäksi vaikea erottaa. Tämä

selittänee pitkälti kv-valiokunnan vähäiset toimintavuodet eli sen, ettei valiokuntatoiminnan järjestämistä ole katsottu tarpeelliseksi.

Toimintavuodet 1995-: 6

Puheenjohtajia 1995-: 5

Kehitysyhteistyövaliokunta

Valiokunnan toiminta on hyvin organisoitua ja vakaata. Tähän on myös valiokunnassa kiinnitetty huomiota. Tämä on ollut myös edellytys sille, että valiokunnalla voi olla paljon ulkopuolisia yhteistyötahoja, jotka ovat valiokunnan toiminnalle välttämättömiä.

Valiokunnan aktiivista tilaa selittänee se, että ylioppilaskunta on delegoinut valiokunnalle selkeän tehtävän: ylioppilaskunnan kehitysyhteistyötoiminnan. Tehtävä on myös vahvasti resursoitu. Tämän myötä myös sektoriyhteistyö on erinomaista ja asiantuntija (osa-aikainen kehitysyhteistyökoordinaattori) on oleellinen osa valiokunnan toimintaa. Hallitusvastaava on kuitenkin harvoin entinen valiokuntalainen.

Valiokunnan vakaalle toiminnalle vuosittainen perustaminen on ollut iso periaatteellinen ongelma. Vuodelle 2014 valiokunta on kuitenkin perustettu toistaiseksi olemassa olevaksi.

Aktiivinen ja vastuullinen toiminta on myös toimijoita kuormittavaa. Puheenjohtajan palkkio on työmäärään nähden riittämätön. Tilojen varaaminen ja avainten noutaminen on myös tällä aktiivisuusasteella tehotonta.

Vaikka ylioppilaskunnan tekemä kehitysyhteistyö on näkyvää toimintaa, itse valiokunta ei ole jäsenistölle kovin tuttu. Pyrkimyksenä onkin ollut viedä valiokuntaa aktiivisesti jäsenistön tietoisuuteen.

Yhtenä tulevaisuuden kehityskysymyksenä voidaan esittää, miten valiokunnan voisi tuoda lähemmäksi muita valiokuntia. Ilmeistä synergiaa löytyy ainakin jopo-, kopu-, kv-, kulttuuri-, sopo-, sukukansa- ja ympäristövaliokunnasta.

Nykymuotoisen valiokunnan historia. Kehitysyhteistyövaliokunta on toiminut organisaatiomuutoksen jälkeen yhtäjaksoisesti. Puheenjohtaja on vaihtunut vuosittain eikä toimintavuosien aikana näytä tapahtuneen puheenjohtajavaihdoksia (tiedot vuosilta 1998 ja 2002 puuttuvat). Myös valiokunnan nimi on vakiintunut eikä siinä esiinny vaihtelua. Kehitysyhteistyön seuraaminen on tullut osaksi ylioppilaskunnan toimintaa laajemmin 1960-luvulla, mutta toiminnan muoto on vaihdellut. Kehitysyhteistyövaliokunnan välitön edeltäjä on vuoden 1994 hallituksen Intia-valiokunta (1.8.-31.12.1994) ja sitä edeltänyt kv-jaoston (lakkautettu 1.8.1994) Intia-ryhmä. Valiokunnasta tehtiin toistaispäättös 2013 (HYYH 46/2013, 13.12.2013).

Toimintavuodet 1995-: 20

Puheenjohtajia 1995-: 18 (tiedot vuosilta 1998 ja 2002 puuttuvat)

Koulutuspoliittinen valiokunta

Valiokunta on viime vuosina kehittynyt aktiiviseen suuntaan ja valiokunnassa on hyvä yhteishenki. Toiminta on kuitenkin varsin puheenjohtajavetoista ja jatkuvuuteen on kiinnitettävä huomiota.

Toiminnan vakauttamiseksi valiokunnan tarkoitusta olisi terävöitettävä. Olisi mietittävä, mikä on sellaista valiokunnalle ominaista konkreettista toimintaa, joka olisi jatkuvaa ja jäsenistölle markkinoitavissa. Valiokunta voisi esimerkiksi kouluttaa systemaattisemmin yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen. Valiokunta voisi myös toimia aktiivisemmin alustana hallopedeille ja opintovastaaville.

Valiokunnalla on taustalla hyvin vahva sektori, mutta sektoriyhteistyö ei toimi parhaimmalla mahdollisella tavalla. Asiantuntijoiden poisjäänti on etäännyttänyt valiokuntaa sektorin muusta toiminnasta. Hallitusyhteistyön laatu ja määrä on varsin riippuvaista kulloisistakin toimijoista. Olisikin kiinnitettävä huomiota siihen, että kulloisetkin hallitusvastaavat olisivat vanhoja valiokuntalaisia, ja että valiokunnan puheenjohtaja on vanha valiokuntatoimija.

Valiokunnalla olisi myös mahdollisuus toimia tehokkaampana edunvalvontanyrkkinä. Yliopiston selkeä puute on, että henkilökunnalla ei ole mitään vastaavaa elintä, ts. valiokuntaa, jossa yliopistohallinnon vaikuttajat saisivat jatkuvasti tietoa ja voisivat keskustella ajankohtaisista koulutuspoliittisista asioista. Koulutuspoliittinen valiokunta antaa siis opiskelijaedunvalvonnalle selkeän etulyöntiaseman. Näin erityisesti siksi, että koulutuspoliittiset asiat ovat usein varsin syvällisiä ja monitahoisia. Asioihin perehtymättömien toiminta onkin usein reaktiivista, ei proaktiivista. Valiokunnan on mahdollista auttaa hallopedeja hahmottamaan asiayhteyksiä (esim. yhteyksiä yleisempien poliittisten linjausten ja yksittäisten operatiivisten toimenpiteiden välillä osasto-/pääaine-, laitos- tai tiedekuntatasolla). Parhaassa tapauksessa tämä puolestaan mahdollistaa hallopedeille argumentatiivisen yliotteen. Tämä kuitenkin edellyttää sitä, että koulutuspoliittisiin asioihin perehdytään systemaattisesti ja pitkäjänteisesti, ts. että valiokuntatoiminnassa ollaan mukana useampi vuosi. Tämän kannalta olisi myös tärkeätä, että vanhemmat valiokuntatoimijat (ja hallopedit) olisivat keskeinen osa valiokunnan toimintaa. Alumnityöhön olisikin siksi kiinnitettävä huomiota.

Nykymuotoisen valiokunnan historia. Vuoden 1994 organisaatiomuutoksessa hallituksen koulutuspoliittinen jaosto (1992-1994) (opintojaoston nimellä vuosina 1980-1994) säilyi sellaisenaan. Ainakin vuodesta 1994 lähtien jaostoon on ollut kaikille HYYn jäsenille avoin haku (YL). Jaoston puheenjohtajana toimi uudenmallisista valiokunnista poiketen edelleen hallituksen koulutuspoliittinen vastaava. Vuoden 2000 lopussa jaostomallista luovuttiin ja vuonna 2001 perustettiin opintovaliokunta (2001-2007). Valiokunta on toiminut siitä lähtien yhtäjaksoisesti. Valiokunnan nimi on kuitenkin vaihdellut taajaan: opiskelija-asoiden valiokunta (2008), koulutuspoliittinen valiokunta (2009-2010), opintoasioiden valiokunta (2001) ja opintoasianvaliokunta (2012). Valiokunnan puheenjohtaja ei ole vaihtunut kertaakaan kesken kauden, ja yksi henkilö on toiminut puheenjohtajana kaksi kautta (2010-2011). Ennen koulutuspoliittista- ja opintojaostoa ylioppilaskunnan opintoasioihin ja koulutuspolitiikkaan on keskittynyt koko selvityksen ajalta aina jokin elin.

Toimintavuodet 1995-: 14

Puheenjohtaja 1995-: 13

Kulttuurivaliokunta

Kulttuurivaliokunnan toiminta on varsin tapahtumajärjestämissä painotteista. Tapahtumajärjestäminen puolestaan vaatii henkilöstöä, jota valiokunnassa ei ole. Kuten monessa muussakin valiokunnassa, olisi siis keskityttävä valiokunnan tarkoituksen terävöittämiseen ja sen markkinointiin.

Ylioppilaskunnalla on merkittävä kulttuurihistoria ja ylioppilaskunnan piirissä harjoitetaan edelleen arvostettua kulttuuritoimintaa. Yksi luonteva rooli valiokunnalle olisikin toimia tämän kulttuuriperinnön vaalijana ja toiminnan kehittäjänä. Tällöin olisi panostettava siihen, että ylioppilaskunnan piirissä toimivat kulttuurijärjestöt ja muut kulttuuritoimijat olisivat säännönmukaisesti valiokunnassa edustettuina.

Tapahtumajärjestämisrooliin nähden valiokunta on aliresursoitu. Tapahtumajärjestäminen vaatii tyypillisesti taloudellisia resursseja. Lisäksi sektoriyhteistyön pitäisi toimia saumattomasti. Tällä hetkellä valiokunnan toiminta näyttää olevan liiaksi erillään hallituksen ja asiantuntijan toiminnasta. Sektorille olisikin tehtävä selkeä tehtäväjako ja valiokunnan tarkoitusta terävöittää sen mukaan. Jos valiokunnalta odotetaan oman kulttuuritoiminnan järjestämistä, niin tällöin valiokunnalla pitäisi olla mahdollisuus omaan varainhankintaan.

Kulttuurivaliokunnalla on potentiaalia tehdä itsensä tunnetuksi jäsenistön piirissä kenties paremmin kuin muilla valiokunnilla. Kulttuuritoiminta on myös suhteellisen matalan kynnyksen toimintaa, joten rekrytointia voitaisiin kohdentaa jo fukseille. Valiokunnalle olisi myös hedelmällistä kehittää yhteistyötä muiden valiokuntien ja harrastejärjestöjen kanssa.

Nykymuotoisen valiokunnan historia. Kulttuurivaliokunta on toiminut vuoden 1994 organisaatiomuutoksen jälkeen yhtäjaksoisesti. Valiokunnan puheenjohtaja on vaihtunut kolmesti kesken vuoden (1995, 1999 ja 2007). Kerran, vuosina 2008-2009, on toiminut sama henkilö puheenjohtajana kaksi kautta. Tiedot vuosilta 1998, 2002 ja 2013 puuttuvat. Valiokunnan nimi on vaihdellut hieman. Vuonna 1995 valiokunnan nimi oli juhla- ja ohjelmavaliokunta sekä vuosina 2008-2009 ja 2011 juhla- ja kulttuurivaliokunta. Juhla- ja kulttuuritoiminta on epäilemättä ollut osa ylioppilaskunnan toimintaa sen syntymästä asti. Erityisesti vuosijuhla ja Flooran päivän juhlallisuudet ovat olleet erottamaton osa HYYn kulttuuritoimintaa. Kulttuurivaliokunnan välitön edeltäjä oli vuonna 1994 toiminut hallituksen juhla- ja ohjelmavaliokunta (perustettu 1.8.1994). Suuren osan HYYn kulttuuri- ja juhlatoinnasta toteutti HYYn kulttuurikeskus vuosina 1969-1991. Tämän jälkeen toimi Vanhan toimintayksikkö vuosina 1992-1993. 1990-luvun puoliväliin tultua merkittävä osa HYYn kulttuuritoiminnasta oli ajettu alas. Kulttuurivaliokunta on siis epäilemättä syntynyt aikaan ja paikkaan, jossa se ei ole voinut täyttää aiempien toimijoiden vuosikymmenten aikana synnyttämää toimintatasoa määrällisesti ja laadullisesti käytettävissä olevien resurssien takia.

Toimintavuodet 1995-: 20

Puheenjohtajia 1995-: 19 (tiedot vuosilta 1998, 2002 ja 2013 puuttuvat)

Liikuntavaliokunta

Tarkastellulla ajanjaksolla liikuntavaliokunta on ollut olemassa vain vuonna 2013 (vuonna 2012 HYYn hallitus oli perustanut liikuntajaoston, jonka pohjalle vuoden 2013 valiokunta perustettiin). Tämän perusteella on vaikea tehdä kovin pitkälle meneviä johtopäätöksiä – paitsi sen, että valiokuntia ei pitäisi perustaa näin lyhyeksi ajaksi.

Liikuntatoiminnalla ja liikuntavaliokunnalla on ylioppilaskunnassa vahva historia. Nykytilassa valiokunnalta puuttuu kuitenkin vankka sektori, jonka osana valiokunta voisi toimia. Mikäli valiokunta halutaan jatkossa perustaa, sen asemaa ja tarkoitusta olisi tarkoin mietittävä. Olisi myös panostettava rekrytointiin ja tuettava toimintaa useamman vuoden ennen kuin valiokunnan jatkosta tehtäisiin päätöksiä.

Nykymuotoisen valiokunnan historia. Vuoden 1994 organisaatiouudistuksessa liikuntajaosto (toiminnassa ainakin vuodesta 1983) lakkautettiin ja liitettiin sosiaali- ja liikuntajaostoon. Vuonna 1995 perustettiin kuitenkin erillinen liikuntaryhmä, joka toimi myös vuonna 1996. Vuonna 1997 sopo- jaosto perustettiin liikuntatyöryhmä. Liikuntavaliokunta nykyisen valiokuntamallin mukaan perustettiin ensi kerran 1998, minkä jälkeen se toimi ainakin vuosina 1999-2000 ja 2002. Vuoden 2001 tiedot puuttuvat. Vuonna 2003 valiokuntaa ei ilmeisesti perustettu lainkaan, mutta vuosina 2004-2005 valiokunta oli jälleen toiminnassa.

Tämän jälkeen valiokunta perustettiin seuraavan kerran vuonna 2013. Vuonna 2014 valiokuntaa ei perustettu. Liikuntatoiminta on pidemmällä aikavälillä ollut tasaisesti osa HYYn toimintaa erityisesti sosiaalisen edunvalvonnan osalta, mutta aktiivinen urheilutoiminta on jäänyt vähemmälle huomiolle muiden palveluntarjoajien myötä.

Toimintavuodet 1995-: 8

Puheenjohtajia 1995-: 6 (tiedot vuodelta 1998, 2001-2002 ja 2013 puuttuvat)

Sosiaalipoliittinen/yhteiskunnallisen vaikuttamisen valiokunta

Valiokunnalla on vahva historia, mutta sen identiteetti ei viime vuosina ole ollut selkeä. Valiokunta on välillä ollut osa kopo-valiokuntaa. Samoin sen nimi on vaihtunut sosiaalipoliittisesta valiokunnasta yhteiskunnallisen vaikuttamisen valiokuntaan. Voidaan kysyä, onko tämä nimiuudistus myös tehnyt valiokunnasta ehkä joillekin vaikeammin tavoitettavan: luodaanko kuva, että jäsen odotetaan olevan erityisiä ”vaikuttajia”, jotta he voisivat osallistua ”vaikuttamisen” valiokuntaan?

Yhtenä ongelmana toiminnalle on valiokunnan alaan kuuluvien asioiden hallitusvastuun jakautuminen usealle eri henkilölle. Olisi tärkeätä, että vastuu valiokunnasta kuuluisi selkeämmin yhdelle henkilölle.

Valiokunnan toimenkuvaan sopisi lisätä sen valmistelu- ja projektivastuuta. Tämä edellyttäisi kuitenkin runsasta toimijamäärää ja toiminnan vakautta. Kuten monessa muussakin valiokunnassa, olisi siis keskityttävä valiokunnan tarkoituksen terävöittämiseen, sen markkinointiin ja toimijoiden rekrytointiin. Tässä yhteydessä myös päällekkäistä toimintaa erilaisten työryhmien kanssa tulisi miettiä (linjapapereiden valmistelussa tms.).

Kun toimintaa saadaan vakautettua, on valiokunnalle helppo löytää luontevia yhteistyötahoja muista valiokunnista (kehy, kopo, kulttuuri, kv, sukukansa, tuutor, ympäristö) ja ylioppilaskunnan ulkopuolelta. On esitetty mm. mahdollisuus profiloitua yhteistyölinkiksi kaupungin, HOASin ja YTHSn suuntaan.

Nykymuotoisen valiokunnan historia. Vuoden 1994 organisaatiouudistuksessa sosiaalivaliokuntaan liitettiin liikuntajaosto. Muuten sosiaalijaosto (toiminut yhtäjaksoisesti ainakin vuodesta 1980) jatkoi koulutuspoliittisen jaoston tavoin hallituksen jaostona vuoteen 2001 asti, tosin nimellä sosiaalipoliittinen jaosto 1995-2000. 2001 perustettiin sosiaalipoliittinen valiokunta lakkautetun jaoston tilalle. Vuosina 2001-2004 valiokunnan puheenjohtaja vaihtui kerran kesken vuoden (2004, tiedot vuodelta 2002 puuttuvat). Vuosina 2005-2006 valiokuntaa ei perustettu. Vuonna 2007 valiokunta perustettiin jälleen, 2008 se jätettiin perustamatta. Valiokunta toimi seuraavan kerran vuosina 2009-2010 ja seuraavina kahtena vuotena sitä ei jälleen ollut. Ainakin osassa näistä vuosista valiokunta on ollut integroituneena koulutuspoliittiseen valiokuntaan. 2013 perustettiin valiokunta nimellä yhteiskunnallisen vaikuttamisen valiokunta, joka on jatkanut toimintaansa 2014. Kuten koulutuspoliittiset asiat, ovat sosiaalipoliittiset asiat olleet aina tavalla tai toisella edustettuina ylioppilaskunnan organisaatiossa.

Toimintavuodet 1995-: 9

Puheenjohtajia 1995-: 9 (tiedot vuodelta 2002 puuttuvat)

Sukukansavalioikunta

Sukukansavalioikunnan toimijoiden vaihtuvuus on hidasta, minkä vuoksi toiminta on urautunutta. Valiokunnan missiota tulisi terävöittää, jotta myös toimintaa voisi kehittää niin, että se tavoittaisi myös uusia toimijoita.

Sukukansavaliokunta on tunnettu toimija omassa aihepiirissään ja tekee merkittävää ulkopuolista yhteistyötä esimerkiksi erilaisten tapahtumien muodossa. Valiokunta on kuitenkin melko tuntematon jäsenistön keskuudessa ja se tunnetaan HYYn toiminnan outolintuna. Valiokunnan toimintaa pitäisi mainonnan avulla tehdä tunnetummaksi sekä HYYn hallinnossa että jäsenistön keskuudessa. Tällä hetkellä sähköpostilista toimii valiokunnan sisäisenä keskustelualustana ja Facebook ilmoituskanavana. Tämä vaikuttaa erikoiselta. Näiden kahden alustan vaihtaminen keskenään voisi tehostaa sekä sisäistä että ulkoista viestintää. Mahdollisimman avoin sisäinen ja ulkoinen viestiminen voisi madaltaa kynnystä osallistua valiokunnan toimintaan.

Mission kirkastuttua valiokunnalle löytyy luontevia yhteistyövaliokuntia, kuten kehy, sopo ja kulttuuri.

Nykymuotoisen valiokunnan historia. Sukukansavaliokunta on toiminut ”perustamisestaan” (syksy 1995) vuoden asti yhtäjaksoisesti. Valiokunnan puheenjohtaja on vaihtunut kahdesti kesken vuoden (2005 ja 2008). Viisi eri henkilöä on toiminut puheenjohtajana kaksi kautta (2000-2001; 2003-2004; 2008s-2009; 2010-2011; 2012-2013). Valiokunnasta tehtiin toistaispäättös 2013 (HYYH 46/2013, 13.12.2013). Ennen valiokuntaa sukukansatoiminnasta vastasi kansainvälisten asioiden jaosto. On kuitenkin huomion arvoista, että Neuvostoliiton aikana toiminta on ollut erittäin vaikeaa ja siksi huomattavan olematonta ennen uusien toimintamahdollisuuksien avautumista. Sukukansatoimintaa on ollut ainakin vuodesta 1993 lähtien.

Toimintavuodet 1995-: 20

Puheenjohtajia 1995-: 16

Tuutorivaliokunta

Tuutorvaliokunnan tämänhetkinen todellinen toimikausi eroaa muista valiokunnista sen ollessa loppukeväästä loppusyksyyn, mukailien tuutorien toimikautta. Siinä mielessä tuutorvaliokunnan kohdalla myöhäinen perustamisajankohta ei ole ongelmallinen, tosin puolivuotinen kausi aiheuttaa ongelmia jatkuvuudelle. Viestinnän kannalta on ongelmallista, että tuutoreihin ei ole ollut muuta yhteyttä kuin tuutorprojektisihteerit, joiden toimikausi mukailee tuutoreiden toimikautta. Valiokuntaa tulisi kehittää läpivuotiseksi elimeksi, ja sen pääasiallisiksi jäseniksi tulisi tuutorien lisäksi rekrytää järjestöjen tuutorvastaavia. Tällöin jatkuvan toiminnan suunnittelu olisi mahdollista.

Ylioppilaskunnan tulisi terävöittää valiokunnan avulla rooliaan yliopiston järjestämässä tuutortoiminnassa. Tuutorvaliokunnan toimialue on pitkälti päällekkäinen muiden valiokuntien (kopo, kv, sopo, liikunta) kanssa, mutta toiminnasta karsimisen sijaan pitäisi pyrkiä yhteistyöhön näiden valiokuntien kanssa.

Nykymuotoisen valiokunnan historia. Tuutorivaliokunta on toiminut vuoden 1994 organisaatiomuutoksen jälkeen yhtäjaksoisesti. Valiokunnan puheenjohtaja on vaihtunut kerran kesken vuoden (2006). Kaksi eri henkilöä on toiminut puheenjohtajana kaksi kautta (2004-2005 sekä 2009 ja 2011). Vuosina 1996-1999 valiokunnan nimi oli tutorvaliokunta. Tiedot vuosilta 1998 ja 2000 puuttuvat. Valiokunnan välitön edeltäjä on vuonna 1994 toiminut hallituksen järjestö- ja tiedotusjaoston alaisena toiminut tutortoryöryhmä, joka sai itsenäisen aseman hallituksen tutorvaliokuntana elokuussa 1994.

Toimintavuodet 1995-: 20

Puheenjohtajia 1995-: 17 (tiedot vuosilta 1998 ja 2000 puuttuvat)

Ympäristövaliokunta

Ympäristövaliokunta tekee aktiivista yhteistyötä ja asiantuntijatyötä HYYn piirissä toimivien järjestöjen kanssa. Se myös käyttää toiminnassaan hyväkseen yhteiskunnallista asiantuntemusta ja tekee yhteis- ja vaikuttamistyötä ylioppilaskunnan ulkopuolisten organisaation kanssa ja parissa. Valiokunnan toiminta on vakiintunutta ja siihen liittyy myös syksyllä uusia jäseniä, mikä kertonee selkeästä missiosta.

Valiokunnalla on tietoinen pyrkimys avoimuuteen niin toiminnassa kuin viestinnässään. Sillä on aktiivinen blogi, joka toimii myös jatkuvuuden välineenä, sillä sinne tallennetaan muun muassa kokousten pöytäkirjat.

Toisaalta ympäristövaliokunta on melko vieraantunut HYYn hallinnosta, mistä kertoo mm. se, että tämän raportin johtopäätökset on jouduttu tekemään valiokunnan blogin perusteella.

Nykymuotoisen valiokunnan historia. Ympäristövaliokunta on toiminut organisaatiomuutoksen jälkeen yhtäjaksoisesti. Valiokunnan puheenjohtaja on vaihtunut kerran kahdesti kesken vuoden (1996) sekä kerran vuonna 2002. Kolme eri henkilöä on toiminut puheenjohtajana kaksi kautta (1996s-1997; 2003-2004; 2011-2012). Tiedot vuosilta 1998 ja 2000 puuttuvat. Valiokunnan nimi on vakiintunut ja sen välitön edeltäjä on hallituksen ympäristöjaosto, joka muuttui syksyllä 1994 hallituksen ympäristövaliokunnaksi. Ympäristöjaosto oli toiminut vuodesta 1984 alkaen.

Toimintavuodet 1995-: 20

Puheenjohtajia 1995-: 18 (tiedot vuosilta 1998 ja 2000 puuttuvat)

SELVITYS HELSINGIN YLIOPISTON YLIOPPILASKUNNAN VALIOKUNTA- JA VAPAAEHTOISTOIMINNAN HISTORIASTA 1952–2009

**Helsingin yliopiston ylioppilaskunta
Valiojoukko
Ahto Harmo ja Tuomas K. Pernu**

Sisällys

1. Johdanto.....	3
2. Hallituksen valiokunnat ja hallituksen sekä edustajiston toimikunnat 1952-1967.....	5
2.1 Säännöt 1945.....	5
2.2 Säännöt 1966.....	6
2.3 Vuosittaiset muutokset toimikunnissa, valiokunnissa ja jaostoissa vuosina 1952–1967.....	8
3. Hallituksen valiokunnat ja jaostot sekä hallituksen sekä edustajiston toimikunnat 1968–1979.....	10
3.1 Hallituksen työjärjestys 1969.....	10
3.2 Mietintö: Helsingin yliopiston ylioppilaskunnan hallinnon ja organisaation uudistaminen	11
3.3 Vuosittaiset muutokset toimikunnissa, valiokunnissa ja jaostoissa vuosina 1968–1979.....	13
4. Hallituksen jaostot ja hallituksen sekä edustajiston toimikunnat 1980–1994.....	15
4.1 Hallituksen työjärjestys 1980.....	15
4.2 Toimintakertomus 1987	16
4.3 Kulttuurikeskus ja Vanha.....	16
4.4 Hallituksen työjärjestys 1992.....	17
4.5 Toimintakertomus 1992	18
4.6 Kaksi suuntaa, kaksi hallintoa	18
4.7 Toimintakertomus 1993	19
4.8 Toimintakertomus 1994	20
4.9 Suuri organisaatiouudistus 1994	20
4.10 Vuosittaiset muutokset toimikunnissa, valiokunnissa ja jaostoissa vuosina 1980–1994.....	26
5. Hallituksen jaostot ja valiokunnat sekä hallituksen sekä edustajiston toimikunnat 1995–2009.....	29
5.1 Vuosittaiset muutokset toimikunnissa, valiokunnissa ja jaostoissa vuosina 1995–2009.....	29

1. JOHDANTO

Historiaselvityksen ajanjaksoksi valikoitui ylioppilaskunnan toimintavuodet 1952–2009. Näin siksi, että vuodesta 1952 lähtien ylioppilaskunnan toimintaa koskevat kirjalliset lähteet on arkistoitu HYYn omaan arkistoon Domus Academicalle. Tätä vanhempi kirjallinen materiaali on arkistoitu Kansallisarkistoon. Työryhmä ei myöskään katsonut selvitystyön kokonaisuuden kannalta tarkoituksenmukaiseksi laajentaa selvitystä kauemmas historiaan, sillä merkittävimmät nykyistä valiokunta- ja vapaaehtoistoimintaa koskevat muutokset ovat tapahtuneet sotien jälkeen.

Selvitystyö alkoi yhteydenotolla HYYn arkistonhoitaja fil. maist. Jari Eerolaan huhtikuun alussa, ja ensimmäinen arkistokäynti tehtiin 11.04. Tämän jälkeen arkistolla vierailtiin vielä 24.04., 28.05., 03.06. ja 10.06. työskennellen täysiä työpäiviä. Kerättyä tutkimusaineistoa jäsennettiin selvityksen kannalta tarkoitukselliseen muotoon arkistokäyntien välillä ja niiden jälkeen.

Keskeisinä lähteinä ovat olleet ylioppilaskunnan toimintakertomukset sekä ylioppilaskunnan säännöt ja erilaiset niitä täydentävät ja ylioppilaskunnan toimintaa sekä hallintoa ohjaavat säännöstit. Niiden perusteella on saatu kokonaiskuva siitä, miten valiokuntatoiminta ja vapaaehtoistoiminta on kulloinkin järjestetty, ja minkälaisia muutoksia toiminnassa on ajan myötä tapahtunut. Merkittävimpiin muutoksiin ja muutospyrkimyksiin liittyen on myös omat asiakirjansa, joita on selvityksessä tarkasteltu tutkimuskohteeseen liittyviltä osin yksityiskohtaisemmin (ks. vuodet 1970 ja 1994). Näiden lisäksi Ylioppilaslehdessä ilmestyneet ylioppilaskunnan tiedoksiannot, yleisönosastolla käyty keskustelu sekä jotkin yksittäiset toimituksen kirjoitukset ovat antaneet paikoin arvokastakin lisätietoa tai kertoneet virallisista asiakirjoista poiketen myös esimerkiksi ilmapiiristä, jossa organisaatiomuutoksia on tehty. Laajemman kokonaisuuden hahmottamiseksi tukena on käytetty myös ylioppilaskunnan historiikkeja (Klinge 1968, Kolbe 1996) sekä kehitysyhteistyötoiminnan osalta Johanna Järvelän pro gradu -tutkielmaa (2008). Tutkimuksen tukena toimi paikoittain myös entisten HYY-toimijoiden muistitieto (Tapio Kiiskinen (talousjohtaja/HYY-Yhtymän toimitusjohtaja 1969–2002) ja Maunu Harmo (HYYH I/1969, HYYH II/1969 ja ylioppilaskunnan ja sen kylkiäisten hallinnon uudistamiseksi laativan mallin toimikunta (pj) 1969–1970)) ja erityisesti arkistonhoitajan asiantuntemus.

Vuosina 1952–1974 on selvitetty kultakin vuodelta ainakin erilaisten toimikuntien määrä eli ylioppilaskunnan perustamien tai ylioppilaskunnan edustuksen omaavien toimielimien määrä, mikäli ne ovat olleet listattuna toimintakertomuksessa. Vuosilta 1975–1981 on selvitetty ylioppilaskunnan toimikunnat, työryhmät ja muut hallintoelimet ja siitä eteenpäin (1982–1994) jaostomallin vakiintumisen myötä erityisesti selvityksen kannalta oleellisia hallituksen nimeämiä toimielimiä. Vuodesta 1995 lähtien on lueteltu vuoden 1994 organisaatiouudistuksen myötä syntyneet itseohjautuvat valiokunnat sekä niihin verrattavat elimet.

Varsinainen selvitys on jaettu kronologisesti neljään eri jaksoon tutkimustyössä havaittujen suurempien organisatoristen murrosten mukaan. Ensimmäinen jakso sisältää vuodet 1952–1967. Aikajakson kuluessa vuoden 1945 säännöissä määritellystä valiokuntarakenteesta sekä vähäisestä toimikuntamäärästä päädytään vähitellen vanhan päälle rakentuvien sääntömuutosten ja organisaation laajenemisen myötä tilanteeseen, jossa ylioppilasliikkeen politisoituessa halutaan murtaa myös aiempaa voimakkaammin ylioppilaskunnan omia rakenteita. Kaikki ajanjakso selvitykset noudattavat samaa rakennetta: ensin käydään läpi ajanjakson isoimmat organisatoriset muutokset ja hahmotetaan sen hetkistä tilannetta esimerkiksi toimintakertomusten avulla ja sen jälkeen seuraa vuosittainen luettelo toimikunnista, valiokunnista sekä jaostoista.

Seuraavan jakson alkuvuotena 1968 toimikuntien määrä saavuttaa huippunsa. Vuoden päättyminen Vanhan ylioppilastalon valtaukseseen 25.11. liittyi pitkälti ylioppilaskunnan oman

organisaation kritisoimiseen. HYY politisoitui ja järjestelmää alettiin organisoida uudelleen. 1970-luvun aikana erilaisten toimikuntien määrä vähenee vuosi vuodelta 1950-luvun tasolle ja samalla syntyy aiempaa osallistavampi jaostomalli. Toimikuntien vähenemisestä huolimatta ylioppilaskunta laajentaa toimintaansa politisoitumisen myötä yhä useammille yhteiskunnan osa-alueille. Jakso päättyy vuoteen 1979.

Kolmannen jakson (1980–1994) aikana jäsenistön laajemman osallistumisen ylioppilaskunnan toimintaan mahdollistava jaostomalli vakiintuu. Samalla kuitenkin ylioppilaskunnan organisaation orastavat ongelmat, kuten erimielisyydet talousasioista ja jäsenistöä jakava yhteiskunnallinen toiminta ajavat HYYn konsulttiselvitysten ja eritasoisten organisaatiouudistusten kierteeseen 1980-luvun lopulta alkaen vuoteen 1994 asti. Vuonna 1994 toteutettiin suuri organisaatiouudistus, jossa myös nykymallin itseohjautuvat valiokunnat luotiin. Tätä organisaatiouudistusta on käsitelty seikkaperäisesti useiden lähteiden pohjalta.

Viimeisen jakson (1995-) aikana jaostomalli elää vielä joitain vuosia entisillä hallinnollisilla sektoreilla (koulutuspolitiikka ja sosiaalipolitiikka) nykyisen toiminnallisen valiokuntamallin rinnalla. Valiokuntamalli vakiintuu HYYn pääasialliseksi vapaaehtoistoiminnan muodoksi.

2. HALLITUKSEN VALIOKUNNAT JA HALLITUKSEN SEKÄ EDUSTAJISTON MUUT TOIMIKUNNAT 1952-1967

2.1 Säännöt 1945

Vuonna 1952 ylioppilaskunnassa oli voimassa vuonna 1945 laaditut säännöt. Sääntöihin tehtiin kuitenkin tuolloin merkittävä lisäys, kun ylioppilaskuntaan perustettiin taloustoimikunta, ja tästä laadittiin omat säännöt.

Säännöt määrittelevät seuraavasti:

34 § *"Hallitus asettaa neljä valiokuntaa: talous-, yleis-, kirjasto- ja ulkoasiainvaliokunnan."*
Säännöt eivät muuten määrittele valiokuntatoimintaa. On otettava huomioon, että tuolloin edustajiston, hallituksen ja muiden elimien työnjako oli varsin erilainen kuin nykyään. Edustajisto oli yleiskokoustyyppinen toimielin, joka valitsi syksyisin hallituksen ja hyväksyi keväällä toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen. Kaikki varsinainen toiminta tapahtui hallituksessa, joka oli merkittävästi nykyistä suurempi (20 jäsentä). Hallitus jakautui sääntöjen määrittelemiin neljään valiokuntaan. Valiokunnat koostuivat kokonaisuudessaan hallituksen jäsenistä. Valiokunnat vastasivat alansa toiminnasta sekä valmistelivat asioita hallituksen päätöksentekoon. Valiokuntien puheenjohtajat toimivat hallituksen kokouksissa esittelijöinä.

Hallituksen työjärjestys (vuodelta 1945) määrittelee valiokuntien toimintaa edelleen. Valiokuntien toiminta on hyvin ohjattua:

- 11 § *Valiokuntien tehtävänä on valmistella alaansa kuuluvia tai niiden käsiteltäviksi annettuja asioita sekä erityisten ohjesääntöjen mukaan tai hallituksen antamien valtuuksien nojalla itsenäisellä päätösvallalla ratkaista tiettyjä kysymyksiä. Erikoislaatuista asioita käsittelemään hallitus voi asettaa toimikuntia.*
- 12 § *Valiokunnassa valmistellut asiat esittelee hallituksessa valiokunnan puheenjohtaja tai hänen poissa ollessaan valiokunnan sihteer.*
- 13 § *Ensimmäisessä kokouksessa, joka on pidettävä ennen tammikuun loppua, kukin valiokunta valitsee keskuudestaan sihteerin; tästä vaalista tehdään ilmoitus hallituksen pöytäkirjaan.*
- 14 § *Valiokunnat kokoontuvat tarpeen vaatiessa puheenjohtajan kutsusta. Valiokunnat ovat päätösvaltaisia, jos kokouksessa on läsnä vähintään kolme jäsentä, viisijäseniset valiokunnat kolmen jäsenen ollessa saapuvilla kuitenkin vain siinä tapauksessa, että nämä ovat yksimielisiä. Jos puheenjohtaja ei ole läsnä kokouksessa, valitkoot läsnäolevat jäsenet keskuudestaan puheenjohtajan sitä kokousta varten. Erimielisyyden sattuessa asiat ratkaistaan äänestyksellä. Äänen mennessä tasan tulee päätökseksi se mielipide, jota puheenjohtaja on kannattanut; vaaleissa ratkaisee arpa.*
- 15 § *Ilman äänestysoikeutta ottaa osaa talousvaliokunnan kokouksiin taloudenhoitaja sekä kirjastovaliokunnan kokouksiin kirjastonhoitaja ja tämän estyessä varakirjastonhoitaja.*
- 16 § *Milloin valiokunnassa syntyy erimielisyyttä asiasta, joka muussa tapauksessa ei joutuisi koko hallituksen käsiteltäväksi, asia on, jos kaksi valiokunnan jäsentä sitä vaatii, lykättävä hallituksen ratkaistavaksi.*
- 17 § *Valiokunnan kokouksista on pidettävä pöytäkirjaa, johon merkitään läsnäolevat ja esteen ilmoittaneet valiokunnan jäsenet, käsiteltävänä olevat asiat sekä niistä tehdyt päätökset. Pöytäkirjan tarkastavat ja allekirjoittavat kaikki kokouksessa läsnäolleet*

jäsenet. Eriävän mielipiteen voi valiokunnan jäsen saada merkityksi pöytäkirjaan viimeistään pöytäkirjaa tarkistettaessa. Valiokunnan lopullisen päätösvallan piiriin kuuluvista asioista tehdyt tärkeimmät päätökset on ilmoitettava hallituksen kokouksessa sen pöytäkirjaan merkittäviksi.

18 § Vastuussa hallituksen tai valiokunnan päätöksistä on jokainen kokouksessa läsnäollut jäsen, ellei hän ole merkinnyt eriävää mielipidettään pöytäkirjaan.

Työjärjestyksestä välittyy sellainen kuva, että toiminta ja päätöksenteko oli varsin valiokuntakeskeistä. Hallitus toimi päätöksenteon kumileimasimena ja vaikuttamistyö tehtiin valiokunnissa. Valiokunnat olivat kuitenkin hallituksen sisäisiä toimielimiä, joten todelliset ristiriitatilanteet hallituksen ja valiokuntien välillä lienee olleet harvassa, eikä suoria vertauksia nykytilaan voida tehdä.

Edustajisto hyväksyi 01.12.1952 muutoksia ja lisäyksiä sääntöihin, jotka koskivat ylioppilaskunnan taloustoimikunnan perustamista. Nämä muutokset ovat mielenkiintoisia, sillä taloustoimikuntaa voidaan pitää jonkinlaisena nykyisen Yhtymän hallituksen esiateena. Taloustoimikunnan tehtäväksi määriteltiin ”lausuntojen antaminen ylioppilaskunnan taloutta koskevista asioista sekä ylioppilaskunnan kiinteistöjen hallinto ja hoito”. Taloustoimikuntaan kuului kaksitoista jäsentä henkilökohtaisine varajäsenineen. Näistä puolet valittiin ”taloudellisiin kysymyksiin erityisen hyvin perehtyneistä ja ylioppilaskunnan oloja tuntevista henkilöistä”. Yhden näistä henkilöistä tuli olla yliopiston rahatoimikunnan jäsen. Kolme jäsentä valittiin ylioppilaskunnan asioihin perehtyneistä oppiarvon saavuttaneista tai virkamiestutkinnon suorittaneista ylioppilaskunnan tuolloisista tai entisistä jäsenistä. Yhden näistä tuli edustaa ruotsinkielisiä. Yksi jäsen valittiin edustajiston jäsenten joukosta, kun taas itseoikeutettuina jäsenenä olivat ylioppilaskunnan hallituksen puheenjohtaja sekä talousvaliokunnan puheenjohtaja. Näin siis varsinaisia aktiivisia ylioppilaskunnan jäseniä taloustoimikunnassa oli kahdestatoista jäsenestä vain kolme.

Kuten hallituksen työjärjestyksen 11 § määrittelee, hallitus saattoi asettaa myös erillisiä toimikuntia. Monet näistä toimikunnista vastasivatkin toiminnaltaan nykyisiä valiokuntia. Toisaalta suuri osa toimikunnista oli enemmän jotakin tiettyä tarkoitusta tai tehtävää varten perustettuja *ad hoc* -toimikuntia. Niinpä nykyiselle valiokuntatoiminnalle vastaavaa elintä ei näytä tuolloin olleen olemassa. Nykyvaliokunnat näyttäisivät sijoittuvan jonnekin tuon ajan valiokuntien ja toimikuntien välille.

On merkille pantavaa, että toimikuntien jäsenluettelo on täynnä sellaisia titteleitä kuin arkkitehti, diplomi-insinööri, eversti, hallitusneuvos, isännöitsijä, kamreeri, kirjastoneuvos, kvestori, lisensiaatti, maisteri, osastopäällikkö, pankinjohtaja, professori, proviisori, pääjohtaja, päätoimittaja, teollisuusneuvos, tohtori, toimittaja ja varatuomari. Vain Urheilulautakunnan puheenjohtajan on kirjattu olleen ylioppilas. Näin on ollut myös jatkossa organisaatiomuutoksiin asti.

2.2 Säännöt 1966

Vuoden 1966 hallituksen kaksilukuinen valiokuntaohjesääntö määrittelee kuusi valiokuntaa: talousvaliokunnan, yleisvaliokunnan, opintoasiainvaliokunnan, sosiaalivaliokunnan, ulkoasiainvaliokunnan sekä valmisteluvaliokunnan. Näistä ei kuitenkaan ole mainintaa toimintakertomuksessa.

Ohjesäännön ensimmäisessä luvussa käsitellään valiokunnan kokouksia koskevia asetuksia.

1 § Hallitus asettaa toimikaudekseen keskuudestaan asioiden valmistelua ja päätösten

täytäntöönpanoa varten talousvaliokunnan, yleisvaliokunnan, opintoasiainvaliokunnan, sosiaalivaliokunnan ja ulkoasiainvaliokunnan. Hallituksella on lisäksi valmisteluvaliokunta, johon kuuluvat hallituksen puheenjohtaja ja 1. momentissa mainittujen valiokuntien puheenjohtajat.

- 2 § Valiokunta kokoontuu tarvittaessa puheenjohtajansa kutsusta. Valiokunta on päätösvaltainen, jos läsnä on enemmän kuin puolet jäsenistä. Jos puheenjohtaja ei ole kokouksessa läsnä, valitsee valiokunta yhden jäsenensä johtamaan puhetta.*
- 3 § Talousvaliokunnan sihteerinä on taloudenhoitaja, yleisvaliokunnan pääsihteeri, opintoasianvaliokunnan opintosihteeri, sosiaalivaliokunnan sosiaalsihteeri sekä ulkoasianvaliokunnan toimistosihteeri, ellei hallitus toisin määrää. Valmisteluvaliokunnan sihteerinä on pääsihteeri.*

Osa toimihenkilöistä on siis ohjesäännön nojalla ollut sitoutettu mukaan valiokuntien toimintaan sihteerinä. On huomioitava, että valiokunnat olivat pitkälti hallituksen sisäisiä ja niiden puheenjohtajat olivat hallituksen jäseniä. Lisäksi ohjesäännön I luvun 4 §:n mukaan ylioppilaskunnan puheenjohtajistolla, hallituksen puheenjohtajistolla sekä pääsihteerillä ja henkilöillä, joille valiokunnan puheenjohtaja on myöntänyt luvan, on ollut oikeus osallistua valiokuntien kokouksiin puhe- muttei äänioikeudellisina. Ainakin opintosihteerin ja sosiaalsihteerin tehtäviin on kuulunut myös valmistelutyö valiokuntia varten ja heidän on pitänyt noudattaa valiokunnassa tehtyjä päätöksiä.

Hallituksen valiokuntaohjesäännön toisessa luvussa määritellään valiokuntien tehtävät. Talousvaliokunnan tehtävänä on ollut huolehtia ylioppilaskunnan yleisestä taloudenhoidosta "niin kuin talouden hoidon ohjesäännössä määrätään".

Yleisvaliokunta on käsitellyt asioita, jotka eivät ole olleet jonkin toisen valiokunnan tai toimikunnan tehtäviin kuuluvia. Tällaisia tehtäviä ovat olleet erityisesti juhlallisuudet ja kunniakäynnit, tiedotus, yhteydet muihin kotimaisiin ylioppilaskuntiin, järjestöihin sekä jäsenten piirissä toimiviin yhteisöihin, jäsenten yhteiskunnallisen kasvatuksen edistäminen ja Ylioppilaslehden toiminnan seuranta. Yleisvaliokunnan tehtäviin on kuulunut siis muun muassa järjestötoiminta ja tiedotus, jotka myöhemmin vuosikymmeninä yhdistettiin omaksi "sektorikseen" ja jaettiin erilleen 1994.

Opintoasiainvaliokunnan tehtäviä on ollut muun muassa huolehtia ylioppilaskunnan opinto-ohjauksesta, tarkkailla tutkintovaatimuksia, edistää opintoyhteistyötä, pitää yhteyttä yliopistoon ja muihin alaan liittyviin tahoihin ja valmistella kirjastoa koskevat asiat.

Sosiaalivaliokunnan tehtävien pääpaino on ollut ylioppilaiden asumis-, ruokailu-, terveydenhoito-, toimeentuloasioissa.

Ulkoasianvaliokunnan tehtävät on määritelty melko laajasti ulkomaisista suhteista kansainvälisiin kysymyksiin, mutta nykytilan (2010–2014) valiokuntatoimintaa (kansainvälisyysvaliokunta ja ESN-valiokunta) vastaavista tehtävistä mainitaan yhteydenpito jäsenistöön kuuluviin ulkomaalaisiin opiskelijoihin sekä yhteydenpito "kansainvälistä toimintaa harjoittaviin kotimaisiin järjestöihin".

Valiokuntien yleisiin tehtäviin on kuulunut myös lausunnon antaminen "henkilöistä, jotka ovat hakeneet valiokunnan toimialaan kuuluvaa ylioppilaskunnan virkaa" sekä toimintakertomuksen toimittaminen hallitukselle edellisestä vuodesta tammikuun aikana.

Ylioppilaskunnan vuoden 1966 sääntöjen mukaan hallituksen lisäksi myös edustajisto on voinut asettaa keskuudestaan valiokuntia, joiden toimikausi ei ole saanut olla vuotta pitempi. Valiokuntaan valituista jäsenistä yksi on valittu puheenjohtajaksi. On kuitenkin ilmeistä, että varsinainen jatkuva toiminta on ollut hallituksen valiokuntien piirissä, joiden puheenjohtajat ovat olleet hallituksen jäseniä.

Ylioppilaskunnan hallinnon kolme merkittävintä osatekijää ovat olleet edustajisto, hallitus ja taloustoimikunta, joista ensimmäinen on nimittänyt jäsenet kahteen jälkimmäiseen. Edustajisto on myös valinnut pääsihteerin, taloudenhoitajan sekä kirjastonhoitajan. Vaikuttaa kuitenkin, että muutoin edustajisto on enimmäkseen tarkastanut ja hyväksynyt hallituksen ja taloustoimikunnan sille esittämiä asioita. Edustajisto on siis päättänyt budjetista nykyisen toimintatalouden piiriin kuuluvilta osin ja taloustoimikunta on keskittynyt nykyisellään yhtiöitettyyn toimintaan.

Hallitus on käytännössä vastannut ylioppilaskunnan operatiivisesta toiminnasta eikä ylioppilaskunnalla ole ilmeisimminkään ollut omaa itseohjautuvaa sen resursseja hyödyntävää vapaaehtoistoimintaa kuten nykyisin.

2.3 Vuosittaiset muutokset toimikunnissa, valiokunnissa ja jaostoissa vuosina 1952–1967

1952	Toimikuntia 19 kpl. Mm. Domus Academican rakennustoimikunta, Kevätjuhlatoimikunta, Naistoimikunta, Opintovaliokunta, Taloudellinen neuvottelukunta, Urheilulautakunta, Ylioppilaiden opintolainarahaston neuvottelukunta, Ylioppilaiden kulttuuritoimikunta.
1953	Toimikuntia 11 kpl. Mm. Hollannin tulvaonnettomuuksien johdosta perustettu avustamiskomitea, Ylioppilaiden Iltahuuto-suurkeräystoimikunta vapaussodan sotavanhusten hyväksi. Useissa toimikunnissa oli erittäin vähän jäseniä. Edustajiston jatkokokouksessa 8.12.1952 päätettiin perustaa edustajiston yleisvaliokunta.
1954	Toimikuntia 12 kpl. Mm. toimikunta, jonka tehtävänä on luetteloida ylioppilaskunnan omistamat taideteokset sekä ns. ammatinvalinnanstipendin jaosta päättävä lautakunta
1955	Toimikuntia 12 kpl. Mm. Ylioppilaiden väestönsuojelu- ja maanpuolustustoimikunta.
1956	Toimikuntia 22 kpl. Mm. Porthanian ravintolan johtokunta, Suomen marsalkan ratsastajapatsasvaltuuskunta sekä yleislakon johdosta asetettu ylioppilaiden toimikunta. Unkarin tilanteen takia pidettiin ylimääräinen ylioppilaskunnan yleiskokous. Toimintakertomukseen tuli aiemmista vuosista poiketen lisäyksenä kohta ”Ylioppilaskunnan toimikunnat ja edustus muissa ylioppilasjärjestöissä, yhdistyksissä ja toimielimissä”.
1957	Toimikuntia 24 kpl. Mm. ”Sairasauto joka kuntaan” –keräyksen toimeenpanosta huolehtimaan asetettu toimikunta ja joukkourheilutoimikunta.
1958	Toimikuntia 28 kpl. Mm. taideteosten kuntoa tutkimaan asetettu toimikunta ja virkamiesten nimityskysymyksestä julkilausumaa valmistelevaan asetettu toimikunta.
1959	Toimikuntia 25 kpl. Mm. ylioppilaskunnan kotiseututoimikunta.
1960	Toimikuntia 29 kpl. Mm. ylioppilaskunnan kunniamerkkitoimikunta, YTV:n valtuuskunta, Suomen ylioppilaskuntien liiton korkeakoulupoliittisia neuvottelupäiviä Helsingin yliopiston ylioppilaskunnan piirissä valmisteleva toimikunta ja yliopiston Studia Generalia -toimikunta.
1961	Toimikuntia 36 kpl. Mm. ylioppilaskunnan historiatoimikunta, ylioppilaskunnan arkistotoimikunta, ylioppilaskunnan virka-, eläke- ja perhe-eläkesääntöä valmisteleva toimikunta, ylioppilaskunnan kalenteritoimikunta, ylioppilaskunnan diapositiivitoimikunta, Ylioppilaiden Kansainvälinen Apu ry ja Helsingin Sibelius-toimikunta.
1962	Toimikuntia 38 kpl. Mm. nk. edustajiston aktiviteettitoimikunta, puheenjohtajiston vaalitapaa tutkiva toimikunta ja ylioppilaskuntaa esittelevän lehtisen

LIITE 1: Selvitys Helsingin yliopiston ylioppilaskunnan valiokuntatoiminnan historiasta

- toimitusneuvosto.
- 1963 Toimikuntia 41 kpl. Mm. yhteisen organisaatiopohjan luomista Kannelmäen ylioppilaskyläsuunnitelmien toteuttamisen tutkimista varten muodostettu yliopiston ja ylioppilaskunnan yhteinen toimikunta, opintoyhteistyötoimikunta, Ylioppilaslehden 50-vuotisjuhlatoimikunta ja Z. Topeliuksen lapsuuskotisäätiö.
- 1964 Toimikuntia 38 kpl. Mm. ylioppilaskunnan lukukausimaksun jakautumisen tarkoituksenmukaisuutta tutkimaan asetettu toimikunta, päiväkotikysymystä tutkimaan asetettu toimikunta ja asuntolarynnäkkötoimikunta.
- 1965 Toimikuntia 37 kpl. Mm. ylioppilaskunnan 100-vuotisjuhlaa suunnittelemaan asetettu toimikunta, ylioppilaskunnan korkeakoulupoliittinen toimikunta, ylioppilaiden oman kustannustoiminnan aloittamisen mahdollisuuksia tutkiva toimikunta, ylioppilaiden mielenterveydellisiä kysymyksiä tutkimaan asetettu toimikunta, ylioppilaiden julkaiseman opinto-oppaan toimituskunta ja ylioppilaskunnan sisäisen informaation kehittämistä tutkimaan asetettu toimikunta.
- 1966 Toimikuntia 47 kpl. Mm. Ylioppilaiden Kansainvälinen Apu -keräystoimikunta, pitkän tähtäyksen toimintasuunnitelmaa valmisteleva työryhmä ja kuntourheilukysymyksiä tutkimaan asetettu toimikunta.
- 1967 Toimikuntia 57 kpl. Mm. ylioppilaskunnan emännistö, kehitysaputoimikunta, rauhantoimikunta, hallituksen asetustyöryhmä, asetusmietintöjä tutkimaan asetettu toimikunta, asetuksen osakuntia koskevaa osaa tutkimaan asetettu toimikunta, jäsenkorttikysymystä tutkimaan asetettu toimikunta, Etelä-Afrikka -toimikunta, Helsingin seudun kesäyliopiston opiskelijaneuvottelukunta, yliopiston hallintouudistustoimikunnan varjokomitea, Kulttuurikeskusajatusta tutkimaan asetettu idearyhmä, kurssikirjojen välitystoimintaa tutkimaan asetettu toimikunta, KOP-Kaivokadun konttorin neuvottelukunta, ohjesääntöjä tarkistamaan asetettu toimikunta.

3. HALLITUKSEN VALIOKUNNAT JA JAOSTOT SEKÄ HALLITUKSEN SEKÄ EDUSTAJISTON TOIMIKUNNAT 1968–1979

3.1 Hallituksen työjärjestys 1969

Hallituksen työjärjestyksessä vuodelta 1969 määritellään valiokuntien tehtävät (luku III). Tehtävät määritellään hallinto-, opinto-, sosiaali-, ulkoasian- ja yleisvaliokunnille. Luku II käsittelee valiokunnan kokouksia.

Hallintovaliokunnan tehtävät ovat keskittyneet yleiseen hallintoon sekä taloudenhoitoon. Valiokunnan tehtäviin ovat kuuluneet pitkän tähtäimen taloussuunnitteluun liittyvistä tehtävistä huolehtiminen taloudenhoidon ohjesäännön määräysten mukaisesti, talousarvioehdotuksen valmistelu, säädöksiöiden valmistelu, hallituksessa käsiteltävien ylioppilaskunnan sääntöjen 46 §:ssä mainittujen asioiden valmistelu, keskus- ja taloustoimiston toiminnan valvominen ja osaksi palkka-asioista huolehtiminen sekä kiinteistötoimikunnan sekä muiden osakkuusyhteisöjen toiminnan seuraaminen.

Opintovaliokunnan tehtävät ovat oleellisilta osin samat kuin hallituksen valiokuntaohjesäännössä vuodelta 1966, mutta tehtävistä on poistettu opintoyhteistyön edistäminen (ks. 1966). Tämän lisäksi vuoden 1969 hallituksen työjärjestyksessä on lisätty opintovaliokunnan tehtäviin ”valmistella yliopiston hallintoa koskevat asiat”. Oletettavasti nämä tehtävät on irrotettu opintosihteerin laajemmista tehtävistä erilleen (keskustoimiston ohjesääntö 1966, 7 § 4, ks. 1966).

Sosiaalivaliokunnan tehtävät ovat hieman vähemmän ylimalkaisesti selitetty kuin vuonna 1966, mutta ne ovat pääpiirteiltään samat, eli niiden pääpaino on opiskeluun liittyvissä kustannuksissa, ruokailussa, terveydenhuollossa ja asumisessa. Lisäyksenä vuoden 1966 tehtäviin nähden on Opiskelijain Lastenhoitosäätiö sr:n (vuodesta 1973 Opiskelijoiden Lastenhoitosäätiö) toiminnan seuraaminen sekä ylioppilaskunnan jäsenten urheilu- ja liikuntaharrastusten edistäminen yhdessä ylioppilaiden piirissä toimivien alan järjestöjen ja elinten kanssa. Näihin järjestöihin lienee kuulunut ainakin Suomen akateeminen urheiluliitto (SAUL), josta muovautui 1970-luvulle tultaessa Opiskelijoiden liikuntaliitto (OLL). Vaikkakin kaikkien valiokuntien jäsenet ovat pääasiassa olleet ylioppilaskunnan hallituksen jäseniä, on huomionarvoista, että sosiaalivaliokunta on valmistellut hallituksen käsittelyyn opintotukeen liittyvät asiat.

Ulkoasianvaliokunnan tehtäviin lisäyksenä muuten lähes yhteneväisiin vuoden 1966 tehtäviin nähden on maininnat kansainvälisen kehitysyhteistyön seuraamisesta sekä ylioppilaskunnan jäsenten piirissä toimivien yhteisöjen ulkoasianhoitajien koulutuksesta huolehtiminen. Kehitysyhteistyövaliokunnan ja -toiminnan juuret ylioppilaskunnassa näyttäisivät siis olevan hallitusvetoisessa ulkoasiainvaliokunnassa, aiempina vuosina toimineissa työryhmissä sekä vuonna 1961 perustetussa Ylioppilaiden Kansainvälinen Apu ry:ssä. Vertailun vuoksi mainittakoon, että Suomen ulkoministeriöön perustettiin oma kehitysyhteistyötoimisto vasta vuonna 1965. Koulutusten järjestäminen on nykyisellään usein paljon vapaaehtoisvoimin pyörivien valiokuntien vastuulla.

Yleisvaliokunnan tehtävät ovat melko lailla samat kuin hallituksen valiokuntaohjesäännössä vuodelta 1966, mutta tiedotuksen rinnalle on lisätty myös julkaisutoiminta ja Ylioppilaslehden osalta valiokunnan tehtäviin on lisätty lausunnon antaminen päätoimittajaksi hakeneista. 1960-luvun poliittisesti jännittyneessä tilanteessa jälkimmäinen lisäys lienee ollut tietynlainen varotoimi. Kokonaan uutena lisäyksenä on tehtävissä kulttuurikeskuksen johtokunnalta hallitukselle tulevien

asioiden valmistelu. HYYn kulttuurikeskus toimi neljännesvuosikymmenen 1960-luvun lopulta 1990-luvun puoliväliin.

Valiokuntien ja asianosaisten toimistojen päälliköiden yleisiin tehtäviin on kuulunut antaa lausunto "henkilöistä, jotka ovat hakeneet valiokunnan toimialaan sekä toimistoon kuuluvaa ylioppilaskunnan virkaa". Valiokunnan kirjelmät allekirjoittivat tehtävien mukaan puheenjohtaja yhdessä sihteerin kanssa.

Hallituksen työjärjestyksen luku II määrittää selkeästi valiokunnat hallitusvetoisiksi:

13 § Valiokunta kokoontuu tarvittaessa siinä olevan hallituksen jäsenen kutsusta. Valiokunta on päätösvaltainen, kun molemmat siihen kuuluvat hallituksen jäsenet ovat läsnä. Asiaa valmisteltaessa tai täytäntöönpantaessa valiokunta on päätösvaltainen, kun asianomaisen toimialan hallituksen jäsen ja sihteeri ovat läsnä.

Luvussa II mainitaan myös kulttuurivaliokunta sekä todennäköisesti ainakin osaksi mainittujen opinto- ja yleisvaliokuntien kanssa päällekkäiset opintoasianvaliokunta ja tiedotusvaliokunta. Sihteereinä valiokunnissa ovat toimineet taloudenhoitaja (hallintovaliokunta), kulttuurikeskuksen toiminnanjohtaja (kulttuurivaliokunta), opintosihteeri (opintoasianvaliokunta), sosiaalsihteeri (sosiaalivaliokunta), tiedotussihteeri (tiedotusvaliokunta), ulkoasiainsihteeri (ulkoasiainvaliokunta), ellei hallitus ole toisin määrännyt. Asettaessaan muita valiokuntia hallitus on valinnut niihin sihteerin. Valiokuntien kokouksissa on näin ollen ollut edustettuina kunkin toimialan koko sektori. Toisin kuin hallituksen valiokuntaohjesääntö vuodelta 1966 määrittelee, valiokunnan ei ole tarvinnut jättää hallitukselle toimintakertomusta. Valiokunnan sihteeri on kuitenkin velvoitettu jättämään kokouspöytäkirjat kalenterivuodelta ennen seuraavan tammikuun loppua hallituksen puheenjohtajalle.

3.2 Mietintö: Helsingin yliopiston ylioppilaskunnan hallinnon ja organisaation uudistaminen

Organisaatiouudistusta 23.09.1969 pohtimaan asetetun toimikunnan mietintö valmistui 14.10.1970.

Mietinnössä on käsitelty hyvin laajasti HYYn organisaatiota erilaisia ylioppilaskunnan ulkopuolisia edustuksia myöten. Periaatetasolla muutosehdotukset lienevät vaikuttaneet myös hallituksen myöhempään jaostorakenteen muotoutumiseen. Toimenpideraporttien puuttuessa tätä ei pystytä kuitenkaan osoittamaan. Organisaatiouudistus ei sellaisenaan kuitenkaan toteutunut.

Mietinnön pyrkimyksenä on ollut pääasiassa organisaation keventäminen ja talousasioiden selkiyttäminen sekä talouden suhteen ylioppilaskunnan vankempi asema omassa yritystoiminnassaan.

Alla on otteita, jotka ovat selvityksen aiheen kannalta kiinnostavia tai liittyvät merkittäviin ylioppilaskunnan organisatorisiin muutoksiin. Huomionarvoisia kohtia tämän tutkimuksen kannalta on esimerkiksi kohta 1.3 Sihteeristön asema, jossa eksplisiittisesti sanotaan, että valiokunta johtaa sihteeristön työskentelyä.

1. Johdanto

1.2. Hallinnon selkiintymättömyys

Epäkohdat: Tällä hetkellä sääntöjen mukaan ei johdonmukaisesti ole mahdollista toteuttaa parlamentarismia ja sen kontrollointia, koska taloudellinen toimivalta ei ole yhdenmukaistettu hallinnolliseen. Nykyisen hallintojärjestelmän vallitessa kenelläkään ei ole selvää kuvaa siitä, mitä tosiasiallisesti tapahtuu sekä luottamusmiesten että virkamiesten tasolla.

1.3 Sihteeristön asema

Tavoitteeksi tulisi asettaa, että ylioppilaskunnan sihteeristöä käytetään täystehoisesti, että sihteeristö pystyy vaikuttamaan hallituksen työskentelyyn progressiivisesti, että sihteeristö kokonaisuudessaan saatetaan kokopäivätoimiseksi, jolloin sen työskentelyä pystytään tehostamaan ja valvomaan, että valiokunta pystyy mielekkäästi johtamaan ja avustamaan sihteerin työskentelyä, että sihteeristö valitaan pätevimmistä mahdollisista henkilöistä ja että valintaperusteena pidetään sekä poliittisia että toiminnallisia ominaisuuksia. Kohta 6. käsittelee kokonaisuudessaan ehdotettua uutta organisaatiomallia.

2. Ylioppilaskunnan organisaatiotoimikunnan työskentelyn pohjaksi

2.4. Yleishallinto

2.4.1. Ylioppilaskunnan hallitus

Viimeisen sääntömuutoksen [so. 1970] yhteydessä pienennettiin hallituksen kokoonpanoa ratkaisevasti kuudestatoista seitsemään–yhteentoista. Pyrkimyksenä oli päästä projektiministeriöinstitutioon ja ministerivastuukäytäntöön. Tähän asti istuneet hallitukset (3) eivät ole osanneet käyttää tätä mahdollisuutta hyväkseen. Raskasliikkeinen hallituksen valiokuntajärjestelmä on edelleenkin käytössä lähes samanlaisena kuin 1960-luvun alussa. Tämän uudistuksen kokeileminen olisi ollut erittäin tähdellistä silmällä pitäen esimerkiksi tämän organisaatiouudistuskomitean työskentelyä, saati sitten hallituksen oman työskentelyn rationaalisuutta.

2.7. Sosiaalisen toiminnan kenttä

Urheilutoiminnassa HYY on jäsen Suomen akateemisessa urheiluliitossa (SAUL). HYY:ssä on opiskelijaliikuntaa hoitanut HYY:n urheilutoimikunta ja yliopiston liikuntajaosto, joita on esitetty yhdistettäväksi siten, että ylioppilaskunnan palveluksia jakaisi [lienee virheellinen: jatkaisi] yliopiston liikuntatoimisto, joka olisi yliopiston hallinnon alainen (Yliopistoliikunnan organisaatiotoimikunnan mietintö 7.4.1970). HYY:lle jäisi kilpailuliikunta ja mm. edustus SAUL:ssa.

3. Organisaatiosuunnittelu

3.3. Organisaatiokäsitteiden ja -periaatteiden selvittelyä

3.3.6. Organisaatiorakenne

[...] nimenomaan toimivan sisäisen informaatiojärjestelmän puute on nykyisen HYY:n organisaation suurimpia puutteita: ei ole sisäistä tietopalvelua, institutionaalista muistia ei ole kehitetty jne.

6. Organisaatio

6.3. Ylioppilaskunnan hallitus

Muutokset organisaatiorakenteessa

- vain seitsemän (7-9) ministeriä, jotka ovat säännöllisesti osapäivätyöllistettyjä ja nauttiva vastaavaa osapäiväpalkkaa
- vain kaksi valiokuntaa, jotka kumpikin jakautuvat kolmeen osavastuiseen jaostoon

6.3.2. Hallituksen valiokunnat

6.3.2.1. Toimintavalioikunta

Kokoonpano

Toimintavalioikuntaan kuuluu suunnittelu-, sisä- ja ulkoministeri ja tarpeen vaatiessa lisäksi kaksi ministeriä. (Tämä edellyttäisi hallituksen muodostuvan 7 ministeristä + N-kappaleesta salkuttomia ministereitä.) Kullakin ministerillä olisi alaisuudessaan hänen esityksestään hallituksen nimittämä jaosto (2-5 jäsentä), joka on ministerin mukaan vaihtuva. Jaoston sihteerinä toimii toimintaosaston vastaava sihteeri. Hallituksen mahdolliset lisäministerit sijoitetaan toimintavalioikuntaan, jotta hallituksen

enemmistö ja poliittinen painopiste olisi toiminnallisella puolella. Valiokunnan sihteerinä toimii "toiminnanjohtaja".

6.3.2.1.1. Suunnittelujaosto

Jaoston tehtäviksi on pitkälti määritelty ylioppilaskunnan organisatorisia ja kehitykseen liittyviä asioita.

6.3.2.1.2. Sisäasiainjaosto

Jaoston tehtäviksi on määritelty tiedotustoiminnan johtaminen, toiminnalliset sosiaali-, kulttuuri- ja koulutuspoliittiset kysymykset, Ylioppilaslehteen, kulttuurikeskukseen, kirjastoon yms. liittyvät asiat sekä yhteydenpito mm. YTHS:öön.

6.3.2.1.3. Ulkoasiainjaosto

Jaoston tehtäviin on sisällytetty kansainväliset suhteet, SYL:a, SAUL:a yms. koskevat asiat sekä toiminnalliset kansainväliset kysymykset.

6.3.2.2. Valiokunnan ja jaostojen vastuu

Toimintavalioikunta ja sen jaostot ovat vastuussa hallitukselle edustajiston ja hallituksen päätösten mukaisesti poliittisen linjan toteuttamisesta sekä taloudellisten resurssien käytöstä ja valvonnasta.

6.3.2.3. Muutokset organisaatiorakenteessa

1) Toimintavalioikunnassa yhdistyy yhtenä luottamuselimenä ylioppilaskunnan aatteellinen ja poliittinen luottamushallinto.

2) Jaostoista on suunnittelujaostolla osittain entisten yleis- ja hallintovalioikuntien tehtävät, sisäasiainjaostolla entisten opinto-, sosiaali- ja osittain yleisvalioikuntien tehtävät sekä ulkoasiainjaostolla entisen ulkoasiainvalioikunnan sekä osaksi yleisvalioikunnan (muut järjestöt) tehtävät.

6.3.2.4. Toimintavalioikunnan alainen toimintakoneisto

6.3.2.4.1. Toimintaosasto

6.3.2.5. Hallituksen hallintovalioikunta

6.3.2.5.1. Yleistä

6.3.2.5.2. Talousjaosto

6.3.2.5.3. Kiinteistöjaosto

6.3.2.5.4. Yritysjaosto

6.3.2.6. Valiokunnan ja jaostojen vastuu

6.3.2.7. Muutokset organisaatiorakenteessa

6.3.2.8. Hallintovalioikunnan alainen toimintakoneisto

6.3.2.8.1. Yleistä

6.3.2.8.2. Talousosasto

6.3.2.8.3. Kiinteistöosasto

6.3.2.8.4. Yritysosasto

Yritysosaston tehtäviin ja toimivaltaan kuuluu:

1) Osaston tehtävänä on sosiaalisen yritystoiminnan ja ylioppilaskunnan tehtäviä palvelevan voittoperusteisen yritystoiminnan hoitaminen ylioppilaskunnan edustajiston asettamien päämäärien mukaisesti.

3.3 Vuosittaiset muutokset toimikunnissa, valiokunnissa ja jaostoissa vuosina 1968–1979

1968 Toimikuntia 73 kpl. Mm. ylioppilasasuntoloiden rakentamiseen soveltuvia tontteja tutkiva toimikunta, Kumpulan kysymykseen liittyviä neuvottelu- ym. toimenpiteitä

- hoitava työryhmä, ylioppilaskunnan kiinteistöjen talouden kehitystä tutkiva toimikunta, uusien ylioppilaiden ohjaustoimikunta, uusien ylioppilaiden ohjaustoimikunnan keskuselin, 5-päiväiseen työviikkoon siirtymistä tutkivat työryhmä, Ylioppilaslehden korkeakoulupoliittisen toimittajan asemaa tutkiva toimikunta, yhteistyöryhmän perustamista muiden Helsingin ylioppilaskuntien kanssa lasten päiväkotitoiminnan järjestämiseksi valmisteleva toimikunta, ruokailutottumuksia tutkiva työryhmä, kulttuurikeskuksen ohjesääntöä tutkiva toimikunta, ylioppilaskuntalakia koskevaan Opetusministeriön lausuntopyyntöön vastausta laatimaan asetettu toimikunta ja yliopiston kehitysmaatoimikunta.
- 1969 Toimikuntia 65 kpl. Mm. HYY:n kulttuurikeskuksen johtokunta, kustannustoimikunta, ylioppilaskunnan pysyvien toimikuntien ohjesääntöjä tarkistamaan perustettu toimikunta, pakkojäsenyyden poistamisen vaikutuksia yleisen kokouksen 5.12.1968 ja edustajiston 16.12.1968 hyväksymien ponsien edellyttämällä tavalla tutkimaan perustettu toimikunta, HYY:n tiedotustoiminnan tehostamista tutkimaan perustettu työryhmä, Helsingin yliopiston hallintomallia kehittävä työryhmä, sosiaalipoliittista erityisohjelmaa tutkimaan perustettu työryhmä, Oy Gaudeamus Ab:n johtokunta ja SYL:n aseistakieltäytymistyöryhmä.
- 1970 Toimikuntia 52 kpl. Mm. Helsingin yliopiston opettajain ja virkamiesten sovitteluelin, ylioppilaskunnan piiriin jäävän urheilutoiminnan organisoimista tutkiva toimikunta, HYY:n itsenäisyyspäivän viettoa valmisteleva toimikunta, elokuvakeskusta ja siihen liittyvien tilojen käyttöä tutkiva toimikunta, Vanhan ylioppilastalon juhlasalin akustiikkaa tutkiva asiantuntijaryhmä, Suomen DDR:n tunnustamiskomitea, rauhanmarssitoimikunta, Free Greece -kampanja -toimikunta ja Lenin-symposiumin edustus.
- 1971 Toimikuntia 48 kpl. Mm. hallituksen hallinto-, opinto-, sosiaali-, ulkoasiain-, yleis-, järjestövaliokunta.
- 1972 Toimikuntia 52 kpl.
- 1973 Toimikuntia 45 kpl. Mm. talousvaliokunta, hallintojaosto, kiinteistöjaosto, yleisjaosto, opintojaosto, sosiaalijaosto, järjestöjaosto ja yritysjaosto.
- 1974 Toimikuntia 40 kpl.
- 1975 Toimintakertomukseen tuli uutena muotoiluna kohta "Ylioppilaskunnan muut hallintoelimet, toimikunnat ja työryhmät". Näitä oli yhteensä 6 kpl. Edustukset yhteisöissä yhteensä 28 kpl.
- 1976 Ylioppilaskunnan muut hallintoelimet, toimikunnat ja työryhmät yhteensä 11 kpl.
- 1977 Ylioppilaskunnan muut hallintoelimet, toimikunnat ja työryhmät yhteensä 14 kpl. Edustajistolla hallinto-, toiminta- ja valmisteluvaliokunnat.
- 1978 Ylioppilaskunnan muut hallintoelimet, toimikunnat ja työryhmät yhteensä 20 kpl. Edustajistolla valmisteluvaliokunta.
- 1979 Ylioppilaskunnan muut hallintoelimet, toimikunnat ja työryhmät yhteensä 15 kpl. Edustajistolla valmisteluvaliokunta.

4. HALLITUKSEN JAOSTOT JA HALLITUKSEN SEKÄ EDUSTAJISTON TOIMIKUNNAT 1980–1994

4.1 Hallituksen työjärjestys 1980

HYyn hallituksen työjärjestyksen (voimaanastuminen 01.01.1980) luvun I mukaan toimikautensa ensimmäisessä kokouksessa hallitus valitsee varapuheenjohtajan lisäksi jäsenet yleisjaostoon, opintojaostoon, sosiaali- ja opintojaostoon, järjestöjaostoon, hallintojaostoon, kiinteistöjaostoon, yritysjaostoon ja talousjaostoon. Tarpeen vaatiessa hallitus on voinut asettaa myös muita jaostoja. Jaostoihin on voitu valita enintään yhdeksän jäsentä. Puheenjohtajana on toiminut hallituksen jäsen. Jaostojen lisäksi mainitaan myös erillinen talousvaliokunta, jonka puheenjohtaja on ollut hallintojaoston puheenjohtaja. Hänen lisäkseen valiokuntaan on kuulunut myös kiinteistö- ja yritysjaoston puheenjohtajat. Yllä mainituista kahdeksasta jaostosta neljä jälkimmäistä ovat vastanneet nykyisenlaisille valiokunnille soveltuvista tehtävistä ja neljä jälkimmäistä ilmeisimmin lähinnä keskustuomistojen hallinnollisista asioista ja nykyisistä yhtymäasioista.

Toimintakertomuksen perusteella järjestöjaostoa ei kuitenkaan perustettu, vaan sen sijaan toimi kolme avointa työryhmää (kirjahuilatyöryhmä, ympäristövuosityöryhmä, järjestöavustustyöryhmä).

Hallituksen työjärjestyksen mukaan jaostojen jäsenillä on ollut oikeus osallistua hallituksen kokouksiin, mutta ei päätöksen tekoon. Hallituksen kokouksessa on käsitelty jaostojen hallitukselle valmistelemat asiat, jotka jaoston puheenjohtaja, hänen määräämänsä muu jaoston jäsen tai jaoston sihteeri on esitellyt.

Luvussa II määritellään kokouskäytännöt. Jaoston on ollut päätösvaltainen puheenjohtajan tai varapuheenjohtajan sekä vähintään puolen jäsenistä ollessa läsnä. Pysyvän jaoston (ts. yllä mainittujen jaostojen) sihteerin tehtävistä on huolehtinut toimihenkilö, jonka toimialaan jaoston asiat kuuluvat. Kokouksista on laadittu pöytäkirjat, joihin on merkitty läsnä olleet jäsenet, käsitellyt asiat ja päätökset. Kaikki kokouksessa läsnä olleet jäsenet ovat allekirjoittaneet pöytäkirjan. Eriävän mielipiteen on voinut ilmoittaa merkittäväksi viimeistään pöytäkirjaa tarkastettaessa. Jaoston lopulliseen päätävävaltaan kuuluneista asioista tehdyt tärkeimmät päätökset on pitänyt ilmoittaa seuraavassa hallituksen kokouksessa.

Luvussa III määritellään jaostojen tehtävät. Yleisjaosto on pääasiassa vastannut yhteydenpidosta HYyn ulkopuolisiin opiskelijayhteisöihin, yliopistoon, poliittisiin ja työmarkkinajärjestöihin sekä valtiovaltaan ja Helsingin seudun kuntiin, kansainvälisistä asioista niiltä osin kuin ne eivät ole kuuluneet muille jaostoille sekä kulttuurikeskuksen ohjelmatoiminnan ja Ylioppilaslehden toimittamisen valvonnasta.

Opintojaoston tehtäviin on sisällynyt opintoasioiden ja koulutuspolitiikkaan liittyvien tehtävien lisäksi ylioppilaskunnan opintomateriaalin toteuttaminen ja jakelun seuraaminen.

Sosiaali- ja opintojaosto on vastannut yleisestä sosiaalipolitiikasta, asunto-, terveydenhuolto-, lastenhoito-, ravintohuolto- ja liikuntapolitiikasta sekä näitä vastaavien ylioppilaskunnan tarjoamien palveluiden seuraamisesta. Samoin opintotukeen ja opintojen rahoitukseen liittyvät kysymykset sekä HOAS:ä, YTHS:ä ja OLL:a koskevat asiat ovat kuuluneet opintojaoston tehtäviin.

Järjestöjaosto on vastannut HYyn piirissä toimivia yhteisöjä koskevista asioista, yhteistyön järjestämisestä ja tukemisesta näiden välillä, mutta myös niille jaettavien avustusten jaon valmistelusta ja valvonnasta. Työjärjestyksestä ei selviä, onko jaosto kuitenkaan tehnyt päätöksiä avustuksista.

Kukin jaosto ja asianomaisen toimiston päällikkö ovat antaneet lausunnon ”henkilöistä, jotka ovat hakeneet jaoston toimialaan tai toimistoon kuuluvaa ylioppilaskunnan virkaa”.

Ylioppilaslehdessä jaostojen toimintaa on vuonna 1983 avattu seuraavasti:

“Miten homma käy? Hallituksen työskentely on organisoitu siten, että kullakin hallituksen jäsenellä on oma ‘ministeriönsä’, jaosto, jonka jäsenet hallitus nimittää hakemusten perusteella. Jaostoilla on suhteellisen itsenäinen päättävä valta toimialaansa kuuluvissa asioissa. Jaostojen apuna toimii sihteeristö pääsihteerin johdolla. Sihteerit vastaavat jaoston käsiteltävien asioiden valmistelusta sekä päätösten toimeenpanosta, pääsihteerin vastuulla on hallituksessa käsiteltävien asioiden valmistelu ja päätösten toimeenpano sihteeristön avulla.” (Ylioppilaslehti 16/83, s. 7.)

4.2 Toimintakertomus 1987

Toimintakertomuksen mukaan sosiaali- jaostoilla oli 17 jäsentä. Jaosto järjesti lähes kuukausittain avoimia keskustelutilaisuuksia yleisistä yhteiskunnallisista aiheista ja kokousti virallisesti 16 kertaa. Tämän lisäksi lukuisat työryhmät vastasivat valmistelutyöstä ja tapahtumien toteutuksesta (s. 12).

Liikuntajaostoon kuului 10 henkilöä ja se kokousti virallisesti 16 kertaa. Toimintakertomuksen mukaan “liikuntajaosto on parin viime vuoden aikana aktiivisella toiminnallaan varmistanut asemansa yhtenä ylioppilaskunnan hallituksen alaisista toimintajaostoista”. Tämä viittaisi siihen, että jaoston toiminta on vakinaistettu 1980-luvun kuluessa. Liikuntajaosto mm. subventoi jäsenistölle myytäviä uimahallilippuja ja laati järjestöjen omaehtoisen liikuntatoiminnan tukemiseksi projektiavustustyöryhmää varten liikunta-avustusten jakokriteerit, sillä projektiavustusten jakaminen oli kokonaan siirtynyt työryhmälle. HYYn nimissä järjestettiin judon SM-kilpailut, joiden käytännön järjestelyistä vastasi HYYn piirissä toiminut FinnDai ry. Vuoden 1988 järjestöoppaaseen laadittiin liikuntaosio.

Kansainvälisten asiain jaosto kokoontui vuoden aikana 17 kertaa. Jaosto järjestäytyi vuoden alussa erillisiin työryhmiin, jotka olivat Latinalaisen Amerikan työryhmä, Afrikka-työryhmä, MGU-työryhmä, kesäleirityöryhmä ja kehysterhmä.

Järjestö- ja tiedotusjaoston toimintaa rasitti kertomuksen mukaan puheenjohtajan vaihtuminen vuoden aikana kahdesti sekä vuonna 1986 kesken jääneet projektit kuten järjestöopas. Vuoden 1987 jaosto kuitenkin oli monessa mukana mm. järjestämässä Flooran päivää, huolehtimalla osaltaan uusien opiskelijoiden vastaanotosta sekä ylioppilaskunnan vaaleista. Flooran päivän iltajuhlaan osallistui noin 250 opiskelijaa. Järjestöjen avustusten jakaminen muistutti vuonna 1987 paljon nykyistä mallia. “Järjestösihteerit vastasi toiminta- ja projektiavustusten valmistelusta sekä täytäntöönpanosta, yhteyksistä suomen- ja ruotsinkielisiin järjestöihin sekä jaoston sihteerin tehtävistä”, ja “hallitus nimesi helmikuussa edustajistoryhmittymien jäsenistä avustustenjakotoimikunnan, joka työskenteli alkuvuodesta tiivisti 2-3 kertaa viikossa ja sen jälkeen tarpeen vaatiessa jakaen toiminta- ja painotusavustukset. Sihteerinä toimi järjestösihteerit.”

Uusille opiskelijoille lähetettiin “ensimmäistä kertaa kirje” yliopiston hyväksymiskirjaan mukana. Syksyllä järjestettiin uusien illat yhdessä kulttuurikeskuksen kanssa ja niissä kävi yhteensä n. 800 opiskelijaa.

4.3 Kulttuurikeskus ja Vanha

Vuoden 1991 toimintakertomuksen mukaan keväällä aloitettu “konsulttiselvitys Vanhalla ylioppilastalolla toimivien yksiköiden (ravintola, kiinteistö, kulttuurikeskus) toiminnasta,

yhteistyöstä ja ongelmista” valmistui syyskuussa. ”Kristiina Suistolan ja Henry Honkasen selvitystyö käynnisti sarjan keskusteluja ja pohdintoja, asennemuutoksia ja ’pöydän puhdistamista’ niin Vanhalla toimijoiden kuin HYYn päättäjienkin keskuudessa. Nämä ovat sinällään ansiokasta loppuraporttia arvokkaampia saavutuksia, varsinkin jos uudistustyö ulottuu ajatuksia ja asenteita pitemmälle käytäntöön ja jatkuu myöskin seuraavina vuosina.” Raportin valmistumisen jälkeen tehtiin budjettimuutos, jonka seurauksena kaikki Vanhalla tapahtuva toiminta (kulttuurikeskustoiminta, korporaatioiden ja Ylioppilasteatterin toiminta sekä järjestötoiminta) näkyivät budjettirakenteellisesti Vanhan ylioppilastalon budjetissa. Edustajiston hyväksyttyä budjetti joulukuussa 1991 perustettiin Vanhan toimintayksikkö. ”Kun vielä kiinteistövahtimestarit siirrettiin työnjohdollisesti Vanhan toimintayksikön alaisuuteen, vietiin askel pidemmälle prosessia, joka alkoi 1987-88, kun ulosvuokraustoiminta ja tekniikkataulut ja -henkilökunta siirtyivät kulttuurikeskukselle. Tavallaan siis siirryttiin jälleen yksi askel kohti yhtenäistä Vanhaa.”

Lisäksi kertomuksessa todetaan ”konkreettisten päätösten puuttuessa” syksyn keskusteluista johdetuista johtopäätöksistä Vanhan kehittämistavoitteiden painottuvan edelleen opiskelija- ja kulttuuritoimintaan. ”Ulosvuokrauksesta todettiin, ettei se ole [Vanhan] toimintayksikön keskeisiä tehtäviä, ja ettei se ole taloudellisesti niin kannattavaa, että siihen kannattaisi erityisesti resursseja panostaa.” Kulttuurikeskuksen talouden todetaan olleen syksyllä paremmin hallussa kuin keväällä, jolloin otettiin ”turhia riskejä”. Helsingin lisääntyneen musiikkiklubitarjonnan todetaan huonontaneen kilpailuasemia.

Vuonna 1969 perustettu kulttuurikeskus sulautui siis yhteen muun Vanhan kanssa loppuvuodesta 1991 Vanhan toimintayksiköksi, joka jatkoi keskuksen toimintaa vuoden 1993 loppuun.

4.4 Hallituksen työjärjestys 1992

- § 1 *Toimikautensa ensimmäisessä kokouksessa hallitus valitsee hallituksen varapuheenjohtajan sekä jäsenet hallituksen valmistelujaostoina toimiviin koulutuspoliittiseen jaostoon, järjestö- ja tiedotusjaostoon, kansainvälisten asian jaostoon, sosiaalijaostoon, liikuntajaostoon, ympäristöjaostoon, hallintojaostoon, kiinteistöjaostoon, talousvaliokuntaan sekä yritysjaostoon ja määrää niille puheenjohtajat. Tarpeen vaatiessa hallitus voi asettaa muitakin jaostoja. Jaostoon voidaan valita enintään kolmetoista jäsentä, joista ainakin puheenjohtajan tulee olla hallituksen jäsen. Talousvaliokunnan jäseniä ovat ainakin hallintojaoston puheenjohtaja, kiinteistöjaoston puheenjohtaja ja yritysjaoston puheenjohtaja. Talousvaliokunnasta on muutoin soveltuvien osin voimassa mitä jaostoista on määrätty.*
- § 13 *Jaosto kokoontuu tarvittaessa puheenjohtajansa tai hänen estyneenä ollessaan jaoston varapuheenjohtajan kutsusta. Jaosto on päätösvaltainen kun puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja sekä vähintään puolet muista jäsenistä on läsnä.”*
- § 20 *Jaostojen tehtävänä on toimialansa puitteissa huolehtia asioiden valmistelusta, esittämisestä hallitukselle, päätösten toimeenpanon valvonnasta, erillisorganisaatioiden toiminnan ja yleisen kehityksen seuraamisesta sekä päätöksenteosta niissä asioissa, jotka on tässä työjärjestyksessä, ylioppilaskunnan ohjesäännössä sekä hallituksen vuotuispäätöksissä tai hallituksen erityisellä päätöksellä jaoston päätäntävaltaan siirretty.”*

§ 21-31 Määrittelevät yksityiskohtaisesti jaostojen tehtäviä.

4.5 Toimintakertomus 1992

Vuoden 1992 toimintakertomuksesta selviää jaostojen sisäisen toiminnan rakenteita. Koulutuspoliittisessa jaostossa toimi kolme työryhmää: kesäopinto-, humanististen- ja luonnontieteellisten alojen tutkintouudistus ja opetuksen kehittäminen ja arviointi -työryhmä. Liikuntajaoston projektit ”hoidettiin joustavalla pienryhmätyöskentelyllä”. Kansainvälisten asiain jaostossa oli kuusi ryhmää: Latinalaisen Amerikan, Eurooppa-, Afrikka-, Lähi-itä-, opiskelijavaihto- ja syksyllä perustettu Intia-ryhmä. Järjestö- ja tiedotusjaostossa toimivat tiedotus-, juhla- sekä tutor- ja uudet opiskelijat -työryhmät, logosuunnitteluryhmä ja järjestölehtikilpailuraati.

Muutaman vuoden toiminut naistyöryhmä, joka toimintakertomuksen perusteella on ollut hyvinkin aktiivinen vuonna 1992, lakkautettiin 01.01.1993 edustajiston 22.12.1992 tekemän päätöksen mukaisesti. Samalla tilapäinen naistutkimussihteerin toimi päättyi. Taustalla lienee vaikuttanut HYYn suuntautuminen etujärjestönä toimimiseen laajemman yhteiskunnallisen vaikuttamisen sijaan, taloudellinen tilanne valtakunnallisesti ja naisasiatoiminnan sekä nais- ja sukupuolentutkimuksen ylioppilaskunnan ulkopuolinen laajentuva kenttä.

4.6 Kaksi suuntaa, kaksi hallintoa

Vuoden 1992 aikana tapahtunutta murrosta HYYn politiikassa kuvaavat molempien hallitusten puheenjohtajien kirjoitukset toimintakertomuksessa. Henri Vogt (HYYH-pj 01.01.-14.08.) painottaa tekstissään sosiaali- ja koulutuspoliittisia asioita ja toteaa opiskelijoiden olevan monella tavoin heterogeeninen joukko. Hänen mukaansa mm. edustajistossa ja Ylioppilaslehdessä käyty vilkas keskustelu EY-jäsenyydestä osoitti, ettei ”yhtenäistä ylioppilaiden mielipidettä ollut muodostettavissa”. Näin ollen HYY ei ottanut virallista kantaa asiaan. Syksyllä 1991 valitun uuden edustajiston myötä Vogt sanoo ylioppilaskunnan toimintaan tulleen paljon uusia aktiiveja. Tämä johti tilanteeseen, jossa hallitusta oli vaikea muodostaa edustajistoryhmiäkin ollessa ”aivan liian monta”, ja lopulta kaikki hallitukseen valitut olivat ensikertalaisia. Hallitus oli parlamentaariselta pohjaltaan melko kapea. Vogtin mukaan jaostotoiminta oli aktiivista ja innostunutta ja jaostoille järjestettiin helmikuun alussa koulutusristeily. ”Osallistujia oli pitkälti toista sataa ja keskustelu aktiivista. Se kärjistyi kuitenkin kiistelyksi ylioppilaskunnan luonteesta etu- vai kansalaisjärjestönä.” Pidempiaikainen kehitys oli johtamassa ylioppilaskunnan toiminnan painottumisesta aiempaa enemmän etujärjestötoimintaan. Ensimmäinen hallituksen sisäinen kriisi koettiin jo maaliskuussa ja seuraava toukokuussa. Kriisit syntyivät yhteiskunnallisista kannanotoista ja kansainvälisistä asioista. 14.08. hallitus sai epäluottamuslauseen, kaatui, ja valtaan astui Markku Lahtisen johtama hallitus. Vogtinkin mukaan hallituksen kaatumisen taustalla oli ”ehkä asiasyynä [...] viime kädessä juuri kiista ylioppilaskunnan yhteiskunnallisesta roolista”. Hallituksen ongelmista huolimatta Vogt sanoo jaostojen toteuttaneen useita projekteja ja hallituksen ja henkilökunnan välien pysyneen erinomaisina. Vallanvaihdosta hän toteaa: ”Monen mielestä kyseessä oli sukupolvenvaihdos, puna-vihreän aikakauden päätös”.

Markku Lahtinen (HYYH-pj 14.08.-04.12.), jonka hallitus nousi epäluottamuslauseäänestyksen jälkeen valtaan (tulos 24-35), toteaa oman kirjoituksensa alkukappaleessa: ”Uusi hallitus korosti heti alusta alkaen toiminnoissaan ja teoissaan ylioppilaskunnan etujärjestöfunktioita - tähän antoi aihetta maan epävakaa taloudellinen tilanne. Hallitus omaksui jäsentemme opintososiaalisten

asioiden hoitamisessa rakentavan ja pitkäjänteisen toimintaa vaativan asenteen. HYY:n perinteinen tempoileva ja räksyttävä kannanottopolitiikka joutui näin toimenpidekieltoon”. Tämän jälkeen Lahtinen keskittyikin sivun verran yksinomaan loppuvuoden opintososiaaliseen toimintaan, ja toteaa sitten: ”HYY on näihin päiviin saakka levittäytynyt jatkuvasti uusille toimintarintamille, jotka on surutta rahoitettu yritystoiminnan lisääntyneellä voitonjaolla. Nyt HYY on tullut vaiheeseen, jossa sen täytyy 1990-luvulla sopeutua vallitseviin taloudellisiin realiteetteihin ja keskittyttävä jäsentensä kannalta olennaisimpiin asioihin”. Näin ollen on HYY suuntautunut aiempaa enemmän etujärjestönä toimimiseen. Kirjoituksensa viimeisessä kappaleessa Lahtinen toteaa vuoden olleen ylioppilaskunnan kannalta poikkeuksellisen ristiriitainen. Hänen mukaansa pitkään vallankahvassa ollut koalitio kaatui uskottavuuskriisiin, mikä lopetti erään aikakauden ylioppilaskunnassa. Vallitsevassa muuttuneessa yhteiskunnallisessa tilanteessa ”ylioppilaskunnan on uhrattava entistä enemmän aikaa ja taloudellisia resursseja jäsenemme suotuisten opiskeluolosuhteiden säilyttämiseen”. Vaikka vaaleilla [1993] valittava seuraava edustajistoa määrittää pitkälti ylioppilaskunnan tulevan suunnan, Lahtisen mukaan ”jäsenistö voi toteuttaa itseään vaaleista riippumatta monipuolisesti lukuisissa jaostoissa” muun toiminnan lisäksi.

4.7 Toimintakertomus 1993

Toimintakertomuksen mukaan yllä mainittujen elinten lisäksi on toiminut yliopistotyöryhmä, jota ei ole erikseen listattu organisaatiossa, mutta jonka toiminnassa todettiin olleen päällekkäisyyksiä koulutuspoliittisen jaoston kanssa. Yhteistyötä lisättiin luomalla mm. kopo-johtoryhmä, joka koostui kahdesta sihteeristä ja kahdesta hallituksen jäsenestä. Ympäristöjaostoon mainitaan toimintakertomuksessa tulleen ennätysmäärä hakemuksia, mutta valintojen jälkeen osoittautui, että osa hakeneista oli jättänyt ”ns. tukihakemuksia”. Osa jaostolaisista vaihtui siksi heti alkuun.

Kv-jaostossa luovuttiin ryhmien maaosajaottelusta. Syksyllä 1992 oli pohdittu HYYn mahdollista liittymistä ESN:iin, joten jaostolle perustettiin opiskelijavaihtosioita pohtiva ESN-ryhmä, mutta päätöstä liittymisestä ei vielä ollut tehty. ”ESN-ryhmän ensimmäisenä tehtävänä oli pohtia, mitä ESN-toiminta olisi Helsingin yliopistossa. Jaostossa mietittiin, kannattaisiko ylioppilaskunnan hakea jäsenyyttä vai tulisiko ESN:sta HYY:n piirissä toimiva järjestö.” Ryhmä päätti ehdottaa hallitukselle jäsenyyden hakemista. HYY haki jäsenyyttä maaliskuussa ja tuli ESN:n jäseneksi huhtikuussa. Toisena kv-jaoston aktiivisena ryhmänä vuonna 1992 mainitaan HYYn kehitysyhteistyöprojektia seuraava Intia-ryhmä. Muita ryhmiä toimi projektikohtaisesti. Sukukansapäivien päätteeksi järjestettiin etnobileet

Järjestö- ja tiedotusjaoston toimittama järjestökirje kaksikielistyi, ja HYY otti käyttöön tiedotuslogon oletettavasti edellisen vuoden logosuunnitteluryhmän työn tuloksena. Jaoston järjestämiin kolmeen tuutorii-iltaan osallistuivat kaikki muutkin jaostot.

Uusille jaostolaisille järjestettiin 24 tunnin koulutusristeily M/S Isabellalla.

Vuoden 1992 linjanvaihdoksen jatkuvuus näkyy hallituksen puheenjohtaja Mika Lehtisyrjä (HYYH-pj 01.01.-03.12.) alleviivatessa toimintakertomuskirjoituksessaan edellisen vuoden loppupuolen agendan: ”Ylioppilaskunnan tarkoituksena on toimia jäsentensä etujärjestönä ja edistää heidän opiskeluolosuhteitaan sekä yhteiskunnallisia, sosiaalisia ja henkisiä pyrkimyksiään. [...] On aivan selvää, ettei pakkojäsenyydelle perustuva ylioppilaskunta voi osallistua yhteiskunnalliseen keskusteluun tavalla, joka selkeästi jakaa jäsenistöään”. Lehtisyrjä painottaa tämän lisäksi ylioppilaskunnan koulutus- ja sosiaalipolitiikan asiantuntemusta ja kuitenkin myös sitä, ettei HYY voi jo historiansa takia näivetä pelkäksi etujärjestöksi. Etujärjestörooli on korostunut juuri talouden ajettua opiskelijat entistäkin ahtaammalle. Syksyn edustajistovaalit

antoivat puheenjohtajan mukaan siunauksensa harjoitetulle politiikan.

Myös vuosia tavalla tai toisella eläneestä Vanhan ylioppilastalon organisaatiomuutoksesta päätettiin. Lehtisirjän mukaan "edustajistovaaleissa on vuosia ollut teemana Vanhan ylioppilastalo, jota haluttiin opiskelijäläheisemmäksi. Vuosia kestäneen jakkailun, konsulttiselvitysten ja monien opiskelijasukupolvien jälkeen muutos on vihdoinkin alkanut. Vuoden 1994 alussa Vanha on taatusti erilainen kuin esimerkiksi vuotta aikaisemmin". Käytännössä Vanhan toimintayksikkö lakkautettiin vuoden lopussa edustajiston maaliskuussa tekemän päätöksen mukaisesti. Uudelleenorganisoinnissa erillinen ohjelmatoiminta (ent. HYYn kulttuurikeskus) ja talon ylläpidosta vastaava yksikkö sulautettiin Vanhan ravintolatoiminnan yhteyteen (s. 30). HYYn pidempään jatkunut laajan vuosikymmenten varrella mm. klubi-, seminaari-, luento ja elokuvatoimintaa pyörittäneen kulttuurikeskustoiminnan alasajo saavutti tältä osin päätöksensä.

4.8 Toimintakertomus 1994

Jaostoille järjestettiin yhteinen koulutusristeily. ESN toiminta oli aktiivista jo alkuvuodesta kansainvälisen toiminnan alla. ESN- ja Intia valiokunnat perustettiin lakkautetun kv-asioiden jaoston ryhmien tilalle. Järjestö- ja tiedotusjaosto lakkautettiin. Sen alla toiminut tutorryhmä muovattiin valiokunnaksi organisaatiouudistuksen myötä 01.08. alkaen. Tiedotus erotettiin samalla kokonaan omaksi sektorikseen. Liikuntajaosto yhdistettiin sopo-jaostoon. Ympäristöjaosto lakkautettiin ja ympäristövaliokunta perustettiin sen tilalle. Koulutuspoliittinen jaosto jatkoi sellaisenaan.

Hallituksen puheenjohtaja Mirja Hannula toteaa toimintakertomuksen alkusanoissa HYYn toiminnan kriittisen arvioinnin alkaneen perusteellisesti vuoden 1993 lopulla. Hänen mukaan toiminnan vuosittaisuus sekä ylioppilaskunnan vahvuus että heikkous, mutta toimintaan tarvitaan kuitenkin jatkuvuutta. Hannula mainitsee, että kevään aikana tehdyn HYYn painopisteisiin ja toiminnan organisoimiseen liittyvän työn keskeinen oivallus oli "projektien tavoitteellisuus ja määräaikaisuus sekä ennen kaikkea vastuun siirtäminen toiminnasta entistä laajemmalle joukolle ylioppilaskunta-aktiiveja. Edustajiston kevään tavoitekeskustelu pääsi laajaan yhteisymmärrykseen HYYn perustehtävistä ja resursoinnista. "Näkemyserot astuivat esiin lähinnä ns. tilannevalmiustoiminnan organisoimisesta ja projektien vastuun siirtämisestä entistä enemmän valiokuntalaisille pois palkatuilta sihteereiltä." Hannulan mukaan kuitenkin syksyn - valiokunnat perustettiin 01.08.1994 - kokemukset "osoittivat epäilijöille toimimisen vähemmän jäykän byrokratian rattaissa olevan mielekästä valiokuntien jäsenille". Valiokunnat saivat itse määritellä toimintansa ja aikataulunsa. Ainoastaan koulutuspoliittinen jaosto jatkoi uudistuksen jälkeen vanhaan malliin, mutta Hannulan mukaan senkin tulee jatkossa panostaa toimintaan valiokuntien mallin mukaisesti. Sosiaali- ja liikuntajaosto yhdistettiin uudistuksessa sosiaalipoliittiseksi jaostoksi.

4.9 Suuri organisaatiouudistus 1994

01.08.1994 toteutetun organisaatiomuutoksen pohjalta syntyivät nykymuotoiset itseohjautuvat valiokunnat.

Nykymuotoinen valiokuntahakuilmoitus ("Jaostohaku: Kykyjen etsintä palsta - HYY janoaa osaamistasi") ylioppilaslehden takasivulla ilmestyi loppuvuodesta 1994. Haku oli suunnattu vuodelle 1995. Hakuun ilmoitettiin hallinto-, koulutuspoliittinen ja sosiaalipoliittinen jaosto, kiinteistöjohtokunta, ylioppilaskunnan hallituksen talousvaliokunta/OY HYY-Yhtiöt AB:n hallitus. Kopo- ja sopojaostojen työryhmät ilmoitettiin perustettavan jaostolaisten oman kiinnostuksen

mukaan. Kaikkien toimintapuolen jaostojen, työryhmien ja valiokuntien kokoukset ja toiminta ilmoitettiin olevan avoimia pitkin vuotta. Varsinaisessa haussa jaostoihin on pitänyt lähettää vapaamuotoinen hakemus 20.12.1994 klo 12 mennessä.

Ylioppilaskunnan organisaatiouudistuksesta käytiin runsaasti keskustelua etenkin keväällä 1994, jolloin uudistusta valmistelevat työryhmät työskentelivät. Organisaatiouudistukseen laajassa mielessä liittyi niin jäsenten vapaaehtoistoiminnan korostaminen, palvelujen uudelleenjärjestäminen, yleisilmeen kehittäminen kuin taloushallinnon ja säännösten tarkastelu. Työryhmiä uudistusta varten perustettiin useita ja mm. hallituksen työryhmien suureksi koettua henkilöstöedustusta kritisoitiin. Organisaatiouudistukseen parissa työskennelleitä työryhmiä olivat SALVe-työryhmä (sääntöjen, asetusten ja lakien velvoitteet), ToMeRa-työryhmä (toimintamekanismit ja rakenteet), TeMMi-työryhmä (tehtävien määrittely ja mitoutus), tilatyöryhmä, johtoryhmä ja Imago-työryhmä. Organisaatiouudistus astui voimaan pääosin 01.08. alkaen.

Organisaatiouudistuksen kulku toimintakertomuksen mukaan

Toimintakertomuksen mukaan ”ylioppilaskunnan organisaatiomuutoskeskustelu käynnistyi varsinaisesti syksyllä 1993 talousarvioesityksen valmistelun yhteydessä. Talousarviossa hyväksyttiin tavoitteiksi hallituksen ja toimintajaoston, toimintasihteerien ja muun henkilökunnan palkkausmäärän pienentäminen hallitusti lähivuosina, jäsen- ja järjestöpalveluiden parantaminen sekä toiminnallisen joustavuuden lisääminen keskittämällä ja keinotekoisia rajoja poistamalla.”

Ensimmäisenä työryhmistä toimintansa aloitti TOMERA (toimintarakenteet ja -mekanismit), jonka pysyvinä jäseninä HYY-yhtymän apulaisjohtaja ja ylioppilaskunnan pääsihteeri. Työryhmän tehtävänä oli selvittää organisaation nykytila, sillä ”ilman nykytilan selvittämistä ei hallittujen muutosten suunnittelu ja toteuttaminen ole mahdollista”. Työryhmä järjesti henkilökunnalle ja hallitukselle työnsä tueksi aivoriihiä ja palaveriteita. Keskustoimiston tilojen uudelleen järjestämisen tueksi asetettiin tilatyöryhmä ajalle 30.01.–11.03. Tilauudistukseen liittyvä lisätalousarvio hyväksyttiin edustajistossa toukokuun lopussa, ja keskustoimiston remontin suunnittelu ja toteuttaminen aloitettiin kesäkuussa, jotta remontti saataisiin tehtyä kesäkuukausien aikana.

Helmikuussa hallitus asetti Salve-työryhmän määrittelemään ylioppilaskunnan juridisen aseman ja valmistelemaan ylioppilaskunnan sääntöuudistusta. Työryhmän yhtenä tavoitteena oli vähentää ja nykyaikaistaa säännöstöä. Työryhmään kuuluivat mm. talousjohtaja (HYY-Yhtymän toimitusjohtaja) ja pääsihteeri. Myös edustajisto asetti oman TeMMi-työryhmänsä organisaatiouudistukseen liittyen. TeMMi (Tehtävien määrittely ja mitoutus) aloitti toimintansa ja 02.02.1994 ja julkaisi muistionsa 11.03. Työryhmän velvollisuutena oli järjestää ylioppilaskunnan tehtävät tärkeysjärjestykseen, mistä lopputuloksena syntyi kolmipaikkamalli. Tämän pohjalta työryhmä päätyi ”mm. oletukseen, että ylioppilaskunnan piirissä toimivien järjestöjen saamaa taloudellista - välillistä ja välitöntä - tukea ei saa vähentää”. Maaliskuussa järjestettiin ”suuri arvokeskustelu”, ja katsauksen mukaan TeMMi-työryhmän työskentely ”loi pohjaa kriittiselle arvokeskustelulle”.

Organisaatiouudistuksen johtoryhmä aloitti toimintansa TOMERA:n ja TeMMi:n työn valmistuttua 24.03. Johtoryhmään kuuluivat Yhtymän puolelta apulaisjohtaja Marjo Berglund ja talousjohtaja Tapio Kiiskinen sekä ylioppilaskunnan pääsihteeri Markku Lahtinen, hallituksen jäsen Marko Tervaportti ja ylioppilaskunnan puheenjohtaja Juha Viertola. Katsauksen mukaan johtoryhmä työsti muiden työryhmien tulosten pohjalta esityksen uudesta organisaatiomallista.

Elokuusta alkaen käytännössä toteutuneen organisaatiomuutoksen seurauksena muutoksia tapahtui jäsenistön palvelutoiminnassa, toimintasihteerien toimenkuissa ja jaostorakenteessa. Kaikki jäsenpalvelut keskitettiin uuteen (eli nykyiseen) palvelutoimistoon keskustoimistolle. Näin

lopetettiin jäsenistön turha ravaaminen pitkin Uutta ylioppilastaloa toimipisteeltä toiselle. Samalla myös henkilökunnan palkkioiden ym. hoitaminen siirrettiin toimintaosaston (nyk. toimintatalous) puolelle HYY-yhtymästä. Toimintojen keskittäminen tarkoitti käytännössä sitä, että palvelutoimiston tehtävien määrä ja ennen kaikkea ylioppilaskunnassa [so. keskustoimistolla] käyvien jäsenten pääluku kasvoi merkittävästi”.

Toimintasihteerien osalta edustajisto päätti toukokuussa mahdollistaa näiden palkkaamisen pidemmäksi aikaa. ”Tämän uskottiin takaavan riittävän tietotaidon säilymisen ylioppilaskunnassa entistä paremmin.” Syksyllä palkatuille kahdelle sosiaalipoliittiselle ja yhdelle koulutuspoliittiselle sihteerille tehtiin ”peräti” kolmen vuoden työsopimus. Erillisestä kansainvälisen sihteerin nimikkeestä luovuttiin, sillä ”haluttiin korostaa jäykäksi koettujen sektorirajojen murtumista”. Oleelliseksi selvitystyön pohjalta nousi toimintasihteereiden toimenkuvien läpikäynti vuosittain, jotta toimenkuvat eivät kuormittuisi periytyvistä tehtävistä niin, että samoilla resursseilla yritettäisiin tehdä asioita aiempaa enemmän. Osa-aikaisten toimintasihteerien ja projektityöntekijöiden palkkaamisen suhtauduttiin kriittisesti ja erityisesti näiden työmäärä ja toimenkuva kehoitettiin määrittämään tarkasti kunkin kohdalla.

Jaostorakennetta uudistettiin selvitystöiden pohjalta paljonkin. ”Entinen jaostorakenne ei enää vastannut niitä odotuksia, johon ne alunperin oli tarkoitettu, eli toimimaan hallituksen apuna valmistelevina eliminä.” Jaostojen jäsenet, toimintasihteerit ja hallitus kokivat työskentelyn jaostoissa ”usein turhauttavaksi ja tehottomaksi työmuodoksi”. Siksi katsauksen mukaan ”on selvää, ettei aktiivisen jäsenistön kykyjen hyödyntäminen ole parhaassa mahdollisessa käytössä”. Kaikki muut toimintapuolen jaostot paitsi koulutuspoliittinen ja sosiaalipoliittinen jaosto lakkautettiin. Muiden jaostojen hallinnolliset tehtävät siirtyivät kahdelle edellä mainitulle sekä toimenhaltijoille. Toiminnallisesta puolesta huolehtivat kuitenkin 01.08. alkaen ”itseohjautuvat valiokunnat ja työryhmät”.

TeMMi-muistio 11.03.1994

Edustajiston asettamaan työryhmään muodostivat Marko Tervaportti (pj), Marion Fields, Jaakko Hietala, Kaisu Iisakkila, Veera Mustonen ja Vesa Syrjä. Työryhmä kuvaa työtään seuraavasti:

”Edustajiston 02.02.1994 antaman toimeksiannon perusteella työryhmä Temmi on pyrkinyt määrittelemään Ylioppilaskunnan tehtävät ja asettamaan ne tärkeysjärjestykseen. Keskustelun kuluessa on käynyt selväksi, ettei Ylioppilaskunnan tehtäviä voida konkreettisella tasolla asettaa tärkeysjärjestykseen. Tuntematta tulevaa rakennetta on hyvin vaikea mennä yksityiskohtiin sisällön suhteen. Työryhmä ei myöskään pitänyt mielekkäänä tiukkaa tehtävien määrittelyä, sillä ylioppilaskunnan toiminta seuraa aikaansa ja politiikan virtauksia.”

Muistio on jaettu seitsemällä alaotsikolla (yleistä, koulutuspolitiikka, sosiaalipolitiikka, kansainvälisyys, tiedottaminen, toisen palkin sisällöstä, kolmannen palkin sisällöstä). Ensimmäisessä luvussa todetaan yksiselitteisesti keskeisintä HYYlle olevan jäsenet, joiden osallistumista HYYn, sen piirissä toimivien järjestöjen toimintaan ja yliopistohallintoon tulee voimakkaasti tukea. Myöskään ”organisaatiouudistus ei saa johtaa siihen, että jäsenistön osallistuminen HYY:n toimintaan vähenee”, vaan ”toiminnan painopisteen tulee siirtyä vapaaehtoistoiminnan suuntaan”. Järjestöt koetaan tärkeäksi voimavaraksi ja yhteistyökumppaneiksi, joiden ”perustoimintaa tulee tukea myös rahallisesti”. ”Tukiessaan niitä HYY tukee myös jäsenistöään.” Lisäksi luvussa mainitaan, että ylioppilaskunnassa nousevaa tarkoituksenmukaista projektitoimintaa tulee tukea, ja että tällaisen toiminnan tulee olla ensi sijassa vapaaehtoistoimintaa. Välillistä tukea pidetään oleellisempana, mutta myös rahallista tukea voidaan antaa.

Ennen koulutuspolitiikkaa käsittelevää osuutta esitellään vielä palkkijärjestelmä, joka

muodostuu kolmesta palkista, joihin ylioppilaskunnan toiminta jaetaan. Palkkijärjestelmä on työryhmän työn lähtökohta. "Ensimmäinen palkki koostuu HYY:lle laissa ja asetuksissa asetetuista velvoitteista." "Toinen palkki sisältää Ylioppilaskunnan omasta tahdosta riippuvat keskeiset tehtävät, joista on huolehdittava kaikissa olosuhteissa. [...] Ylioppilaskunnan perusorganisaation keskeisin tehtävä on opiskelijan aseman turvaaminen ja siihen vaikuttaminen. Tämä tapahtuu ensi sijassa koulutus- ja sosiaalipoliittisin keinoin, joihin sisältyy myös kansainvälinen ulottuvuus. Lisäksi järjestelmän toimiminen edellyttää monipuolista ja tehokasta tiedottamista." "Kolmanteen palkkiin sisältyvät tilannevalmiudet, joissa painopiste on selvästi vapaaehtoistoiminnassa." Kolmanteen palkkiin voidaan laskea mm. lyhyehköksi ajaksi tarkoitettu projekti- ja työryhmätoiminta, mutta TeMMi-työryhmä ei ole pitänyt tarkoituksenmukaisena määritellä palkkia tarkasti, sillä "kyseessä on tyypillisesti ajassa elävä, monimuotoinen toiminta".

Koulutuspolitiikkaa käsittelevässä luvussa painotetaan toiminnan pitkäjänteisyyttä ja yhteiskunnan tarpeiden huomioimista. Näiden tarpeiden määrittämiseen ylioppilaskunnan tulee ottaa aktiivinen rooli. Koulutuspolitiikkaa tehdään tarpeen mukaan yhteistyössä yliopiston, SYL:ön, muiden ylioppilaskuntien ja järjestöjen kanssa. Yliopiston autonomista asemaa tulee puolustaa, valtakunnallisessa koulutuspolitiikassa ylioppilaskunnalla on oltava aktiivinen rooli. Myös "opiskelijoiden valmiuksia osallistua rakentavasti korkeakoulupoliittiseen keskusteluun ja yliopistohallintoon tulee edistää".

Sosiaalipoliitikan osuudessa määritellään kyseisen sektorin tavoitteeksi "opiskelijoiden edun turvaaminen ainakin toimeentuloon, asumiseen, terveydenhuoltoon, ympäristöön, liikuntaan, oikeusturvaan ja tasa-arvoon liittyvissä kysymyksissä". "Opiskelijan toimeentulon turvaaminen pitkäjänteisenä ja vastuullisena yhteiskuntasuunnitteluna" rahan tuhlaamisen sijaan. Ylioppilaskunnan on vaikutettava opiskelijoiden kohtuuhintaisen asumisen tarjontaan. Vastaavasti "YTHS:n toiminta on turvattava". HYYn ekologiset tavoitteet tulee määritellä selkeästi ja ympäristöasioiden kuulua jonkun vakinaisesti palkatun henkilön toimenkuvaan. Liikuntapalvelujen tarjonnasta opiskelijoille on huolehdittava yhdessä muiden tahojen kanssa ja liikunta-asioiden tulee kuulua jonkun vakinaisesti palkatun henkilön toimenkuvaan. "Opiskelijan oikeusturva on keskeinen tukielementti ylioppilaskunnan toiminnassa." Tasa-arvosta huolehtiminen sisältyy kaikkeen HYYn toimintaan, mutta sen tulee sisältyä jonkun vakinaisesti palkatun henkilön toimenkuvaan. Tutortoiminnan kehittämiseen on panostettava voimakkaasti opiskelijoiden yliopistoyhteisöön sopeutumisen takia.

Kansainvälisien asioiden mainitaan liittyvän läheisesti koulutus- ja sosiaalipoliittikkaan. Muistion mukaan jäsenistössä uskotaan myös olevan kiinnostusta yhteydenpitoon ulkomaisiin ylioppilaskuntiin sekä vapaaehtoiseen kehitysyhteistyöhön. Toimintaa tulee tukea mahdollisuuksien mukaan.

Tiedottamisen tavoitteena on "aktivoida HYY:n jäseniä ja ylläpitää yhteishenkeä". Tiedottamisen ammattitaitoisuutta korostetaan, jotta se olisi "sisällökästä ja totuudenmukaista". Jäsenten ammattitaitoa on myös hyödynnettävä päämääränä kiinnostuksen herättäminen tiedottamiseen ja HYYn toimijoiden aktiivinen tiedottaminen. Kaikkien vakinaisesti palkattujen henkilöiden on tiedotettava oman alansa asioista, mutta tiedottamisesta kokonaisuudessa vastaa "ammattitaitoinen tiedotusvastuuhenkilö, joka koordinoi kaikkea tiedotustoimintaa".

Toisen palkin sisällön erittelyssä palataan alussa mainittuun järjestöjen huomioimiseen. HYYn piirissä toimivien järjestöjen toimintaa pidetään HYYn perustoiminta ja siksi sen jatkuvuus on turvattava pysyvin ratkaisuin. Toiseen palkkiin on sisällytetty myös vakinaisen henkilöstön tehtäviä koskevat asiat. Jokaisen vakinaisen henkilön tehtävänä pidetään jäsenten aktiivisuuden kautta sektorille kanavoituvan toiminnan valvomista ja koordinoimista, omaan toimenkuvaansa liittyvissä kysymyksissä vaikuttamista sekä huolehtimista siitä, että kahdessa edellä mainituista asioista

tiedotetaan riittävästi. Ensisijainen kriteeri vakinaisen henkilöstön valinnassa on oltava pätevyys.

Kolmatta palkkia ei juuri eritellä, mutta siihen tavoitteellisesti sisältyisi monipuolista opiskelijatoimintaa kuten opintojen ja opiskelijan aseman kehittämiseen liittyvät projektit, poikkitieteelliset kokeilut, kulttuuriprojektit sekä ympäristö- ja kehitystyöasiat.

Lopuksi muistiossa on kuvattu palkkijärjestelmä alhaalta ylöspäin. 3. palkkiin sisältyvät resurssien mukaan tilannevalmiudet, työryhmät ja vapaaehtoistoiminta, 2. palkkiin kaikissa tilanteissa edunvalvonta, palvelutarjonta, vakinaiset henkilöt ja järjestöt sekä 1. palkkiin realiteetteina lakisääteiset tehtävät.

Johtoryhmän raportti 14.04.1994

Johtoryhmään kuuluivat Yhtymän puolelta apulaisjohtaja Marjo Berglund ja talousjohtaja Tapio Kiiskinen sekä ylioppilaskunnan pääsihteeri Markku Lahtinen, hallituksen jäsen Marko Tervaportti ja ylioppilaskunnan puheenjohtaja Juha Viertola.

Tiivis johtoryhmän raportti organisaatiouudistuksesta on jaettu lukuihin alkusanat, henkilöstöjärjestelyt, hallitus, jaostorakenne, koulutus ylioppilaskunnassa, hallintotekniset asiat, keskustuomiston tilat ja ilmiasu, tiedottaminen, avustukset ja avustusjärjestelyt, toimikunnat ja työryhmät, ylioppilaskunnan arkisto sekä loppusanat.

Henkilöstöjärjestelyosion mukaan hallinto- ja palveluhenkilökuntaa uudistetaan niin, että aiemman toimistovahvuuden sijasta 01.08.1994 alkaen ylioppilaskunnan palvelutoimistossa työskentelee kolme toimistosihiteeriä, joiden työsuopimukset tehdään toistaiseksi. Osastosihteerin, aiempi palvelutoimiston esimies, tointa ei jatketa, vaan toimistosihiteerit toimivat ryhmänä pääsihteerin valvonnan alaisena. Jäsenpalvelut siirretään kaikki samaan paikkaan eli keskustuomistolle, josta käsin toimistosihiteerit niitä hoitavat. Tarkemmat tehtävät on eritelty liitteessä Toimintasihteerien. Tehtävät on päivitettävä vuosittain, jotta vältetään ns. lumipalloehtin syntyminen tehtävien kasautuessa. Toimintasihteerien toimikaudeksi määritellään 2,5-3 vuotta. Osa-aikaisista toimintasihteeleistä luopumista pohditaan mm. näiden heikon tavoitettavuuden ja työnvalvonnan takia. Osa-aikaiset toimenkuvat tulisi korvata tarkan harkinnan mukaan joko kokopäiväisillä toimenkuvilla ja/tai projektityöntekijöillä. Projektityöntekijälle palkkio maksetaan tehdyn työn jälkeen ja heidän esimiehensä on pääsihteeri, joka voi osoittaa erillisen toiminnallisen esimiehen.

Hallituksen toimikausi toivotaan muutettavaksi kalenterivuodeksi. Aikaisemmin hallitus vaihtui 01.-05. joulukuuta. Siirron taustalla on talousarvioehdotuksen aikataulun kiireellisyys joulukuun alussa. Ehdotetussa mallissa joulukuussa valitulle hallitukselle järjestettäisiin koulutusjakso 15.12.-31.12. Johtoryhmä kommentoi myös hallituksen kokoa, joka on säännösten mukaan määritelty 7-13:sta henkeen, niin, että sitä tulisi pienentää 7-9 henkeen (ml. puheenjohtaja). Ehdotuksen taustalla on hallituksen liian vähäisen yhteisen ajan johtaminen tehottomuuteen ja linjattomuuteen.

Jaostojen todetaan olevan toimimattomia hallituksen valmistelevina eliminä, joiksi ne on tarkoitettu alunperin. "Toimintajaostot lakkautetaan siten, että ne vapautetaan hallinnollisesta roolistaan, joka käsittää jaoston tavoitebudjetin, oman sektorin talousarvioesityksen muodollisen hyväksymisen sekä joidenkin yksittäisten rahapäätösten hallinnoinnin. [...] Jaostolta poistetaan esityslista- ja pöytäkirjapakko, joiden tilalle tehdään tarvittaessa muistiopohjainen dokumentointi. Jaostokäsitteestä voi luopua kokonaan ja siirtyä käytäntöön, jossa hallituksen ja toimintasihteerien tukena toimii itseohjautuvia tiimejä, joiden vetäjinä olisi pääsääntöisesti muita kuin hallituksen jäseniä ja sihteerinä ei toimisi toimintasihteeri. Tiimeihin haettaisiin jäseniä tammikuussa, jolloin vallassa oleva hallitus tietää minkälaiseen toimintaan se haluaa keskittyä ja jolloin edustajisto on hyväksynyt budjetin. Tiimejä voisi olla esim. ESN-tiimi, Flooran päivä -tiimi jne. Lisäksi tiimiin

hakijoille voi antaa vapaat kädet tuoda hakemuksessa esille tuoreita ja ajassa ilmeneviä haluja. [...] Tiimien rekrytointia voisi tarpeen ilmetessä suorittaa myös vuoden muinakin aikoina. Jäsenistön massarekrytointi on välttämätöntä, koska halutaan säilyttää kosketuspintaa vallitsevaan nykyhetkeen. [...] Hallituksen tulee tietää mitä valittu tiimi-armeija tekee.” Tästä ”tiimin yhteyshenkilö raportoi säännöllisin väliajoin [...] hallituksen jäsenelle tai toimintasihteerille. Itseohjautuvalle tiimille annetaan alussa asiantuntevaa käynnistysapua, jonka jälkeen tiimi alkaa työskennellä oma-aloitteisesti erikseen nimetyn vastuuhenkilön johdolla. [...] Nykyiset toimintajaostot lakkautetaan syksyn aikana niin, että tällä hetkellä jaoston toiminnassa mukana oleville aktiiveille annetaan mahdollisuus järjestäytyä hallituksen määrittelemän tiimi-konseption pohjalta. Jaostorakenteen romuttaminen edellyttää selkeän toimivalta- ja vastuujonon määrittelemistä. Asian valmistelua varten voisi [sic] hyvä perustaa työryhmä. Lisäksi täytyy muistaa, että HYY on julkisoikeudellinen yhteisö eikä vapaamuotoinen kansalaisjärjestö.”

Koulutusluvussa todetaan aluksi mm. ylioppilaskunnasta puuttuvan ”lähes kokonaan tehtyjen töiden ja asioiden arviointi ja palautteenantamiskulttuuri”. Tämän jälkeen lähinnä luetellaan koulutustarpeita kullekin ryhmälle (toimistohenkilökunta, toimintasihteerit, hallitus ja pääsihteerit). Kuriositeettina mainittakoon toimintasihteeereille haluttavan mm. tapatieto- ja tanssitaitokoulutusta.

Hallintoteknisissä asioissa eritellään kehitystoimet tilikarttaan ja monumenttinumerointiin, (toimiston sisäiseen) talousarviovertailuun, budjetointiin ja talousarvioon, toimistorutiineihin sekä tietotekniikkaan. Luvussa keskustuomiston tilat ja ilmiasu määritellään jäsenpalveluiden keskittämistä toimintatalouden tiloihin, jotta jäsen tavoittaisi kaikki ylioppilaskunnan tarjoamat palvelut samasta paikasta eli osoitteesta Mannerheimintie 5 A, 2 kerros (nyk. keskustuomisto). Aiemmin jäsenen kannalta ylioppilaskunta on toiminut neljässä eri osoitteessa: 5 A 2 krs., 5 B 3. krs., 5 C 3. krs ja 5 B 6. krs. Tiedotuksen osalta johtoryhmä näkee tarpeelliseksi tiedotuksen eri kohderyhmien tarkistamisen vähintään vuosittain. Lisäksi yleistä tiedottamista varten ehdotetaan palkattavaksi erillinen tiedottaja.

Avustuksista ”tilojen osalta tuki lienee paikallaan”, mutta järjestöjen rahallista tukea pitäisi johtoryhmän mielestä tarkastella aika ajoin. ”Onko tämän päivän järjestötuen määrä juuri se oikea? Avustetaanko ahkerimmin toimivia järjestöjä vai jo kuolemaisillaan olevia? Näkyykö lama ja karu todellinen maailma järjestötuessa? Tulisiko sen jotenkin siinä näkyä? Onko kaikkia järjestöjä tuettava rahallisesti? Voisiko järjestötuki olla osittain tai kokonaan vastikkeellista?” Vastikkeellisuusesimerkiksi johtoryhmä antaa A- ja B-rapun juhlijoiden vartioimisen kahden palkatun yövartijan sijaan. Mahdollisina ongelmina kaikenlaisessa vastikkeellisuudessa nähdään tehtyjen asioiden valvominen ja sanktioiden keksiminen ja toimeenpano.

Toimikuntiin ja työryhmiin osallistumista tai niiden ylläpitoa tulee harkita tarpeen mukaan. Arkistointia varten laaditaan suunnitelma mm. arkistoitavan materiaalin säilyttämisen työnjaon osalta.

Loppusanoissa todetaan, ettei ylioppilaskunnan tarvitse tehdä kaikkea itse, sillä jäsenten palvelusta ja hyvinvoinnista huolehtii myös mm. valtioneuvosto, eduskunta, kunnat, kaupungit, SYL, YTHS, HOAS ja HYY-Yhtymä.

Yhteenveto organisaatiouudistuksesta, sen taustoista ja seurauksista

Ylioppilaskunnan organisaatiomuutoksen juuret olivat osaltaan sen organisaation pitkään jatkuneesta laajentumisesta, mikä kyettiin rahoittamaan kasvavan liikevoiton tulouttamisella toimintataloudelle. HYYn toiminta politisoitui huomattavasti 1960-luvulta. Toiminta laajeni yhä enemmän kattamaan erilaista kansalaisjärjestötoimintaa opiskelijoiden edun ajamisen lisäksi, jota oli jo pitkään tehty erityisesti koulutus- ja sosiaalipolitiikan saralla. HYY alkoi kaikesta päätellen

tulevina vuosikymmeninä vieraantua nk. rivijäsenistään, mutta on kuitenkin vaikea sanoa, miten lähellä heitä se oli aiemminkaan. HYYn sisäinen hallinto, johon jäsenet ovat voineet vaikuttaa lähinnä edustajistovaaleilla, on pysynyt hallituskeskeisenä. Toimintasihteeri ja kunkin sektorin hallituksen jäsen ovat käytännössä määrittäneet sektorin toiminnan hyvin pitkälti. Itseohjautuva vapaaehtoistoiminta ylioppilaskunnassa on ollut harvinaista. Jaostotoiminnassa on hallitus ja sihteeristö ollut päättävässä roolissa. Toimintakertomuksista päätellen myös HYYn kulttuurikeskuksen (per. 1969), joka oli Vanhan ylioppilastalon suurimpia käyttäjiä, toiminta jäi vähitellen yhä etäisemmäksi opiskelijoille. Kuvaavaa on, että jo 1980 alkoi keskustelu Vanhan saamisesta enemmän opiskelijoiden näköiseksi, mikä lopulta johti osaltaan myös budjettiteknisistä syistä hetkellisen, yhtenäisemmän Vanhan toimintayksikön luomiseen vuoden 1991 päätteeksi. Rahaa ja muita resursseja vaatinut ja ainakin ajoittain taloudellisesti erittäin tappiollinen kulttuurikeskustoiminta muuttui uudessa yksikössä ohjelmatoiminnaksi, joka sulautui vuoden 1993 päätteeksi osaksi Vanhan ravintolaliiketoimintaa.

Oleelliset taustatekijät organisaatiomuutoksessa, jota ei voi rajata vain vuonna 1994 toimeenpantuihin uudistuksiin, näyttävät siis olleen ylioppilaskunnan sisäisen hallinnon rikkonainen ja jäykkä rakenne, ylioppilaskunnan toiminnan painopisteen tietoinen siirtäminen enemmän etujärjestöksi ja jo muiden tarjoaman yleisemmän kansalaistoiminnan karsiminen sekä talouskysymykset myös sosiaalis-poliittisessa mielessä, joihin vaikuttivat merkittävästi ns. kuplan ulkopuolisen maailman murrokset kuten lama. Ylioppilaskunnan toiminnan resursseja pyrittiin näistä syistä hyödyntämään tehokkaammin jäsenten etujärjestötoimintaan samalla, kun vähemmän tarkoituksenmukaiseksi koettua toimintaa joko karsittiin tai järjesteltiin uusiksi.

Jäsenten tuominen lähemmäksi HYYtä ja organisaation vapaaehtoistoiminnan, erityisesti itseohjautuvan sellaisen, lisääminen ja siihen panostaminen nousee esiin useissa uudistuksiin tähtäävissä dokumenteissa. Se, miten tämä tulisi toteuttaa, on jakanut mielipiteitä. Sama ongelma on epäilemättä yleinen kaikissa organisatorisissa muutoksissa.

Hallinnon jäykkä rakenne ei auennut kertalaakista vuonna 1994, vaan hallituksen jaostot ja osa muista työryhmistä täytettiin hakemusten perusteella jo aiempinakin vuosina. Jaostoissa puhetta johti kuitenkin hallituksen jäsen ja sihteerinä toimi sektorin toimintasihteeri. Enemmän tai vähemmän koko sektoria pyöritettiin jaoston läpi, mikä on varmastikin tuhlannut jaoston jäsenistön potentiaalia monissa asioissa vaikutusmahdollisuuksien ollessa lopulta kuitenkin todennäköisesti vähäiset. Organisaatiouudistuksessa vuonna 1994 haluttiin avata jäsenistölle parempi vaikutuskanava HYYn toimintaan hajottamalla jaostot, siirtämällä käytännössä jo valmiiksi toimintasihteerien ja hallituksen hoitamat jaostojen hallinnolliset asiat kokonaan näille ja vapauttamalla muu (varsinainen) toiminnallinen jaostotoiminta vapaaehtoisille. Näitä vapaaehtoisia varten perustettiin nykymallin valiokuntia ensimmäisen kerran 01.08.1994.

4.10 Vuosittaiset muutokset toimikunnissa, valiokunnissa ja jaostoissa vuosina 1980–1994

1980	Ylioppilaskunnan muut hallintoelimet, toimikunnat ja työryhmät yhteensä 18 kpl. Edustajistolla valmisteluvaliokunta.
1981	Hallituksen jaostot ja valiokunnat: yleisjaosto, opintojaosto, sosiaalijaosto, talousvaliokunta, hallintojaosto, kiinteistöjaosto ja yritysjaosto. Ylioppilaskunnan muut hallintoelimet, toimikunnat ja työryhmät yhteensä 20 kpl. Edustajistolla valmisteluvaliokunta.
1982	Hallituksen jaostot ja valiokunnat: yleisjaosto, opintojaosto, sosiaalijaosto, talousvaliokunta, hallintojaosto, kiinteistöjaosto ja yritysjaosto Ylioppilaskunnan muut

- hallintoelimet, toimikunnat ja työryhmät yhteensä 23 kpl. Edustajistolla valmisteluvaliokunta.
- 1983 Hallituksen jaostot ja valiokunnat: etujärjestövaliokunta, sosiaalijaosto, opintojaosto, kansainvälisten asian jaosto, liikuntajaosto (kokonaan hallituksen ulkopuolinen), järjestö- ja tiedotusjaosto, talousvaliokunta, hallintojaosto, kiinteistöjaosto ja yritysjaosto. Ylioppilaskunnan muut hallintoelimet, toimikunnat ja työryhmät yhteensä 22 kpl. Edustajistolla valmisteluvaliokunta.
- 1984 Hallituksen jaostot ja valiokunnat: sosiaalijaosto, opintojaosto, kansainvälisten asianjaosto, liikuntajaosto (kokonaan hallituksen ulkopuolinen), järjestö- ja tiedotusjaosto, talousvaliokunta, hallintojaostoto, kiinteistöjaosto, yritysjaosto ja ympäristöjaosto. Ylioppilaskunnan muut hallintoelimet, toimikunnat ja työryhmät yhteensä 17 kpl. Edustajistolla valmisteluvaliokunta.
- 1985 Hallituksen jaostot ja valiokunnat: sosiaalijaosto, opintojaosto, kansainvälisten asian jaosto, liikuntajaosto, järjestö- ja tiedotusjaosto, talousvaliokunta, hallintojaosto, kiinteistöjaosto, yritysjaosto ja ympäristöjaosto. Ylioppilaskunnan muut hallintoelimet, toimikunnat ja työryhmät yhteensä 23 kpl. Edustajistolla valmisteluvaliokunta.
- 1986 Hallituksen jaostot ja valiokunnat: sosiaalijaosto, opintojaosto, kansainvälisten asian jaosto, liikuntajaosto, järjestö- ja tiedotusjaosto, talousvaliokunta, hallintojaostoto, kiinteistöjaosto, yritysjaosto ja ympäristöjaosto. Ylioppilaskunnan muut hallintoelimet, toimikunnat ja työryhmät yhteensä 15 kpl. Edustajistolla valmisteluvaliokunta.
- 1987 Hallituksen jaostot ja valiokunnat: sosiaalijaosto, opintojaosto, kansainvälisten asian jaosto, liikuntajaosto, järjestö- ja tiedotusjaosto, talousvaliokunta, hallintojaostoto, kiinteistöjaosto, yritysjaosto ja ympäristöjaosto. Ylioppilaskunnan muut hallintoelimet, toimikunnat ja työryhmät yhteensä 23 kpl. Edustajistolla valmisteluvaliokunta.
- 1988 Hallituksen jaostot ja valiokunnat: sosiaalijaosto, opintojaosto, kansainvälisten asian jaosto, liikuntajaosto, järjestö- ja tiedotusjaosto, talousvaliokunta, hallintojaostoto, kiinteistöjaosto, yritysjaosto ja ympäristöjaosto. Ylioppilaskunnan muut hallintoelimet, toimikunnat ja työryhmät yhteensä 28 kpl. Edustajistolla valmisteluvaliokunta. Jaostoissa on ollut jäseniä, jotka ovat olleet osaltaan hallituksen jäseniä, mahdollisia lisäjäseniä ja ulkojäseniä, joiden ero ei ole selvityksen yhteydessä täysin selvinnyt, sekä henkilökunnan edustajia.
- 1989 Hallituksen jaostot ja valiokunnat: sosiaalijaosto, opintojaosto, kansainvälisten asian jaosto, liikuntajaosto, järjestö- ja tiedotusjaosto, talousvaliokunta (Oy Hyy-Yhtiöt Ab:n hallitus), hallintojaosto, kiinteistöyksikkö I:n johtokunta, kiinteistöyksikkö II:n johtokunta, yritysjohtokunta I (Gaudeamus), yritysjohtokunta II (Ylioppilastuki ja Academica) ja ympäristöjaosto. Ylioppilaskunnan muut hallintoelimet, toimikunnat ja työryhmät yhteensä 24 kpl, mm. tutorkoulutuksen kehittämisryhmä. Edustajistolla valmisteluvaliokunta. HYYn kiinteistö- ja yritystoiminnan hallintaa uudelleenorganisoiitiin johtokunniksi.
- 1990 Hallituksen valiokunnat ja jaostot sekä erityisyksiköiden johtokunnat: opintojaosto, järjestö- ja tiedotusjaosto, kansainvälisten asiain jaosto, sosiaalijaosto, liikuntajaosto, ympäristöjaosto, talousvaliokunta/HYY-yhtiöiden hallitus, hallintojaosto, yritysjohtokunta I (Gaudeamus), yritysjohtokunta II (Ylioppilastuki ja Academica), kiinteistöyksikkö I:n johtokunta, kiinteistöyksikkö II:n johtokunta, kulttuurikeskuksen

- johtokunta, Gaudeamus Datan johtokunta, Ylioppilaslehden toimitusneuvosto ja naistyöryhmä. Ylioppilaskunnan muut hallintoelimet, toimikunnat ja työryhmät: mm. projektitoiminta-avustustyöryhmä ja vuosijuhlatoimikunta. Edustajistolla valmisteluvaliokunta.
- 1991 Hallituksen valiokunnat ja jaostot sekä erityisyksiköiden johtokunnat: opintojaosto, järjestö- ja tiedotusjaosto, kansainvälisten asiain jaosto, sosiaali- ja liikuntajaosto, ympäristöjaosto, talousvaliokunta/HYY-yhtiöiden hallitus, hallintojaosto, yritysjohtokunta I (Gaudeamus), yritysjohtokunta II (Ylioppilastuki ja Academica), yritysjohtokunta (10.01.1991 alkaen), kiinteistöyksikkö 1:n johtokunta, kiinteistöyksikkö 2:n johtokunta, kulttuurikeskuksen johtokunta, Gaudeamus Datan johtokunta, Ylioppilaslehden toimitusneuvosto ja naistyöryhmä. Ylioppilaskunnan muut hallintoelimet, toimikunnat ja työryhmät: mm. projektitoiminta-avustustyöryhmä ja vuosijuhlatoimikunta. Edustajistolla valmisteluvaliokunta.
- 1992 Hallituksen valiokunnat ja jaostot sekä erityisyksiköiden johtokunnat: järjestö- ja tiedotusjaosto, kansainvälisten asiain jaosto, sosiaali- ja liikuntajaosto, koulutuspoliittinen jaosto, ympäristöjaosto, talousvaliokunta/HYY-yhtiöiden hallitus, hallintojaosto, yritysjohtokunta (Gaudeamus ja Ylioppilastuki), kiinteistöyksikkö 1:n johtokunta, kiinteistöyksikkö 2:n johtokunta, Vanhan ylioppilastalon johtokunta, Gaudeamus Datan johtokunta ja naistyöryhmä. Ylioppilaskunnan muut hallintoelimet, toimikunnat ja työryhmät: mm. projektitoiminta-avustustyöryhmä, vuosijuhlatoimikunta, elokuvaryhmä ja yliopiston avajaiskarnevaalien järjestelytoimikunta. Edustajistolla valmisteluvaliokunta.
- 1993 Hallituksen valiokunnat ja jaostot sekä erityisyksiköiden johtokunnat: järjestö- ja tiedotusjaosto, kansainvälisten asiain jaosto, sosiaali- ja liikuntajaosto, koulutuspoliittinen jaosto, ympäristöjaosto, talousvaliokunta/HYY-yhtiöiden hallitus, hallintojaosto, yritysjohtokunta, kiinteistöyksikön johtokunta, Vanhan toimintayksikön johtokunta ja Gaudeamus Datan johtokunta. Ylioppilaskunnan muut hallintoelimet, toimikunnat ja työryhmät: mm. vuosijuhlatoimikunta. Edustajistolla valmisteluvaliokunta.
- 1994 Hallituksen jaostot ja johtokunnat: koulutuspoliittinen jaosto, sosiaali- ja liikuntajaosto (01.08.1994 asti), kansainvälisten asiain jaosto (01.08.1994 asti), liikuntajaosto (01.08.1994 asti, sen jälkeen osa sopojaostoa), ympäristöjaosto (01.08.1994 asti), talousvaliokunta/HYY-Yhtymän hallitus, hallintojaosto, yritysjohtokunta ja kiinteistöjohtokunta. Valiokunnat 01.08.1994 lähtien: ESN- (01.08.1994 asti osa kv-jaostoa), Intia- (01.08.1994 asti osa kv-jaostoa), juhla-, tutor ja ympäristövaliokunta (01.08.1994 asti ympäristöjaosto). Muut toimikunnat ja työryhmät: kv-asioiden työryhmä, neuvotteluryhmä, organisaatiouudistustyöryhmä, johtoryhmä, SALVe-työryhmä (sääntöjen, asetusten ja lakien velvoitteet), TeMMi-työryhmä (tehtävien määrittely ja mitoutus), ToMeRa-työryhmä (toimintamekanismit ja rakenteet), Vanhan ylioppilastalon ohjelmavaliokunta ja Ylioppilaslehden toimitusneuvosto. Edustajistolla valmisteluvaliokunta.

5. HALLITUKSEN JAOSTOT JA VALIOKUNNAT SEKÄ HALLITUKSEN SEKÄ EDUSTAJISTON TOIMIKUNNAT 1995–2009

5.1 Vuosittaiset muutokset toimikunnissa, valiokunnissa ja jaostoissa vuosina 1995–2009

- 1995 Hallituksen (itseohjautuvat) valiokunnat: ESN-, kehy-, kulttuuri-, sukukansa-, tutor- ja ympäristövaliokunta. Edustajistolla valmisteluvaliokunta.
- Yllämainittujen lisäksi toimivat myös hallitusvetoisesti (pj hallituksen jäsen) koulutuspoliittinen ja sosiaalipoliittinen jaosto. Liikunta-asioita käsiteltiin erillisessä liikuntaryhmässä ja myös kansainvälisiä koulutuspoliittisia asioita varten perustettiin oma erillinen työryhmä. Järjestöasioita kehitettiin järjestöpalveluiden kehittämistiimissä edeltävän vuoden organisaatiouudistuksen viitoittamana (taustalla TeMMi -työryhmän muistio 11.03.1994 ja HYYn organisaatiouudistus 1994, Johtoryhmän raportti 14.04.1994).
- Ylioppilaslehdessä loppuvuodesta hakuilmoitus vuoden 1996 valiokuntiin ("Valiot valiokuntiin: Kyvyt haussa - HYY janoaa osaamistasi"). Hakuun on ilmoitettu työmarkkina-, ESN-, Intia- (kehy), tutor-, juhla- ja ohjelmavaliokunta, ympäristövaliokunta sekä liikuntaryhmä. Työmarkkinavaliokunta perustettiin uutuutena akateemisesti koulutettujen heikentyneen työllisyystilanteen takia. Kaikkien valiokuntien toiminta ilmoitetaan avoimeksi pitkin vuoden.
- Valiokuntien lisäksi hakuun on ilmoitettu hallituspaikat Oy Gaudeamus Ab, Oy Unicafe Ab (ent. Oy Ylioppilastuki Ab) ja Libri Acedemici Ab yhtiöihin. Yritysjohtokunta oli ylioppilaskunnan sääntöuudistuksen yhteydessä jaettu kolmeksi erilliseksi tytäryhtiöhallitukseksi "tehokkuuden lisäämiseksi, yritysten asioihin perehtymisen helpottamiseksi sekä osittain osakeyhtiölain säännösten vuoksi". Valiokuntiin on haettu vapaamuotoisella A4-mittaisella hakemuksella 31.12.1995 klo 12 mennessä.
- 1996 Hallituksen valiokunnat: ESN-, kehy-, kulttuuri-, sukukansa-, tutor- ja ympäristövaliokunta
- Edustajistolla valmisteluvaliokunta. Lisäksi toimivat myös hallitusvetoisesti (pj hallituksen jäsen) koulutuspoliittinen ja sosiaalipoliittinen jaosto. Liikunta-asioita käsiteltiin erillisessä liikuntaryhmässä.
- Ylioppilaslehdessä alkuvuodesta ("Valiot valiokuntiin: Kyvyt haussa - HYY janoaa osaamistasi") hakuilmoitus vuoden 1996 valiokuntiin hallituksen päätettyä ne perustaa. Hakuun on ilmoitettu seitsemän (7) valiokuntaa: kulttuuri-, kehy-, sukukansa-, ESN-, tutor- ja ympäristövaliokunta sekä liikuntaryhmä. Sukukansa valiokunta mainitaan perustetuksi uutena vuonna 1995. Valiokuntiin on haettu vapaamuotoisella hakemuksella 04.02.1996 mennessä. Selvitystä varten ei saatu varmuutta, mitätöitiinkö edellisen vuoden puolella lähetetyt hakemukset vai oliko uusi haku täydentävä.
- 1997 Hallituksen valiokunnat: ESN-, kehy-, kulttuuri-, sukukansa-, tutor-, ja ympäristövaliokunta. Edustajistolla valmisteluvaliokunta. Lisäksi toimivat myös hallitusvetoisesti (pj hallituksen jäsen) koulutuspoliittinen ja sosiaalipoliittinen jaosto. Liikunta-asioita käsiteltiin sosiaalipoliittisen jaoston liikuntatyöryhmässä.
- Vuodesta 1997 alkaen valiokuntiin on ollut yksi hakuaika heti alkuvuodesta. Ylioppilaslehden ilmoituksessa ("Valiokunta haku: Vaikuta vuonna 1997!") hakuun on ilmoitettu kuusi (6) valiokuntaa: kulttuuri-, kehy-, sukukansa-, ESN-, tutor- ja

- ympäristövaliokunta. Valiokuntiin on haettu vapaamuotoisella A4-mittaisella hakemuksella 31.01.1997 mennessä. Jatkossa ilmoitukset muistuttavat vuodesta toiseen toisiaan tunnistettavissa määrin. Joinain vuosina näyttää jääneen julkaisematta ainakin Ylioppilaslehden painoversiossa (2001-2002). Ilmoituksissa hakuun avatut valiokunnat on perustettu kulloisenakin vuonna.
- 1998 Hallituksen valiokunnat: ESN-, kehy-, kulttuuri-, sukukansa-, tutor-, ympäristö- ja liikuntavalioikunta. Edustajistolla valmisteluvaliokunta. Lisäksi toimivat myös hallitusvetoisesti (pj hallituksen jäsen) koulutuspoliittinen ja sosiaalipoliittinen jaosto. Vuoden aikana järjestöasioihin paneutui tarvetta varten perustettu järjestöryhmä.
- 1999 Hallituksen valiokunnat: ESN-, järjestö-, kehy-, kulttuuri-, sukukansa-, tutor-, ympäristö- ja liikuntavalioikunta. Edustajistolla valmisteluvaliokunta. Järjestövaliokunta perustettiin ensi kertaa edeltävänä vuonna toimineen järjestöryhmän tilalle. Valiokunnan tehtävänä on ollut toimia järjestöaktiivien ja HYYn hallituksen välisenä linkkinä. Lisäksi toimivat myös hallitusvetoisesti (pj hallituksen jäsen) koulutuspoliittinen ja sosiaalipoliittinen jaosto.
- 2000 Hallituksen valiokunnat: ESN-, järjestö-, kehy-, kulttuuri-, sukukansa-, tuutori-, ympäristö- ja liikuntavalioikunta. Edustajistolla valmisteluvaliokunta. Lisäksi toimivat myös hallitusvetoisesti (pj hallituksen jäsen) koulutuspoliittinen ja sosiaalipoliittinen jaosto. Vuoden aikana kieliasioita pohtimaan oli asetettu kaksikielisyystyöryhmä. Järjestövaliokunta on toiminut HYYn hallituksen valmistelevana elimenä.
- 2001 Hallituksen valiokunnat: ESN-, järjestö-, kaksikielisyys-, kehy-, kulttuuri-, koulutuspoliittinen (nimellä opintovaliokunta 2001-2007), sukukansa-, tuutori-, ympäristö-, sosiaalipoliittinen ja liikuntavalioikunta. Edustajistolla valmisteluvaliokunta.
- Ensimmäinen vuosi, jolloin suurin osa nykytilaselvityksessä esiintyvistä valiokunnista on ollut olemassa nykyisen kaltaisessa muodossaan avoimena kaikille ja ilman määrättyjä edustajia. Taustalla on sekä koulutuspoliittisen että sosiaalipoliittisen jaoston muuttuminen valiokunnaksi, minkä seurauksena toimielimen puheenjohtajaksi on valittu joku ylioppilaskunnan hallituksen ulkopuolelta hallitusvastaavan automaatiopuheenjohtajuuden sijasta. Avoimissa hallituksen valiokunnissa (erotuksena esim. talousvaliokunnasta) puheenjohtaja oli valittu valiokunnan jäsenistöstä vuodeksi kerrallaan vuodesta 1995. Koulutus- (eli opinto-) ja sosiaalipoliittisen-valiokunnan lisäksi uutena valiokuntana perustettiin kaksikielisyysvaliokunta. Erona on kuitenkin, että kaksikielisyysvaliokunta perustettiin ilmeisimmin vuonna 2000 toimineen kaksikielisyystyöryhmän työn pohjalta eikä sillä ole ollut aiempaa valiokunta- tai jaostotaustaa vuoden 1994 organisaatiouudistuksen jälkeen.
- 2002 Samat nykytilan valiokunnat olemassa kuin 2001. Edustajistolla valmisteluvaliokunta.
- 2003 Samat nykytilan valiokunnat olemassa kuin 2001 pl. liikuntavalioikunta. Edustajistolla valmisteluvaliokunta. Ylioppilaslehti (1/2003):
"HYY:n valiokunnat ovat ylioppilaskunnan hallituksen vuosittain perustamia toimielimiä, jotka mm. käsittelevät ja valmistelevat oman erityisalansa asioita ja järjestävät tapahtumia. Valiokuntiin voivat hakeutua kaikki niiden toiminnasta kiinnostuneet ylioppilaskunnan jäsenet."
- 2004 Samat nykytilan valiokunnat olemassa kuin 2001. Edustajistolla valmisteluvaliokunta.
- 2005 Samat nykytilan valiokunnat olemassa kuin 2001 pl. sosiaalipoliittinen valiokunta. Liikuntavalioikunnan viimeinen toimintavuosi ennen vuotta 2012/2013. Edustajistolla

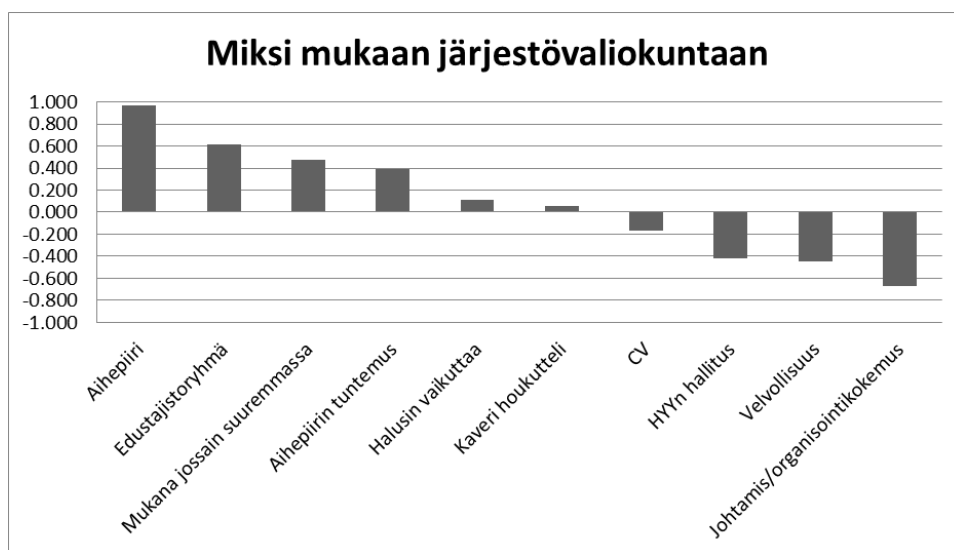
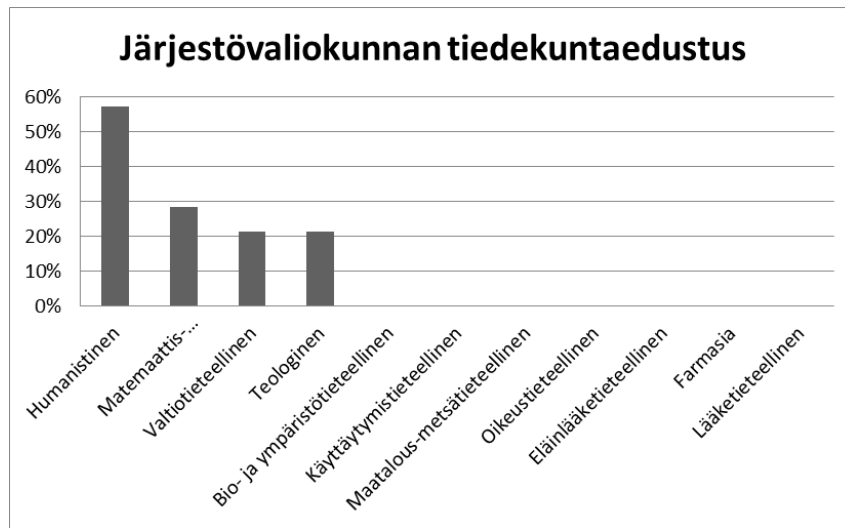
	valmisteluvaliokunta.
2006	Hallituksen valiokunnat: ESN-, järjestö-, kaksikielisyys-, kehy-, kulttuuri-, koulutuspoliittinen (nimellä opintovaliokunta 2001-2007), sukukansa-, tuutori-, ympäristö-, ja kansainvälisten asiain valiokunta. Edustajistolla valmisteluvaliokunta. Kansainvälisten asiain valiokunta perustettiin 01.09.2006. Valiokunnalle ei valittu puheenjohtajaa, vaan se toimi keskusjohtoisesti. Sosiaalipoliittista valiokuntaa ja pitkälle hissistatukselle siirtyvää liikuntavaliokuntaa ei perustettu.
2007	Muuten samat nykytilan valiokunnat olemassa kuin 2006, mutta sosiaalipoliittinen valiokunta perustettiin jälleen ja kv-valiokunnalle valittiin puheenjohtaja muiden valiokuntien tapaan (hallituksen ulkopuolelta). Edustajistolla valmisteluvaliokunta.
2008	Samat nykytilan valiokunnat olemassa kuin 2006. Edustajistolla valmisteluvaliokunta.
2009	Hallituksen valiokunnat: ESN-, järjestö-, kaksikielisyys-, kehy-, kulttuuri- (nimellä juhla- ja kulttuurivaliokunta 2008-2009 ja 2011), koulutuspoliittinen, sukukansa-, tuutori-, ympäristö-, kansainvälisten asiain ja sosiaalipoliittinen valiokunta. Edustajistolla valmisteluvaliokunta. Sosiaalipoliittisen valiokunnan "hissistatus" jatkuu eli valiokunta perustetaan jälleen.
2010	Samat nykytilan valiokunnat olemassa kuin 2009. Edustajistolla valmisteluvaliokunta.

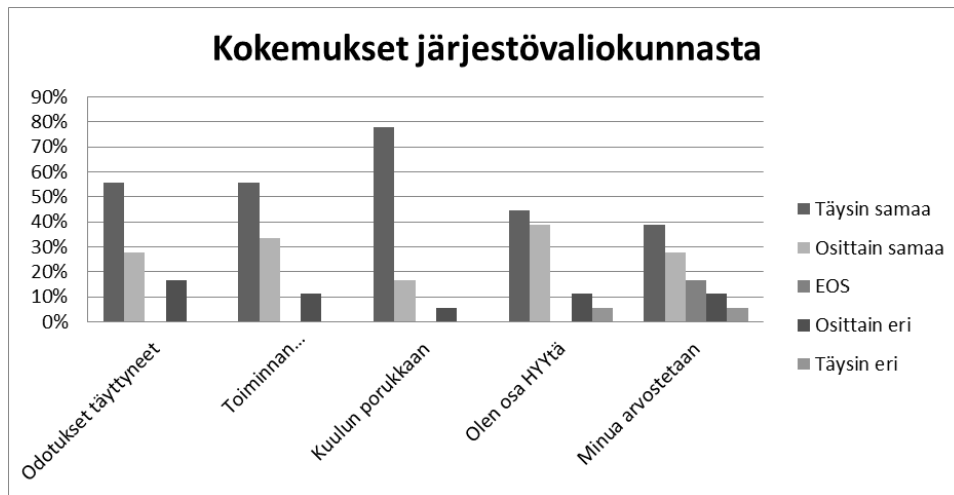
Viitteet

- Järvelä, Johanna (2008). *Etujoukoista valtavirtaan: Helsingin yliopiston ylioppilaskunnan kehitysyhteistyön historiaa 1950-luvulta nykypäivään*. Pro Gradu, Helsingin yliopisto.
- Klinge, Matti (1968). *Ylioppilaskunnan historia 4: 1918-1960*. Porvoo: WSOY.
- Kolbe, Laura (1996). *Eliitti, traditio, murros: Helsingin yliopiston ylioppilaskunta 1960-1990*. Helsinki: Otava.

MOTIVAATIOSELVITYS: JÄRJESTÖVALIOKUNTA

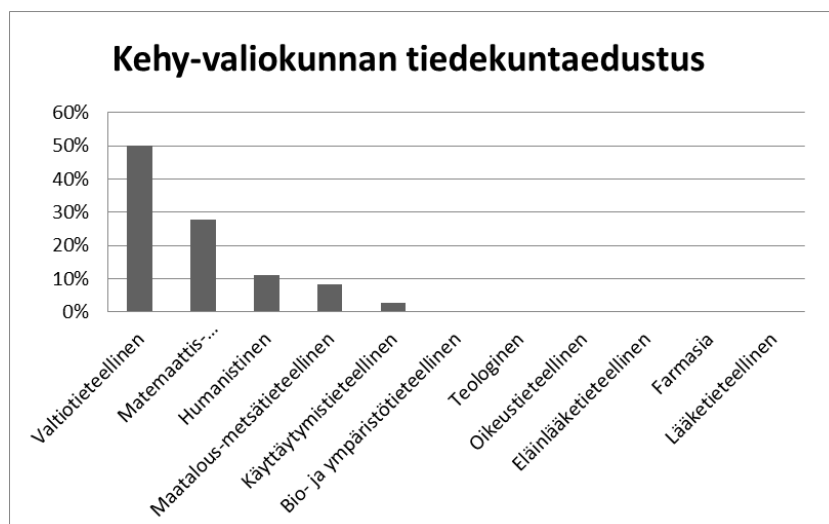
Järjestövaliokunnan aktiiveilta vastauksia tuli 17 kpl.

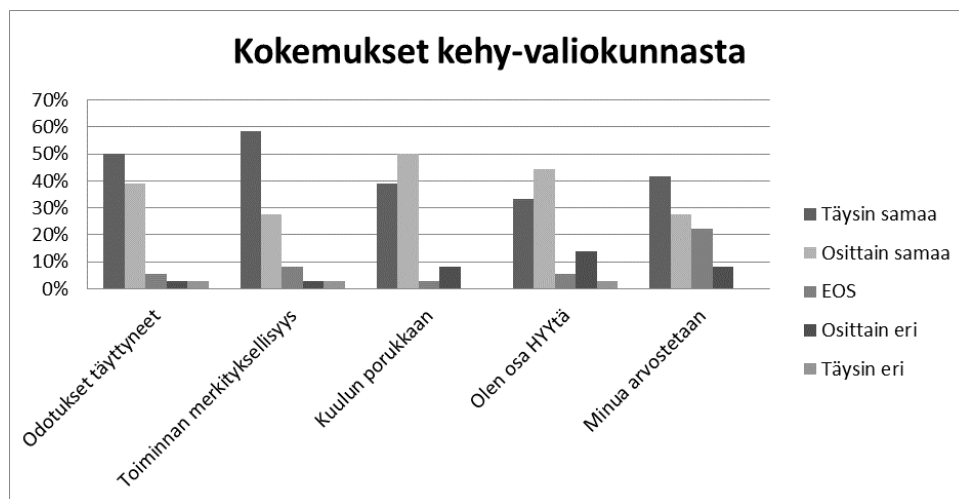
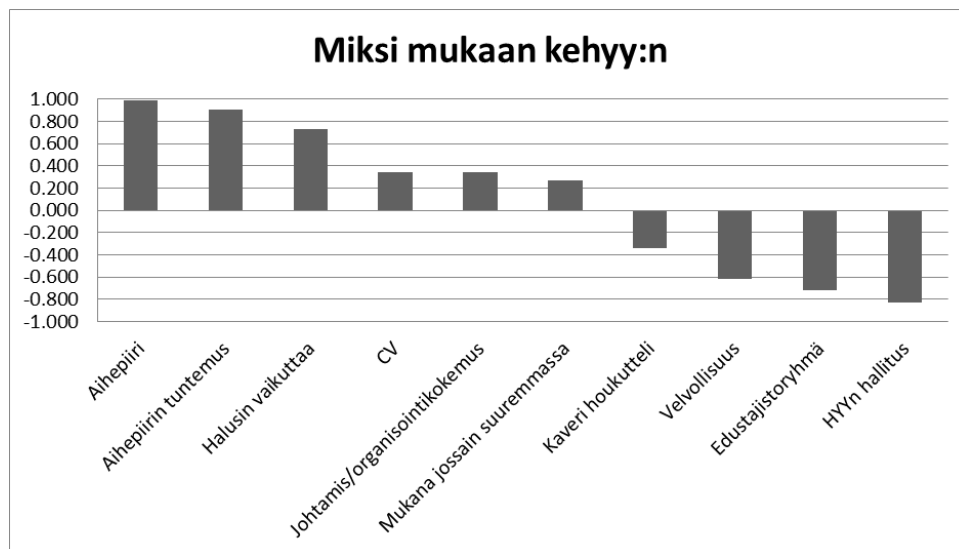

MOTIVAATIOSELVITYS: KEHITYSYHTEISTYÖVALIOKUNTA

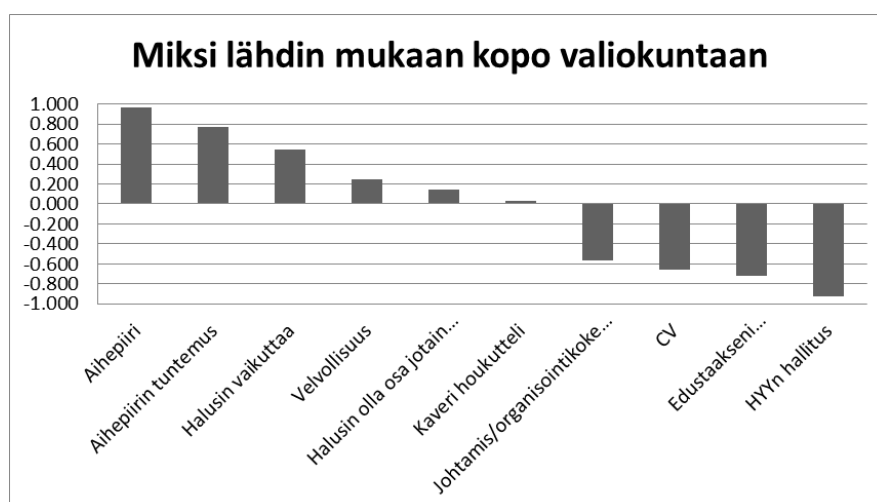
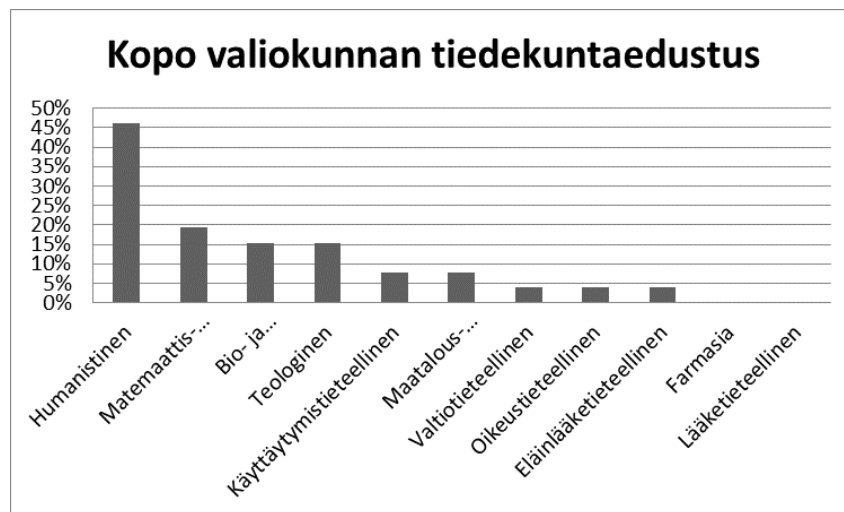
Kehitysyhteistyövaliokunnan aktiiveilta vastauksia tuli 35 kpl.

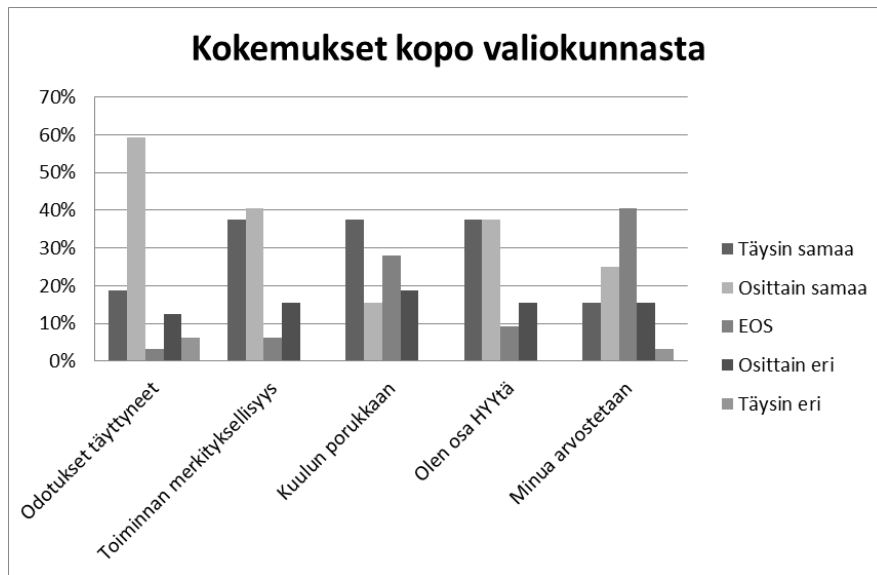

MOTIVAATIOSELVITYS: KOULUTUSPOLIITTINEN VALIOKUNTA

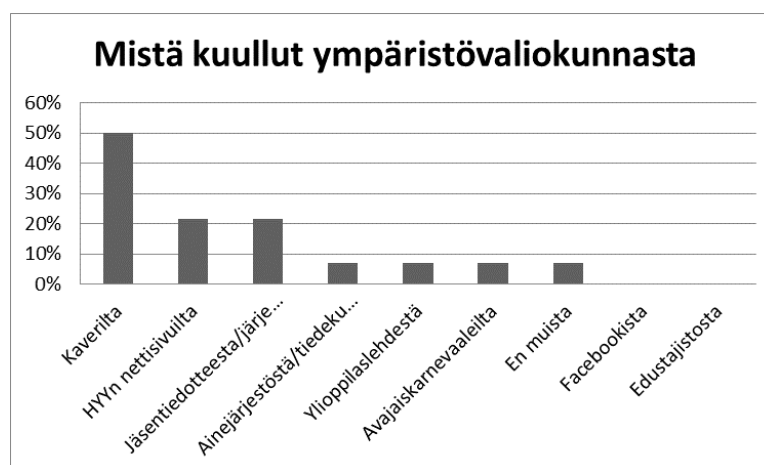
Koulutuspoliittisen valiokunnan aktiiveilta vastauksia tuli 31 kpl.

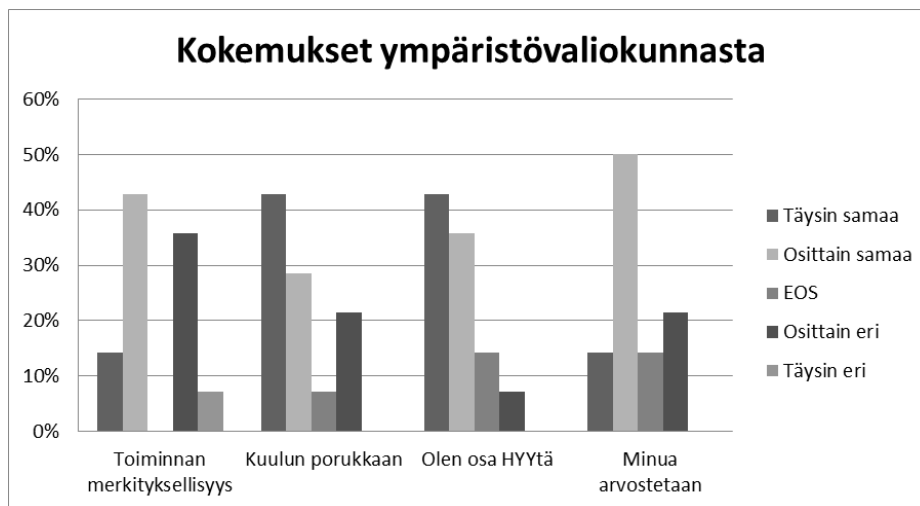
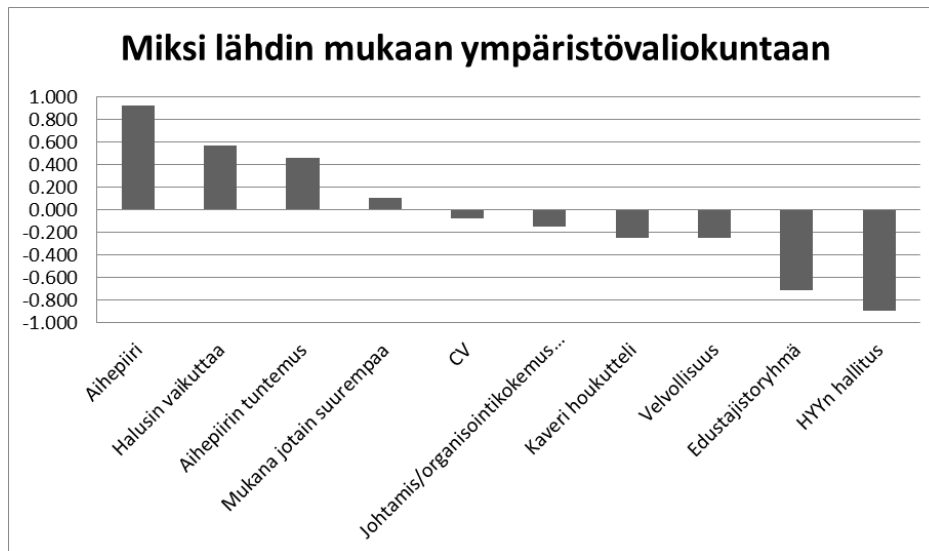

MOTIVAATIOSELVITYS: YMPÄRISTÖVALIOKUNTA

Ympäristövaliokunnan aktiiveilta vastauksia tuli 13 kpl.

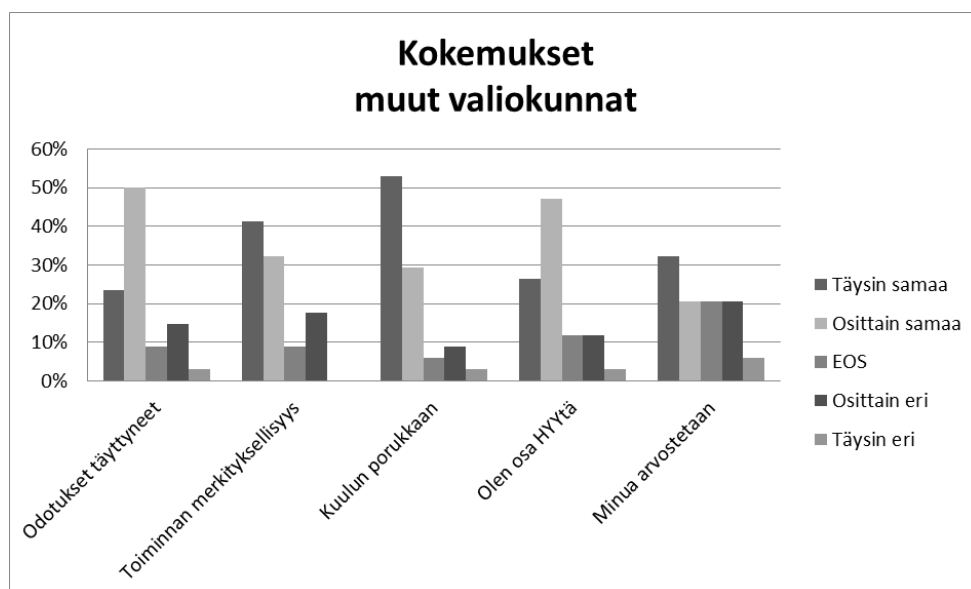
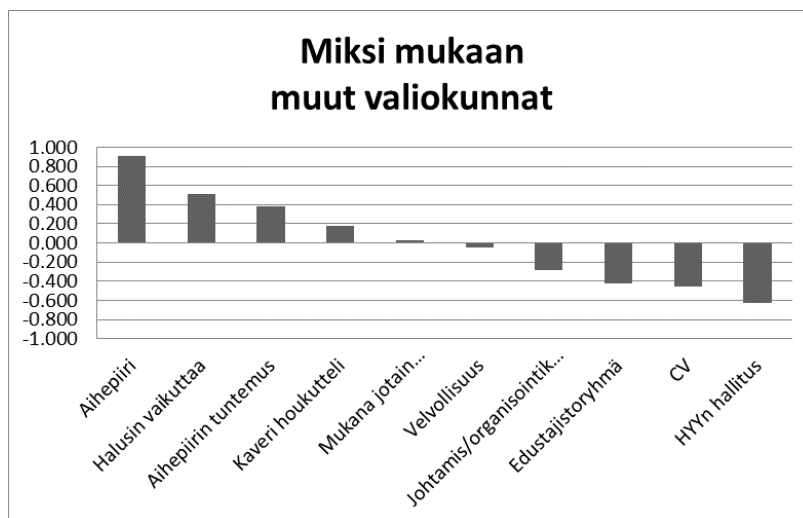
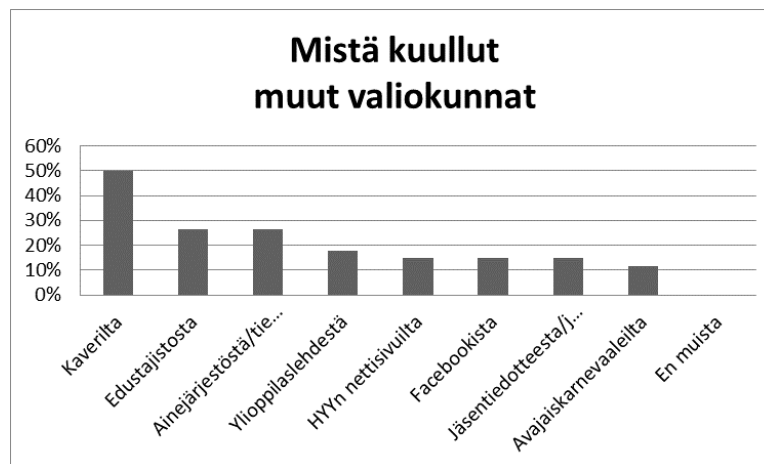

MOTIVAATIOSELVITYS: MUUT VALIOKUNNAT

Muiden valiokuntien (ESN, kulttuuri, kaksikielisyys, liikunta, sopo/yhva, sukukansa, tuutor) aktiiveilta vastauksia tuli yhteensä 38 kpl.

NYKYTILAKOONTI: JOPO, KOPO/OPINTO, SOPO/YHVA, LIIKUNTA, SUKUKANSA, KAKSIKIELISYYS

HYVÄ KÄYTÄNTÖ						
ONGELMA						
KEHITYS-EHDOTUS	JÄRJESTÖ	KOPO/OPINTO	YHVA/SOPO	LIIKUNTA	SUKUKANSA	KAKSIKIELISYYS
TARKOITUS	"	Kokoaa yhteen opintoihmisiä	Sopoon liittyvät projektit, hallituksen nakkikone	Järjestää liikuntavastaavien tapaamiset	Hoitaa ylioppilaskunnan sukakansatoimintaa	Yo-kunnan ja yliopiston kaksikielisuuden vahvistaminen
	Rivijäsenistöltä uusia ajatuksia	Kouluttaa	Sopo-edunvalvonta	Edustaa HYYtä OLL:ssa		
		Keskustelufoorumi	Keskustelufoorumi	Liikuntatuutoroinnin käynnistäminen HY:ssä	Tukee opiskelijoiden sos. ja henkisiä pyrkimyksiä, valmistaa kriittiseen kansalaisuuteen, tekee samaa Venäjällä	
	Vkn omat projektit jäävät usein pöydälle			Nuori ikä ja epämääräinen asema	Ad hoc -meininki	Ei missiota HYYssä
		Vk voisi tietoisesti kouluttaa yht.kun. vaikuttamiseen				Voisi toimia alustana ruots.k. järjestöille ja osakunnille
PERUSTAMINEN	Valiokunta avoin koko vuoden				Perustettu toistaiseksi (v. 2013)	
		Ennakoilmo antaa väärän kuvan vkn avoimuudesta	Ennakoilmo ei oleellista.	Ennakoilmo nostaa kynnystä tarpeettomasti		
	Poliittisuus	Ei ole määritelty jäsenyyttä	Vuosina 11-12 yhdistetty kopovkn kanssa. (Huono?)	Ei perustettu v.2014	Ennakoilmolla ei ole ollut merkitystä	Ennakoilmo ei tarkoituksenmukais ta
	Perustetaan liian myöhään -> jatkuvuus kärsii, jatkuvan toiminnan rapautuminen	Vk pääsee aloittamaan toimintansa vasta helmikuun lopulla		Perustamisajankohta liian myöhäinen		Vähän porukkaa mukana
	Pjvaali määrittää vuotta liikaa	Perustamiskokouksessa ei yleensä sisältöä	Perustamiskokouksessa ei yleensä sisältöä			
	Vkn perustaminen toistaiseksi	Vkn perustaminen toistaiseksi	Vkn perustaminen toistaiseksi.		Toiminta tulee saada käyntiin hyvissä ajoin tammikuussa	Tarkoitus saada jokaisesta tdksta edustaja
	Vk hallituksen tosin työstämiseen mukaan		Vk hallituksen tosin työstämiseen mukaan			

LIITE 3: Kvalitatiivisen nykytilaselvityksen koonti

	JOPO	KOPO/OPINTO	SOPO/YHVA	LIIKUNTA	SUKUKANSA	KAKSIKIELISYYS
TOIMINTA	Vk saa vaikuttaa sektorin antamien tehtävien sisältöön		Avustaa tarvittaessa hallitusta ja keskaria dokujen valmistelussa	Jaosto/vk edusti OLL:ssa	Ohjaa sk-keräysvarojen käyttöä kieli- ja kult.hankkeisiin suomen itäisten sukukielten puhuma-alueilla	
	Jatkuvassa toiminnassa vk ensisijaisessa asemassa.				VLensisijainen tapa hoitaa sektorin asiat	Kommentoi kielistrategiaa v. 2013
	Pj-seminaarit, katusitsit, Alina-varaukset..		Pride-sitsit (2013) koettiin toimivaksi konseptiksi		Jonkin verran jatkuvaa toimintaa, kuten kuolleiden kielten muistoilta	Peli-illat, excut, sitsit yms.
		Kokousten ohella myös työryhmiä (2013-> järjestäyneesti)			Alkukoti-lehti	
	Myös vpj johtiksissa mukana 2014 alkaen	Pjsto mukana johtiksissa			Keräysvarojen lisäksi omaehtoista toimintaa, MAFUN	
					Ei liian pj-vetoista, sillä vklaiset pysyvät toiminnassa monta vuotta	
		Ei jatkuvaa toimintaa	Ei jatkuvaa toimintaa			Ei jatkuvaa toimintaa
		Vk toissijainen tapa hoitaa sektorin toimintaa	Vk toissijainen tapa hoitaa sektorin asioita	Vk toissijainen tapa hoitaa sektorin asioita		Vk toissijainen tapa hoitaa sektorin toimintaa
		Yhteistyö hall. kanssa riippuu hallituslaisten ja vkpn aktiivisuudesta	Sektori jakautunut monelle hallituslaiselle			Hallitus ei pahemmin hyödynnä vka
			Päällekkäisyyttä erilaisten sopotyöryhmien kanssa	Toiminta ei ehtinyt kehittyä suunniteltuun suuntaan.		Epäorganisoitua
	1. pj-semma jää perustamisen jalkoihin		Saanut pitkään tehdä omia juttuja, näkynyt toiminnan puutteena		Venäjän politiikka.	
	Perustaminen toistaiseksi sektorin jatkuvan toiminnan turvaamiseksi	Toimintaa tulisi vakiinnuttaa	Enemmän jatkuvaa toimintaa		Toiminnan pitäisi olla järjestelmällisempää	
	Pjistolle koulutus sektorilta	Hallituslaisen valiokuntatausta pitäisi olla itsestäänselvyys	Keskarilta annettuja vuosittaisia projekteja, enemmän vastuuta		Valiokuntahuone, jossa mahtuisi toimimaan.	
			Vk voisi auttaa enemmän edustajistolle menevien dokujen valmistelussa			

LIITE 3: Kvalitatiivisen nykytilaselvityksen koonti

	JOPO	KOPO/OPINTO	SOPO/YHVA	LIIKUNTA	SUKUKANSA	KAKSIKIELISYYS
VIESTINTÄ	Spostilista, fb-sivu, järjestöwiki, asiantuntijan tiedotteet	Spostilista, fb-sivu, fb-ryhmä		Fb, spostilista	Spostilista keskustelualustana, fb ilmoituskanava	Spostilista ja epäaktiivinen fb-sivu
	Viestintäväylät järjestöille olemassa	Avoin fb-ryhmä on tuonut valiokuntaa lähemmäs jäsenistöä	Fb-ryhmä sitouttanut myös niitä, jotka eivät ole päässeet kokoukseen	Viestiminen järjestöjen liikuntavastaaville	Sugrifoorumii keskust.foorumi yhteistyökuvioissa	
	Jatkuva toiminta tuttua jäsenistölle				Vk tunnetaan sukukansapiireissä	
	Valiokunta sekoitetaan usein tjkaan	Toiminta tuttua lähinnä vktoimijoille	Ulkoista viestintää ei käytännössä ole		Vk ei näy jäsenistölle, toisaalta kiinnostaako?	Vk ei viesti toiminnastaan jäsenistölle
			Sopo kovin laaja, eri aloilla opiskelevat kiinnostuneet eri asioista		Osallistuminen vaatii paljon ennakkotietoa	
					Vk aktiivinen omalla alalla, mutta ei tiedä miten levittäisi tietoa HYYssä	
TALOUDEN- HOITO	Myös itse vk pitäisi saada tutuksi	Kopoasioista viestimistä jäsenistölle pitäisi tehostaa HYYn eri tiedotuskanavien kautta			Toiminnasta pitäisi viestiä enemmän sekä HYYn hallinnolle että jäsenistölle	
		Jos viestintä onnistuisi täydellisesti, koko hallopedverkosto olisi tietoinen mitä sektorilla (ml. vkssa) tapahtuu	HYYn nettisivuille vk-palsta, johon voisi kirjata ajankohtaisia juttuja		Vkaa voisi markkinoida myös kehynäkökulmasta	
	Mahd.tehdä sektorin kanssa yhteisiä hankintoja			Liikunta-asioille oli 2013 oma budjettikohtansa	V.14 asti oma budjettikohtansa, nyt tilanne epäselvä	
					Opiskelijoiden lahjoitukset HYYn jäsenmaksun maksamisen yhteydessä	
					Memmu hoitaa suurimmat raha-asiat	
	Vkvaraus ei riitä edes perusbudjettiin	Joskus rahaa on myös saatu sektorilta, mikä on tehnyt budjetin seuraamisesta vaikeaa			Lehtituki hävisi, joten Alkukodin julkaisu vaikeaa, vkn budjettia ei saisi käyttää siihen	
		Vkn pitää maksaa saunavuokraa			Rahansiirrot Venäjälle vaikeita, puolet menee edelleen käteisenä	
		2 ilmaista saunaa/vuosi			Lehtituki takaisin	
		Vklle oma taloudenhoitaja				

LIITE 3: Kvalitatiivisen nykytilaselvityksen koonti

	JOPO	KOPO/OPINTO	SOPO/YHVA	LIIKUNTA	SUKUKANSA	KAKSIKIELISYYS
OSALLISTAMINEN	Vk tarvitsee mahdollisimman laaja-alaisen jäsenpoolin				Osa tapahtumista avoimia joilla pyritään tavoittamaan uusia ihmisiä	
				Liik.tuutorointi, lvastaavien tapaamiset ja avajaiskarnevaalit ovat hyviä rekryjä	Avaj.karnevaalit ja Flooran päivä	Avaj.karnevaalit, peli-illat
		Vktoiminta on epämääräistä, joten rekry vaikeaa	Nykyinen nimi ongelma, nostaa kynnystä, kun pitää olla *vaikuttaja*, jotta voi osallistua		Mikä on oikea kanava viestiä uusille ihmisille?	
		Avajaiskarn. kaikille vkille yhteinen alue	Kokoukset voisivat olla avoimempia			
			Osallistaminen päätöksentekoon			
			Vkn kehittäminen vastuun kautta.			
PALKITSEMINEN	Oma sektori arvostaa 100%			Hallituksen edustaja osallistui ja kannusti, tai ei	Koetaan merkitykselliseksi	
	Vkn oma haalarimerkki aktiiveille	2014 suunniteltu omaa haalarimerkkiä			Toimijat saavat kokemusta järjestö- ja kv-toiminnasta	
					15-v juhlien yhteydessä muistettiin vanhoja toimijoita	
		Sektorin arvostus riippuu toimijoiden vktaustasta	Tyytyväisyys ei välttämättä näy palkitsemisena		Vkaa käytetty esimerkkinä HYYn oimituisimmasta toiminnasta	
		Pj-palkkiot vaihdelleet vuosittain, ei vastaa työmäärää	Osa saattaa pudota toiminnasta, koska ei koe saavansa mitään	Ei konkreettista palkitsemista	Ei palkitsemismuotoja	
	Muistakaa kiittää pj ja muita valiokuntalaisia	Vkaa pitää palkita pitkin vuotta, kiittäminen ja kehuminenkin on paljon	Valiokuntakaruselli vklaisten palkitsemisena			
		Valiokunnan aktiivisimmat voisi palkita kunniakirjalla tms.	Jokaisesta vksta voisi palkita kunniakirjalla "vuoden aktiivin"			
YHTEISTYÖ HALLITUKSEN KANSSA	Yhteydenpito lähes päivittäistä	Kopujohtikset (vaihdellet vuosittain)			Vkn pj kävi 2013 kertomassa hallitukselle vkn toiminnasta	
	Hallituksen jopo tekee asioita myös vkille, vk ei vain nakkikone	Hallituslainen usein vklainen				
	Tiivis suhde tjkpajaan					
		Yhteistyö hallituksen kanssa riippuu hallituslaisista	v.13 hallituksen suuri sopojen määrä (4) hankaloitti toimintaa	Hallitus ja vk ei kohtaa	Aktiivisuus vka kohtaan vähenee syksyä kohti	Ei juurikaan hallitusyhteistyötä

LIITE 3: Kvalitatiivisen nykytilaselvityksen koonti

	JOPO	KOPO/OPINTO	SOPO/YHVA	LIIKUNTA	SUKUKANSA	KAKSIKIELISYYS
				Liikunta sivusektori, hallituksella ei linjaa	Hallituksen skvastaava harvoin vklainen	Hallituksen kk-vastaava harvoin vklainen
			Ensisijainen vastuu vksta yhdelle hallituslaiselle	Lisää vuosia liikuntavaliokunnalle!		
YHTEISTYÖ HENKILÖS-TÖN KANSSA	Asiantuntija ja palvelusihteeri sitoutunut	V.2014 projektityöntekijä on yhteistyössä valiokunnan kanssa				
	Asiantuntijan järjestötausta oleellinen					
	Yhteistyö helpottaa kaikkien työtaakkaa					
	Uhkana huonot henkilökemiat				Sektorilla ei asiantuntijaa	Sektorilla ei asiantuntijaa -> vk ei seuraa mitä keskarilla tapahtuu
		Vk ei kuulu sektorin asiantuntijoiden työkuvaan	Vk ei kuulu sektorin asiantuntijoiden työkuvaan	Sektorilla ei asiantuntijaa		Vk ei toimi edunvalvonnan piirissä
		Asiantuntijoiden poisjäänti etäännyttää heidät "rivijäsenistöstä"		Asiantuntija-avun puute näkyi esim. tietämättömyydessä spottilistoista		
	Vk suht rauhoitettu politiikasta	Asiantuntijavastuu takaisin	Hallituslaisen pitää vähintään viedä info eteenpäin asiantuntijalle		Käytännön asioissa voisi olla yhteistyötä	
YHTEISTYÖ EDUSTAJIS-TON KANSSA				Melko vähän edaattoreita (+ vai-?)		
		Opposition marssitus näkynyt joskus perust.kokouksissa	Aiemmin pj nähty poliittisena paikkana, nykyään edustajistolla ei kiinnostusta			
			Esimerkkiä eduskunnan valiokunnista, joissa "asiantuntijat" pohtivat yhdessä asioita			
			Edaattorit rekrypohjaa			
YHTEISTYÖ MUIDEN TAHOJEN KANSSA		Joskus yhteistyötä AYYn kopojen kanssa		Yhteistyö liikuntavastaavien, Unisportin, OLL:n, pääkaupunkiseudun opiskelija- ja yo-kuntien kanssa	Sukukansojen ystävät ry, Karjan Sivistysseura, Suomi-Venäjä-Seura, SKRS:n sukukielityöryhmä, MAFUN	
		Kokouksissa asiantuntijoita eri toimielimistä yliopistosta ja sen ulkopuolelta			Seminaarit ja foorumit ulkomailta, Suom.-ugr. kansojen maailmankongressi 2016	

LIITE 3: Kvalitatiivisen nykytilaselvityksen koonti

	JOPO	KOPO/OPINTO	SOPO/YHVA	LIIKUNTA	SUKUKANSA	KAKSIKIELISYYS
					Yhteistyötä lähialojen ainejärjestöjen kanssa	
				Yhteistyö ei ehtinyt kehittyä niin konkreettiselle tasolle, kuin oli suunniteltu		Ei yhteistyötä kenenkään kanssa
			Profiloituminen yhteistyölinkiksi kaupungin, HOASin ja YTHSn suuntaan.		Yhteistyöstä eri tahojen kanssa voisi viestiä ulospäin	
JATKUVUUS	Järjestöwiki (2014->)	Gdrive (2013->)			Vaihtuvuus hitaimpia	Suht kokemattomia järjestötoimijoita
		Fb-ryhmä				
	Tosit ja toket harvinaisia	Vkssa ei jatkuvuutta tukevia malleja	Valiokunta ollut välillä lakkautettuna		Ei vakiintuneita tapoja tiedon siirtämiseen	Ei vakiintuneita tapoja tiedon siirtämiseen
	Jatkuvuus unohdetaan kun vuosi paketoidaan		Jatkuvuuteen ei ole kiinnitetty huomiota		Vaihtuvuus hitaimpia	Vaihtuvuus suurta
		Kaikki dokumentit pysyväille ja avoimelle pohjalle (kaikki vkt samalle alustalle)			Valmiit dokumenttipohjat	
	Vk voisi toimia enemmän järjestön tapaan -> Vkllla on jatkuvaa toimintaa, ei ole pelkkä keskustelukerho	Selkeä arkistointiohjesääntö, hallituksella viimeinen vastuu arkistoinnista			Arkistot kuntoon	
	Vaihtokaronkka				Vuosikello, strukturoidumpi toiminta	

NYKYTILAKOONTI: TUUTOR, KULTTUURI, YMPÄRISTÖ, KV, KEHY, ESN

HYVÄ KÄYTÄNTÖ						
ONGELMA						
KEHITYSEHDOTUS	TUUTOR	KULTTUURI	YMPÄRISTÖ	KV	KEHY	ESN
TARKOITUS	Linkki HYYn ja tuutorien välillä, linkki eri tdkn tuutorien välillä	Auttaa HYYn kulttuuritoiminnan järjestämisessä	Hoitaa suurelta osin HYYn ympäristöasioita		Toteuttaa HYYn kehy-työtä	Järjestää HYYn kv-opiskelijoille toimintaa, kv-opisk. integroiminen suomalaiseen yhteiskuntaan
	Asiantuntijuus	Tukee kulttuurisektoria	Ympäristöohjelman valmistelu ja valvonta		Osallistaa opiskelijoita vastuulliseen, kv-toimintaan	Valvoo HYYn jaoston etua ESN-Annual General Meetingissä
			Vaikuttamistyö HYYssä ja sidosryhmissä		Tuottaa globaalikasvatusta opiskelijoille, kriittinen keskustelualusta	Edistää kv-tuutorointia
	Päällekkäisyys muiden vkn kanssa	Määrittelemätön: tapahtumajärjestäjä vai kultt.edunvalvoja?				
		Onko tarkoitus toimia itsenäisenä vai keskarin jatkeena?				
		Uud.brändääminen: akat. perinteen ylläpitäjä vai muuta?				
	Vkn ei tarvitse perustaa aivan alkuvuodesta				Perustettu toistaiseksi (v. 2013)	Perustettu virallisesti muiden vkn mukana, mutta järjestäytynyt jo aiemmin, koska vaihtarit
PERUSTAMINEN	Ennakoilmo auttaa kohdentamaan järj.kokouksen markkinointia				Kaikilla valiokuntalaisilla toimi, joihinkin erillinen haku	
	Toisaalta ennakoilmo saattaa tuntua liian sitovalta				Ennakoilmo ei ole ollut tarpeellinen, vaalikokouksessa valittu toimijat ja kesken vuodenkin päässyt mukaan	Ennakoilmoon suhtaudutaan negatiivisesti, sillä koetaan, että HYY yrittää puuttua vkn toimintaan
	Valiokunnan luonteen epämääräisyyden takia uusien rekry on vaikeaa					
		Osallistujat kaikkosivat järkkäkokouksen jälkeen				
	Vkn sijaan pysyvä tuutorverkosto?		Vkn mainostaminen jo edellisen vuoden puolella			Valiokunta muutettu järjestöksi vuonna 2014

LIITE 3: Kvalitatiivisen nykytilaselvityksen koonti

	TUUTOR	KULTTUURI	YMPÄRISTÖ	KV	KEHY	ESN
TOIMINTA		2012 kulttuurilipan valmistelussa mukana	Valmistelutyö, valvonta, vaikuttaminen, ympäristömerkkien jakaminen, asiantunt. tapaamisia		Toiminnan pääasiallinen tarkoitus on sivistävä, sekä valiokunta että jäsenistö	
	Riippuu mitä hallituksen tuutorvast, keksii		Ensijainen tapa hoitaa sektorin toimintaa?		Jatkuvassa toiminnassa vk ensisij. asemassa.	Ensisijainen tapa tavoittaa vaihtarit
	Jonkin verran jatkuvaa toimintaa, esim. tuutorseminaari, sitsit, nappikilpailu, uusien illat	Floran päivä, vuosijuhlaviikko, vappuboolit	Jonkin verran vakiintunutta toimintaa, esim. Ympäristömerkkien ilpailu, Nuukuusviikko, excursioita,		Erittäin vakiintunut jatkuva toiminta, mm. Kehy-viikko ja Sambia-päivä, 3 vuoden ulkomaanhankkeet	Tapahtumatiimin tarkoitus on keksiä uusia tapahtumia ja järjestää jatkuvaa toimintaa
			Opiskelijan eko-opas (ei toistuva julkaisu)		Kimppu-lehti (UM-rahoitus)	
			Projektit vastuutettu eri ihmisille		Projekteilla ja tapahtumilla omia työryhmiä	HelpDesk kv-opisk., esim. tapahtumiin ilmo
		Epämuodollinen tosu laadittu joskus	Tosu laaditaan joka vuosi		Tosu ja budjetti laaditaan vuoden alussa ed. vuoden pohjalta.	
					Toimintaa määrittää UM-rahoitus ja SYL-yhteistyö	
					Pjksi valitaan vain sellainen, joka selviytyy tehtävistään	
					Ei kovin pj-vetoista, vastuuta hajautettu tehokkaasti	Mukana paljon myös vanhoja tyyppejä
	Joidenkin vakiintuneiden juttujen takia uusia juttuja vaikea aloittaa				Kuormittavaa projektien vastuuhenkilöille	
	Vkn toiminnan voisi jokin muukin instanssi hoitaa	Vk toissijainen tapa hoitaa sektorin toimintaa				
		Toiminta riippuu enemmänkin vklaisten määrästä (pieni), ei pjstä			Kehyvk itsenäinen, suht riippumaton hallituksen panostuksesta.	
		Sääntömääräisten kultt.tapahtumien tarkasteleminen kriittisesti			Hallituksen kehystävä joka vuosi aktiivisesti mukana ja pitäisi yllä yhteyttä hall.	
		Selkeä viestintä vkn toiminnasta (toteuttaa keskaria)				
		Vkn nimi voisi vastata paremmin toimintaa tai toisinpäin				
		Lisää resursseja, jotta vk voisi toteuttaa omaa toimintaa				
	Spostilista sisäiseen viestintään	Fb-ryhmä ja sp sisäiseen viestintään	Fb-ryhmä ja sposti sisäiseen viestintään			

LIITE 3: Kvalitatiivisen nykytilaselvityksen koonti

	TUUTOR	KULTTUURI	YMPÄRISTÖ	KV	KEHY	ESN
VIESTINTÄ		Vkn tapahtumat näkyvät jäsenistölle keskarin viestinnän ansiosta	Fb-sivu ja blogi ulkoiseen viestintään		Vakiintuneet viestintäväylät: Fb, blogi, twitter, spostilista	Fb ensisijainen sisäinen väylä, myös spostilista
					Sisäinen Fb-ryhmä aktiiveille	Vaihtareilla spostilistan kautta ja fb-ryhmä (1800 jäsentä)
	Yhteydet tuutoripr.siihteerihin		Toiminta pyritään pitää mahd. avoimena		Yksittäiset projektit tuttuja jäsenistölle	Kuukausittaiset tiedotteet vaihtareille spostilla
	Verkkosivuja ei muisteta päivittää	Vk ei viesti toiminnastaan jäsenistölle			Vkn kokonaiskuva tuntematon jäsenistölle	Vk ei viesti toiminnastaan jäsenistölle
	Viestintä riippuvaista tuutorpr.siihteeristä, osa lopettaa loppuvuodesta				Projektien sitouttava luonne karsii hieman avoimuutta	
		Vk viestii jäsenistölle vain tapahtumistaan - > senkin hoitaa keskarin viestintäosasto			Vaikea saada palautetta vkn avoimuudesta	
		Oma toiminta lisäksi viestinnän mielekkyyttä			Näkyvyyttä pyritty parantamaan vkn perustoiminnasta viestimisellä	Järjestöitymisen myötä markkinointi myös jäsenistölle
TALOUDEN- HOITO		Meemejä! #vainkulttuurivaliokuntajuttuja			Suunnitteilla tapahtumia, jotka olisi suunnattu erityisesti vlkn ulkopuolisille	
	Sitsit omakustanteiset				Vlkn perusbudjetti huomattavasti suurempi kuin muiden valiokuntien	
	Tapahtumiin suunniteltu budjetit				UM-rahoituksen ja opiskelijoiden lahjoitusten koordinointi kehykoord. apuna	Saatu sponsorirahaa matkoihin ja DNA:ta ilmaisia sim-kortteja
					Pj pitää kirjaa budjetista, kehykoord. hyväksyy laskut -> tiivis yhteistyö	
		Ei itsenäistä taloudenhoitoa, vk toimi kultt.budjetista (2012)				
		Mahdollisuus omaan varainhankintaan				Halutaan pyörittää omaa rahaliikennettä ilman HYY:tä

LIITE 3: Kvalitatiivisen nykytilaselvityksen koonti

	TUUTOR	KULTTUURI	YMPÄRISTÖ	KV	KEHY	ESN
OSALLISTAMINEN	Muita valiokuntia on yritetty osallistaa		Syksyllä liittyy usein uusia jäseniä		Kattava ulkoinen viestintä lisää avoimuutta ja tuo uusia toimijoita	Vaihtareita mukana toiminnassa
		Valiokuntahaku			Uusien illat, kehy- viikko ym. jatkuva toiminta pyrkii tavoittamaan ulkopuolisia	Pyrkimys viestiä myös järjestöjen ja osakuntien suuntaan
					Opiskelijoiden osallistuminen toiminnan lähtökohta	
	Tapahtumien järjestämiseen tarvittaisiin lisää porukkaa	Tapahtumien järjestämiseen tarvittaisiin lisää porukkaa				
		Aktiivinen rekry läpi vuoden, erityisesti fuksit				
PALKITSEMINEN	Vkn toimintaa tunnutaan arvostettavan	Sektori vaikutti tyytyväiseltä	Hallitus kiitellyt		Kehy-viikon koord. palkkio SYLTä	Paremmat Suomi- kuvan luominen, vaihtareiden kiitos
	Korvaus/kokemus vastaa tehtyä työtä, koska toiminta pienimuotoista	Korvaus/kokemus vastaa tehtyä työtä, koska toiminta vähäistä	Vuoden lopussa pikkujoulu, reflektointia, yhteisöyömiä		Sisäinen virkistystoiminta ja palkitseminen yleistä	Leffalippuja ja ilmainen pääsy tapahtumiin aktiiveille
	Virkistäytyminen muiden valiokuntien kanssa	Ei sisäistä palkitsemista, koska ei omaa rahaa				
	Vkan suhtaudutaan välipitämättömästi				Massiivinen toiminta aiheuttaa myös ongelmia (avaimet, tilat yms.)	
					Rahallinen pj-korvaus ei vastaa työmäärää	
		Karonkka				
YHTEISTYÖ HALLITUKSEN KANSSA		Hallitus osallistuu kokouksiin ja toimintaan	Hallituksen kiinnostus riippuu henkilöstä, vaihdellut viime vuosina		Hallitus hyväksyy vkn esitykset yleensä sellaisenaan	Hallitus tehnyt jonkin verran yhteistyötä, esim. kv-lipa
			Hallituksen ympäristövastaava harvoin vklainen			
	Hallituksen kiinnostus riippuu henkilöstä, vaihdellut viime vuosina	Henkilökemiat olleet joskus ongelma			Hallituksen kehyst. harvoin valiokuntalainen	
	Jos ei tuutorikokemusta, ei yleensä motivaatiota tai osaamista					
	Tuutorointi sivusektori					
		Hallituksen tavoitteet oltava kiinnostavia myös vklaisille				

LIITE 3: Kvalitatiivisen nykytilaselvityksen koonti

	TUUTOR	KULTTUURI	YMPÄRISTÖ	KV	KEHY	ESN
YHTEISTYÖ HENKILÖSTÖ N KANSSA	V.2014 projektsihtööri tekee yhteistyötä vkn kanssa	Asiantuntija kävi ainakin ennen vkn kokouksissa -> oli hyötyä	Sektorilla ei ole asiantuntijaa		Kehykoordinaattori osa vlka, hallitsee yhdessä pj:n kanssa	
		Nykyään asiantuntija käy joskus briiffaamassa kokouksissa			Kehykoordinaattori entinen valiokuntalainen	
					Vlklaiset saavat vaikuttaa vkn/ sektorin toimintaan huomattavasti	
	Sektorilla ei asiantuntijaa	Vk ei kuulu sektorin asiantuntijoiden työnkuvaan				Sektorilla ei asiantuntijaa
		Vkn toiminta keskarin sanelemaa, toisaalta vk ei tiedä mitä asiantuntija tekee				
	Tapahtumajärj. vaatii selkeää työnjakoa ja mahd. yhteyttä henkilökuntaan				Kehykoordinaattori pesti pitää pitää jatkossakin	
YHTEISTYÖ EDUSTAJIS- TON KANSSA					Melko vähän edaattoreita (+ vai- ?)	
		Ei ole erityisen kiinnostava edarinäkökulmast a				Vk on ESN- alajaosto, noudattaa ylhäältä tullutta linjaa
YHTEISTYÖ MUIDEN TAHOJEN KANSSA			Yliopisto, HOAS, HYY-Yhtymä (erit.Unicafe), Helsingin kaupunki, vierailuja ymp.instituutioihin ja vierailijoita niistä kokouksiin		SYL, Kehitysyhteistyön Palvelukeskus Kepa, UM	Tiivis yhteistyö Aallon ja Haaga- Helian jaostojen kanssa, yhteisiä toimijoita.
			HYYn piirin järjestöjen kouluttaminen ja palkitseminen			Sponsoriyhteistyö
	Voisi tehdä yhteistyötä järjestöjen tuutorvastaavien kanssa	Voisi tehdä yhteistyötä harrastejärjestöje n kanssa, kulttuuriexcuja				Yhteistyö ainejärjestöjen ja osakuntien kanssa kehityksen alla
JATKUVUUS			Blogissa pöytäkirjat yms.		Testamentit, tosut, pj:n dropbox	Pj-testamentti tulossa
			Pj-testamenttia harkittu		Aktiivinen arkistointi	
	Puolet vaihtuu vuosittain				Vanhat kouluttavat uudet	
	Kokeneita ja kokemattomia HYY/ järjestötoimijoita	Kulttuurilipa tarjoaa jotain tukea			Pr.työntekijä auttaa siirtymävaiheessa	
					Kannustetaan toimimaan useamman vuoden, esim. projektit	Vaihtuvuus sopivalla tahdilla

LIITE 3: Kvalitatiivisen nykytilaselvityksen koonti

	TUUTOR	KULTTUURI	YMPÄRISTÖ	KV	KEHY	ESN
					Kokeneita ja kokemattomia HYY/ järjestötoimijoita	
	Ei tiedonsiirtoa tai arkistointia	Vkssa ei jatkuvuutta tukevia malleja				
	Tuutorointi kestää vain puolisen vuotta, mikä aiheuttaa haasteita jatkuvuudelle	Ei jatkuvuutta, porukkaa vaihtuu 100%				

LIITE 4: Pöytäkirjapohja

Helsingin yliopiston ylioppilaskunta
Mallivaliokunnan kokous nro/vuosi
pp.kk.vvvv klo tt.mm
Kokouspaikka, osoite

Läsnä: Etunimi Sukunimi (pj), Etunimi Sukunimi (sihteeri), kaikki muut

Mikäli läsnäolija saapuu tai poistuu kesken kokouksen, tehdään tästä merkintä läsnäololistaan esimerkiksi seuraavasti: "Etunimi Sukunimi (saapui/poistui kohdan X aikana)".

1. Kokouksen avaus (aina)

2. Järjestäytyminen (tarvittaessa)

Mikäli valiokunnalle ei ole nimetty sihteeriä tai hän ei ole läsnä, valitaan kokoukselle sihteeri. Lisäksi voidaan valita pöytäkirjantarkastaja (yleensä kaksi), äänenlaskija (yleensä kaksi) sekä muita mahdollisia kokousvirkilliöitä tarpeen mukaan.

Puheenjohtaja tai sihteeri ei voi toimia pöytäkirjantarkastajana. Pöytäkirjantarkastajat vahvistavat allekirjoituksellaan tarkastaneensa pöytäkirjan. Puheenjohtaja ja sihteeri allekirjoittavat pöytäkirjan aina.

Äänenlaskijat ovat äänioikeutettuja, mutta eivät ole vaalikelpoisia.

Pöytäkirjantarkastajana ja äänenlaskijana voi toimia sama henkilö (pl. puheenjohtaja ja sihteeri).

3. Esityslistan hyväksyminen kokouksen työjärjestykseksi (aina)

4. Edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen (tarvittaessa)

Edellisen kokouksen pöytäkirjaa ei tarvitse erikseen hyväksyä, mikäli sen pöytäkirjan tarkastamista varten on valittu pöytäkirjantarkastajat.

5. Ilmoitusasiat (tarvittaessa)

6. Saapunut posti (tarvittaessa)

7. Varsinainen kokoustettava asia (kohtia käsiteltävien asioiden mukaan)

8. Muut esille tulevat asiat (tarvittaessa)

9. Kokouksen päättäminen (aina)

Etunimi Sukunimi
Pöytäkirjantarkastaja
(mikäli on valittu)

Etunimi Sukunimi
Pöytäkirjantarkastaja
(mikäli on valittu)

Etunimi Sukunimi
Puheenjohtaja (aina)

Etunimi Sukunimi
Sihteeri (aina)